

Ustanovitelji: občinsko konferenco
SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica,
Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj.
Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

8. februar 1968 — slovenski kulturni praznik

3. februar, sobota:

Ob 19. uri otvoritev razstave del akademskega slikarja Ive Šubica, ki jo priredi Društvo likovnih umetnikov Slovenije, pododbor za Gorenjsko, v galerijskih prostorih Prešernovega spominskega muzeja.

4. februar, nedelja:

Od 10. ure dalje bo v spodnjih prostorih Prešernovega spominskega muzeja odprta razstava o Prešernovi »Zdravici«.

5. februar, ponedeljek:

Ob 19. uri priredi klub Kulturnih delavcev literarni večer »Pesnik Franci Zagoričnik« (Renesančna dvorana Gorenjskega muzeja).

6. februar, torek:

Ob 18. uri otvoritev razstave »Tito na Gorenjskem« (Galerijski prostori Gorenjskega muzeja).

Ob 19.30 uprizori Prešernovo gledališče Večer Prešernovih pesmi »Komur je sreče dar bila klofuta...«

7. februar, sredo:

Ob 18. uri v Prešernovem gaju počastitev pesnikovega spomina na predvečer obletnice njegove smrti; sodeluje Moški pevski zbor »France Prešeren«.

8. februar, četrtek:

Ob 11. uri odkritje spominske plošče prešernoslovca Tomu Zupanu na Okroglem.

Ob 19. uri priredi Klub kulturnih delavcev predavanje o nastanku, razvoju in prevodih Prešernove »Zdravice«, govoril bo kustos Črtomir Zorec (Renesančna dvorana Gorenjskega muzeja).

9. februar, petek:

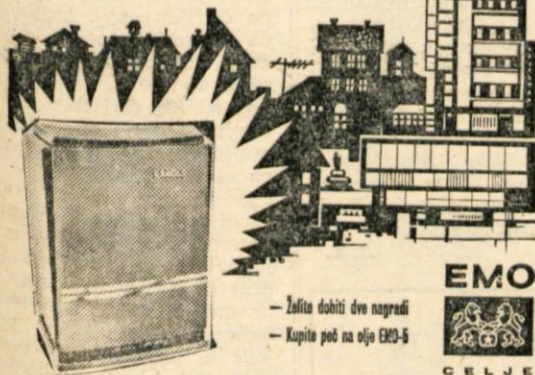
Ob 20. uri v zgornji dvorani Delavskega doma koncert Godalnega orkestra Glasbene šole v Kranju (skladbe slovenskih komponistov).

11. februar, nedelja:

Ob 16. uri priredi »DPD Svoboda Primskovo« Popoldne ljudskih pesmi in napevov v veliki dvorani Zadruga doma na Primskovem.

Ob 10. uri uprizori Prešernovo gledališče v okviru Ure pravljic recital za mladino »Dedek in babica pripovedujeta zgodbe iz pesnikovega življenja v Kranju«.

dobrodošla
V VSAKEM DOMU

Vsa popravila peči EMO-5
opravlja Elektrotehnično
podjetje, Kranj, Gregorčičeva 3

V današnji številki

2. stran

Proste sobote
v štirih
osemletkah

3. stran

Kamničanu
nič več šteti dnevi

7. stran

Uporniki
z Boke Kotorske

K
R
A
N
J

RAZPRODAJA — RAZPRODAJA!

Tekstilne ostanke kord žameta v več barvah lahko kupite v trgovinah:

- GORENJC, Kranj
- METKA, Škofja Loka
- VESNA, Jesenice
- KOKRA, Jesenice
- BLED, Bled
- MANUFAKTURA, Gorenja vas
- SLON, Ziri

Cena za 1 kg od 0,50—1 m — 18,06 N din
od 1,00—2,5 m — 22,30 N din
od 2,50—5 m — 23,95 N din

POHITITE Z NAKUPOM!

NE ZAMUDITE
UGODNE PRILOŽNOSTI!

S seje upravnega odbora Gorenjske turistične zveze Za konkretne akcije je treba zagotoviti denar

V sredo je bila v Kranju seja upravnega odbora Gorenjske turistične zveze, na kateri so med drugim razpravljali o delovnem programu in finančnem načrtu zveze za letos.

Čeprav so zaenkrat izdelali splošen delovni program, lahko v njem zasledimo, da bo Gorenjska turistična zveza letos skušala s predstavniki občinskih skupščin preučiti, kako naj bi se v prihodnje razvijal turizem na Gorenjskem. Poudarili so tudi, da bi morale tudi gospodarske organizacije težiti k združevanju sredstev za razvoj turizma, ker bi le tako v prihodnje lahko pospešili razvoj turizma v tistih krajih, kjer bi se vloženi denar hitro obrestoval. Predvsem pa bi bilo treba za razvoj turizma večjo skrb posvetiti slabim cestam, ki bi jih bilo treba opremiti z gostinskimi, trgovskimi in drugimi objekti. Prav tako menijo, da bi bilo treba na Gorenjskem povečati število kampingov in ukiniti zasebne turistične sobe, ki so razvrščene v IV. kategorijo.

Člani upravnega odbora so se z okvirnim delovnim programom sicer strinjali, poudarili pa so, da bi ga bilo

treba dopolniti s konkretnimi akcijami za vsako občino posebej. V zadnjem času namreč nekatere Gorenjske občine kažejo vse manj razumevanja za delo zveze. Menijo namreč, naj zaposlene na zvezi plačujejo turistična društva, ker je zveza njihov strokovni organ. Več pripravljenosti pa občine kažejo za financiranje konkretnih akcij na njihovem območju.

Ker ima Gorenjska turistična zveza že nekaj časa precej denarnih težav za nometeno delo, so na četrtkovi seji upravnega odbora sklenili, da bodo letos prosili občine za denar le za konkretne akcije, medtem ko bo denar za osebne dohodke in pisarniške ter druge izdatke zagotovili sami.

Lani so od gorenjskih občin dobili le še nekaj več kot tri milijone starih dinarjev. Podobno pa zaenkrat kaže tudi

letos, čeprav so zaprosili za sedem milijonov šeststo tisoč starih dinarjev. Vendar pa so do sedaj le od kranjske občinske skupščine dobili za gotovilo, da bodo dobili dva in pol milijona starih dinarjev. V jeseniški skupščini se sicer strinjajo z okvirnim delovnim programom, vendar pa zaradi ukinitve nekaterih dotacij ne bodo mogli za gotoviti potrebnega denarja. Prav tako niso dobili odgovora iz radovljiske občine, medtem ko pričakujejo, da bosta škofjeloška in tržaška občina prispevali nekaj denarja.

Na seji upravnega odbora so sklenili, da se bodo s predstavniki vseh gorenjskih občinskih skupščin dogovorili za konkretne akcije v posameznih občinah, za katere pa naj bi potem skupščine zagotovile tudi denar.

A. Z.

Letošnji nagradjenec

Na četrtkovi seji sta oba zbora kranjske občinske skupščine v Kranju razpravljala tudi o podelitvi Prešernovih nagrad za leto 1967. Na seji skupščine je predsednik žirije za podelitev Prešernovih nagrad dr. Anton Polenec v imenu žirije predlagal, da se Prešernova nagrada za leto 1967 podeli akademskemu slikarju Milanu Batisti. Oba zbora sta se s tem predlogom strinjala.

**BELI
TEDEN**
5.-15. 2. 1968

v naših poslovalnicah:

- MANUFAKTURA LESCE
- BLAGOVNICA RADOVLJICA
- MANUFAKTURA RADOVLJICA
- TEKSTIL BLED

10%
popust

Iz občinskih razprav o osebnem delu z zasebnimi sredstvi za delo

Osebnostno delo — dopolnilo družbenega sektorja

O posvetovanjih o osebnem delu z zasebnimi sredstvi za delo, ki so bila v vseh gorenjskih občinah sredi preteklega meseca, smo v Glasu precej poročali. Republiška konferenca SZDL je iz razprav po vsej Sloveniji zbrala nekatera pomembnejša stališča in predloge s teh posvetovanj. To gradivo kaže, da so bile razprave povsod po metodi in vsebini dela izredno pestre in raznolike, da so pokazale na bistvene probleme razvoja in delovanja zasebne dejavnosti in da bo treba prav zaradi širšega družbenega značaja o njej še razpravljati in tudi ustrezno ukrepati. Iz tega gradiva povzemamo nekatera pomembnejša stališča.

Povsod so ugotovili, da je osebno delo z zasebnimi sredstvi za delo sestavni del celotnih družbeno gospodarskih gibanj in pomeni organsko dopolnitev družbenega sektorja gospodarstva. To delo ima v naših družbenoekonomskih prizadevanjih ustrezno mesto in vlogo, to pa nalaga vsem družbenopolitičnim dejavnikom in drugim, da stalno spremljajo in analizirajo njegov razvoj ter ga na tej osnovi še uspešneje usmerjajo.

Udeleženci razprav so opozarjali na neenake pogoje delovanja, ki obstajajo med družbenim in zasebnim sektorjem ter med storitveno in proizvodno obrtjo. Ugotovili so, da temeljna slabost izvira iz neustrezne davčne politike in ne-ukinkovite davčne kontrole, zato bo potrebno izpopolniti zakonodajo, občinske skupščine pa naj oblikujejo davčno politiko na osnovi svojih programov razvoja terciarnih dejavnosti. Osnovna ugotovitev glede družbenega položaja in razvijanja družbenih odnosov na tem področju je, da je potrebno storiti vse za uspešen razvoj te dejavnosti, pri tem pa preprečiti izkoriščanje tujega dela. Na splošno pa so menili, da je samoupravljanje na tem področju še težko rešljivo, kar so povezovali s slabimi izkušnjami samoupravne prakse v manjših družbenih obratih.

Najobsežnejše in najkonkretnije so bile razprave o davčni politiki. Omenjali so neenakopraven položaj glede množičnosti plasmana proizvodov, plačevanja prometnega davka pri nabavi reprodukcijskega materiala, opreme in sredstev za delo doma in iz uvoza. Enotno je bilo stališče, da je treba različno obdavčiti proizvodno in storitveno obrt. Zavzemali so se za tak sistem davčne politike, v katerem bi obrtniki morali dokazati promet, ne pa, da se z davčnim organom pogaja, koliko bo plačal. Predlagali so, da bi bila osnova za davek čisti dohodek, ker je ta bolj realna kategorija kot promet. Kritično so ocenili zlasti davčne obveznosti zasebnih gostišč in prevoznikov, pri katerih se davčnih obvez ne ugotavlja po dejanskem prometu. Opozorili so tudi na pojave, ko obrtniki odpovedujejo svojo obrt in jo prijavljajo kot dopolnilno, s čimer se izogibajo davčnim dajatvam. Enotna je bila kritika dela inšpekcijskih služb, ki so premalo učinkovite in nestrokovne. Povsod so zahtevali stabilno davčno politiko, progresivno obdavčenje in uvedbo takega davčnega sistema, ki ne bo dovoljeval neupravičenega bogatenja in ki ne bo zaviral samoiniciative. Privatno iniciativo je treba sproščati ob čvrstem sistemu obdavčitve, nadzora in izvajanja ukrepov proti vsem, ki poskušajo izigravati predpise. Uvesti je treba strog režim kaznovanja za manjše prekrške, za večje pa zaporne kazni in celo prepoved opravljanja obrtne dejavnosti na celotnem območju Jugoslavije. V davčni politiki je treba upoštevati vlaganje zasebnega obrtnika v razširjeno reprodukcijo, modernizacijo itd., bolj pa obdavčiti sredstva, ki jih vlaga samo v zasebni standard.

Pri razvijanju zasebnega dela pripada posebno mesto družbenim gospodarskim organizacijam, ki bi morale biti zainteresirane za kooperacijsko proizvodnjo z zasebnimi obrtniki in organizirati kooperacijo povsod tam, kjer najdejo ekonomski interes. Posamezne gospodarske organizacije bodo gotovo opuščale tiste vrste dejavnosti v svoji proizvodnji, ki niso racionalne, zato so v razpravah menili, da bi bilo smotno organizirati te dejavnosti v obrtnih delavnicah. Po mnenju obrtnikov naj bi bila strokovna usposobljenost in ustrezno poznavanje zakonodaje ter poslovanja z zakonom določeni pogoji za pridobitev obrtnega dovoljenja.

Veliko so govorili tudi o vajencih. Ugotavljali so, da je zakon o vajeništvu zastarel. S spremembami in dopolnili bi ga bilo treba prilagoditi sedanjim potrebam obrtništva. Veliko pripomb je bilo izrečenih na račun dolžine šolanja, slabih učnih programov, ki znižujejo strokovni nivo in praktično znanje vajencev, ter na račun prevetlih stroškov za njihovo šolanje. Vajeniške izobraževalne ustanove bi morale upoštevati specifičnost posameznih obrti, po mnenju nekaterih pa bi bilo potrebno določiti obrti, kjer za sprejem vajencev ni potrebna končana osemletka.

A. T.

S seje kranjske občinske skupščine

Proste sobote v štirih osemletkah

Zaradi pomanjkanja dokumentacije je svet za občo upravo in notranje zadeve po daljši razpravi na četrtkovi seji umaknil predlog odloka o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za izgradnjo pokopališča v Stražišču

Če bi sodili po obširni in pestri razpravi, potem bi lahko rekli, da sta bili osrednji točki dnevnega reda na četrtkovi seji obeh zborov občinske skupščine soglasje občinske skupščine o uvajanju prostih sobot v štirih kranjskih osemletkah in njihovih podružničnih šolah ter predlog odloka o razpisu

referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za izgradnjo pokopališča v Stražišču.

O prostih sobotah v štirih kranjskih osemletkah in njihovih podružnicah smo v našem časniku že pisali. Čeprav je o tem pred četrtkovo sejo obeh zborov občinske skupščine razpravljala tudi svet za

vzgojo in izobraževanje pri občinski skupščini, ki se s tem poskusom v Kranju, Mariboru in Ljubljani strinja, so tako člani sveta kot odborniki na seji imeli precej pomislekov in pripomb (za in proti) na to novost. Ponovno so namreč ugotovili, da vse skupaj ni bilo dobro pripravljeno in da še vedno ni povsem jasno, kako zagotoviti varstvo za otroke ob prostih sobotah. Nekaj pripomb so imeli tudi sveti šol, ko so razpravljali o tej novosti, vendar so na seji menili, naj šole skupaj z zavodom za prosvetno-pedagoško službo prilagodijo delo tej novosti, predvsem pa si naj prizadevajo, da se ne bo poslabšala kvaliteta pouka in se ne bodo povečali stroški. Nazadnje pa sta oba zbora skupščine z enim glasom proti in šestimi vzdržanimi sprejela soglasje, da osnovne šole Simon Jenko, France Prešeren, Lucijan Seljak, Stane Žagar in podružnične šole 5. februarja preidejo na poskusno uvajanje prostih sobot.

Pestra razprava pa se je na seji skupščine razvila tudi o predlogu odloka o razpisu referenduma o uvedbi krajevnega samoprispevka za izgradnjo pokopališča v Stražišču. O tem smo pisali že v zadnji številki Glasa. Že takrat smo zapisali, da je imel svet za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve pomislek, če bo predvideni prispevek oziroma znesek 50 milijonov starih dinarjev zadoščal za izgradnjo. Prav o tem pa so precej razpravljali tudi na četrtkovi seji. Menili so, da že grobi izračuni kažejo, da bi bilo 50 milijonov premalo za dokončno zgraditev pokopališča (saj bo samo za zemljišče potrebno okrog 17 milijonov, dve mrliški veži pa okrog 25 milijonov — za eno mrliško vežo na kranjskem pokopališču bo namreč potrebnih približno 14 milijonov starih dinarjev). Čeprav ti podatki niso popolni, pa kažejo, da bi bilo treba najprej izdelati glavni projekt in predračun za pokopališče, da bi tako lahko ugotovili, koliko denarja bo res potrebnega za izgradnjo pokopališča. Da bi bili prebivalci Stražišča in okoliških krajev, ko se bodo odločali za ali proti samoprispevku res dobro seznanjeni, koliko denarja bo potrebnega za pokopališče, so odborniki obeh zborov sklenili, da je najprej treba izdelati glavni projekt in predračun, potem pa naj se razpiše referendum. Sklenili so tudi, da je treba določiti rok, do katerega naj bodo ti dokumenti pripravljani.

A. Z.

ZK in javnost

V četrtek je bilo v Klubu poslancev v Ljubljani posvetovanje o pomenu zveze komunistov v javnosti in o obveščanju o njenem delu. Posvetovanje je pripravila komisija pri izvršnem komiteju CK ZKS za proučevanje sredstev obveščanja, udeležili pa so se ga predstavniki tiska in RTV iz naše republike. Na posvetovanju so poudarili, da je treba prekiniti z zaprtostjo in se jasno ter odkrito boriti za stališča organizacije. Razen tega pa je treba posredovati tudi mnenja in stališča članov zveze komunistov. Vse to pa terja tudi od novinarja kot družbenopolitičnega delavca vedno nove, sodobnejše in učinkovitejše načine, da bodo prebivalci seznanjeni z delom zveze komunistov.

Družbenopolitično izobraževanje

Minuli mesec sta občinski komite zveze komunistov in občinska konferenca SZDL v Kranju na svojih sejah razpravljala tudi o programu izobraževanja in usposabljanja članov zveze komunistov in o splošnem ter družbenopolitičnem izobraževanju v organizacijah socialistične zveze.

Predlog dolgoročnega programa, ki je bil predložen v razpravo članom komiteja, je izdelan na osnovi VIII. plenuma CK ZKS in sklepov republiškega posvetovanja o problematiki ideološko-političnega izobraževanja. Program izobraževanja obsega politične šole, seminarje, posvetovanja, cikle predavanj in razprav po izobraževalnih centrih. Člani komiteja so okvirni program izobraževanja sprejeli, hkrati pa sklenili, da bodo o tem razpravljali tudi v organizacijah ZK na terenu. Menili so tudi, naj se delavska univerza z organi-

zacijami ZK v delovnih organizacijah dogovori za konkretne oblike, ki jim bodo najbolj ustrezale.

Člani občinske konference SZDL pa so na drugi seji poudarili, naj krajevne organizacije SZDL postanejo pobudniki in usklajevalci izobraževalne, kulturne in zabavne dejavnosti na terenu. Predlagali so tudi, naj se krajevne organizacije socialistične zveze zavzemajo, da bi na terenu sestavili koordinacijske odbore, ki bi organizacijsko in vsebinsko usklajevali programe izobraževanja. Tako naj bi pred sprejemanjem pomembnejših odločitev pripravili na terenu javne tribune itd. Poudarili so tudi, da bo za izobraževanje v prihodnje treba zagotoviti več družbenih sredstev. Tako naj bi te oblike izobraževanja financirale delovne in družbenopolitične organizacije in izobraževalna skupnost.

A. Z.

ZAVOD
INVALIDSKA DELAVNICA
Kranj, Pot na kolodvor 2

razpisuje
prosto delovno mesto

VODJE KOMERCIALNE SLUŽBE

Pogoji razpisa:

1. da ima višjo komercialno ali njej enako izobrazbo in najmanj 5 let prakse v komercialni službi.
2. da ima srednješolsko izobrazbo komercialno ali njej enake smeri z najmanj 7 let prakse v komercialni službi.

Razpis velja do vključno 19. 2. 1968.

Stanovanje ni zagotovljeno. Prevoz na delo se ne plača, delovno mesto je vodilno in spada pod reelekcijo.

Prijave pošljite na gornji naslov z oznako RAZPIS.

Kamniška železnica ne bo ukinjena Kamničanu nič več šteti dnevi

Skupščina občine Kamnik bo sklenila z ŽTP Ljubljana posebno pogodbo za čas od 1. februarja do 30. junija

Na zadnji seji kamniške občinske skupščine so odborniki obeh zborov sprejeli sklep, da ne bodo ukinili železniškega prometa na progi Kamnik — Ljubljana.

Predsednik kamniške občinske skupščine Vinko Gobeč je odbornike najprej seznanil z razvojem razprav o ukinitvi kamniške železnice. Tako se je razprava o ukinitvi železnice začela že lani, ko je železnico transportno podjetje predlagalo, naj bi kamniško in domažsko gospodarstvo krilo izgubo, ki raste iz leta v leto z obratovanjem železnice. Vendar so se gospodarstveniki obeh občin temu uprli in ŽTP predlagali, naj bo bolj elastična, poslovna, naj modernizira nakladanje in razkladanje blaga, sploh pa so izrazili dvome v pravilnost prikazovanja izgube na omenjeni progi.

Ker je izvršni svet skupščine SRS sklenil, da ne bo več regresiral stroškov obratovanja kamniške železnice in je ŽTP zahtevala njeno ukinitve (po predlogu ŽTP naj bi železniški promet prenehal s 1. februarjem), so konec lanskega leta zbrali direktorji gospodarskih organizacij, ki prevažajo svoje izdelke po kamniški železnici. Na tem posvetu so udeleženci menili, da je rok ukinitve prekratek in da ukinitve ne dovolijo.

Seji kamniške občinske skupščine je prisostvoval tudi član IS republiški poslanec Viktor Repič, ki je pojasnil stališča izvršnega sveta o ukinitvi proge. Tako je med drugim dejal, da po sedanjem zakonu o železnicah ŽTP ni dolžno prevzeti železniškega objekta, če nima zanj ekonomskega računa, pri tem pa je tudi določeno, da če se izvršni svet ne strinja z ukinitvijo določene proge, potem avtomatično plača regres oziroma izgubo, ki nastane zaradi nerentabilne železnice. Že 1965. leta je ŽTP Ljubljana predlagala IS ukinitve 13 nerentabilnih prog v Sloveniji. IS se s tem predlogom ni strinjal in je tako moral prevzeti kritje izgube. Podobna zahteva za ukinitve nekaterih prog, med njimi tudi kamniške, se je ponovila tudi leta 1966. Zato je republiški sekretariat za gospodarstvo imenoval posebno komisijo, ki je ŽTP Ljubljana zadolžila za evidenco stroškov obratovanja na nerentabilnih progah. Komisija je IS predložila nekatera mnenja o progi in pri tem menila, da je proga potrebna. Eden izmed pomislekov, ki je govoril proti ukinitvi kamniške proge, je bilo tudi dejstvo, da bi morali z ukinitvijo železnice vložiti ogromna sredstva v rekonstrukcijo obstoječih

cest. Ob tem IS ni imel nobenega namena, da bi pospeševal ukinitve kamniške železnice, je pa bil za to, da se izloči avtomatizem, ki bi kril izgubo na tej železnici. Tako je ŽTP Ljubljana pač menila, če IS ne bo več kril izgube, da se železnica ukine. Izguba pa je po navedbah ŽTP znašala leta 1956 229 milijonov starih dinarjev, leta 1967 pa že 328 milijonov S din. Ob vsem tem pa je izvršni svet predlagal, naj se ŽTP in pristojni v Kamniku in Domžalah sporazumejo o nadaljnji usodi proge Kamnik — Ljubljana.

Po tem predloženem gradivu so kamniški odborniki sprejeli nekaj sklepov, ki se ne ogrevajo za ukinitve železnice. Tako so sklenili, naj se ŽTP in skupščina občine Kamnik s pogodbo sporazumejo o prevozu blaga na kamniški progi. Režim obratovanja se v blagovnem prometu uredi z dostavo železniških voz na manipulacijska mesta, v potniškem prometu pa s spremembo voznega reda in delnega povišanja mesečnih vozovnic. V pogodbah med gospodarskimi organizacijami in ŽTP se bo določila višina dovoza in odvoza, pri tem pa bodo stimulirali

tiste organizacije, ki prepeljejo več blaga po železnici. Skratka, cena prevoza bo fiksno določena, če pa bo prevoz večji, bodo cene manjše in obratno. Pogodbo bosta kamniška občinska skupščina in ŽTP sklenila za čas do 30. junija, v tem roku pa bo posebna komisija ugotovila ekonomske kazalce, ki naj objektivno prikažejo dohodke in izdatke proge Kamnik — Ljubljana.

Za potniški promet na železnici so odborniki sprejeli sklep, da se sedanja cena mesečne dijaške vozovnice 41 N din poviša na enotno ceno 60 N din za vse uporabnike mesečnih vozovnic tako delavcev kot dijakov in študentov. Pri tem mora ŽTP prilagoditi vozni red potrebam študentov, dijakov in zaposlenih, poleg tega pa se sedanja cena dnevnih vozovnih kart ne bo spremenila. Razliko med stroški prevoza potnikov in izkupičkom za prodane karte bosta krili občinski skupščini Kamnik in Domžale. Medsebojni odnosi skupščine občin Domžale in Kamnik se začasno uredi tako, da bosta obe občini krili enak odstotek stroškov.

V. Guček

Čprav so zapornice na kamniški progi odprte, bo Kamničanu nič več šteti dnevi

S seje občinske skupščine Kamnik Podražitev vode v Kamniku

S sredstvi iz povišane cene vode bodo lahko obnovili vodovodno omrežje

Na 9. seji občinske skupščine Kamnik, ki je bila v torek, 30. januarja, so med drugim razpravljali in sprejeli sklep o povišanju cen vodarine in kanalsčine ter o programu financiranja rekonstrukcije vodovoda.

V Kamniku so začeli graditi vodovod že leta 1880, vendar se je od takrat vodovodno omrežje občutno razširilo, saj so bila zgrajena nova zajetja, povečala se je potrošnja vode, ravno tako pa se je območje, ki ga zajema vodovod, razširilo vse od Stranj do Duplice.

Prešibko dimenzionirano vodovodno omrežje ni več preneslo intenzivne gradnje novih industrijskih objektov in novih stanovanj, pa tudi rekonstrukcije niso bile učinkovite, saj je zanje primanjkovalo sredstev, poleg tega pa so bile te rekonstrukcije samo začasna rešitva. Zato zadnja leta niso bili redki primeri, da je v nižjih predelih Kamnika zmanjkovalo vode, medtem ko teče voda v stanovanjih, ki so višje od prvega nadstropja, le ponoči.

Vse te probleme je začel reševati svet za gradbene, komunalne in stanovanjske zadeve kamniške skupščine že pred dvema letoma in od takrat naprej je komunalno podjetje, ki z vodovodom upravlja, naročilo raziskavo vodovodnega omrežja, vodnih virov in glavne projekte posameznih vodovodnih objektov. Studijska in projektna dokumentacija je bila dokončana že lani in deloma tudi letos, tako da je tik pred izgotovitvijo samo še glavni

projekt zbirališča na Podgorju.

Lani je omenjeni svet kamniške občinske skupščine sprejel sklep, da se do leta 1970 zgradi nov rezervoar na Podgorju s povezovalnim cevovodom iz zajetja Pod skalco in cevovod iz zbirališča do priključka na obstoječe omrežje. Skupna investicija za ta dela je predvidena v vsoti 1.627.990 N din. Od vodarine, amortizacije in obresti od poslovnega sklada je Komunalno podjetje zbralo 625.710 N din, tako da ostane nepokriti del sredstev za omenjeno investicijo 1.002.270 N din.

Da bi dobili ta preostala sredstva, je občinska skupščina na zadnji seji sprejela sklep za povišanje cen vode in kanalsčine. Tako bodo industrijski porabniki vode plačevali en kubični meter vode po 1,25 N dinarjev, od tega bo odpadel 1 N din na vodo in 0,25 N din na kanalsčino, za široko potrošnjo bo cena 1 m³ 0,80 N din (0,50 za vodo in 0,20 za kanalsčino), drugi potrošniki pa bodo plačevali 1 N din za kubični meter (0,80 za vodo in 0,20 za kanalsčino).

V Kamniku računajo, da bo industrija porabila okoli 545.000 kubičnih metrov vode, široka potrošnja okoli 290.000 kubičnih metrov in drugi 75.000 kubičnih metrov. Za vso to porabljeno vodo bodo zbrali 1.124.500 N dinarjev, kar bi zadostovalo za uresničenje predlagane investicije, s tem pa bo tudi konec negotovanja Kamničanov nad slabim vodovodom.

V. Guček

Stanovanjske težave Jeseničani potrebujejo 1079 stanovanj

Pri podjetjih in občinski skupščini Jesenice je vloženo skupno 1079 prošelj za stanovanja. Če bi želeli vsem tem prošnjam ustreči, potem bi na Jesenicah potrebovali 152 trisobnih stanovanj, 33 dva in polsobnih, 487 dvosobnih, 18 ena in polsobnih, 299 enosobnih stanovanj in 90 garsonjev.

Predvidoma bo 1968. leta sezidano 162 stanovanj za trg, ki jih zidajo gradbena podjetja Sava, Gradis in Gorica. SGP Sava zida 62 stanovanj, in sicer 48 za železniško progo pri Tomšičevi cesti na Jesenicah in 14 stanovanj v Kranjski gori. Gradis zida 52 stanovanj v stolpnici pri gimnaziji in Gorica 48 stanovanj na Koroški Beli.

Z adaptacijami bo v tem

letu pridobljeno še 20 sodobnih stanovanj na Hrušici in 24 samskih sob, ki jih bo pridobila SGP Gorica za svoje delavce v starem zdravstvenem domu.

Zasebniki bodo letos dogradili okrog 25 stanovanj.

Za stanovanjsko gradnjo imajo letos na Jesenicah podjetja in občinska skupščina skupno na voljo 817 milijonov starih dinarjev. Od tega denarja je 224 milijonov že namenjenih za stanovanjsko gradnjo.

Po teh podatkih sodeč, bodo nekatere prošnje za stanovanja še dolgo v predalu te ali one komisije.

Lani je bilo v družbenem sektorju v jeseniški občini zgrajeno 167 stanovanj.

J. Vidic

Dvorenost neke politike in še marsikaj ...

V zadnjem času je v Kranju precej razprav o samoupravi učencev. Pobudo za te razprave je dal občinski komite ZMS za gradivom Pravičice in dolžnosti dijakov v statutih šol.

V teh razpravah je sodeloval tudi zavod za prosvetno-pedagoško službo in pobudo toplo pozdravil, na posebnem posvetu z Obk ZMS pa pomagal odpraviti določene pomanjkljivosti in nekatere formulacije uskladiti z zakoni.

Hkrati s tem načelnim soglasjem in s pomočjo Obk pri njegovih prizadevanjih za uveljavitev najprogresivnejših stališč je zavod izdal svoj Začasni pravilnik o položaju, nalogah in odnosih učencev srednjih šol, katerega stališča so v kričnem nasprotju s stališči, ki jih je isti zavod pozdravil in jim ponudil pomoč! Poleg tega je to napravil v popolni tajnosti!

Pravilnik je sestavljen tako, da je posameznim šolam treba vpisati le še datum, ravnatelj in predsednik svetov pa se podpisati. Dokument je kot kaže preračunan na hitri postopek, da bi onemogočil prodor stališč o poglavitni dijaške samouprave, še preden bi si pridobili širšo družbeno veljavo. Gre torej za konkurenco stališčem občinskega komiteja! Treba pa je napraviti vse, da onemogočimo to konkurenco! Zato si oglejmo, za kakšno stališča gre in za kakšno konkurenco!

1. Občinski komite obravnava v svojem dokumentu dijake kot bistveni sestavni del učno-vzgojnega procesa. Zavod za prosvetno-pedagoško službo pa v svojem začasnem pravilniku obravnava dijaško skupnost, hote ali nehoti, kot nekaj ločenega od učno-vzgojnega procesa, kot nekaj hobby dijakov: »Učenci tvorijo razredne skupnosti... z namenom, da zlasti v njih razvijajo iniciativnost... ter odgovornost za svoje delo in uspeh« (člen 2). In dalje: »Na sestankih svoje skupnosti učenci obravnavajo vprašanja življenja in dela šole...« (člen 3). O tem dokument občinskega komiteja »Ostajanje samo na teh določbah bi usmerjalo dija-

ške skupnosti le na razpravljanje (često neučinkovito) in na pošiljanje zahtev drugim, naj rešujejo probleme. Tako se ustvarja pasivnost, čakanje rešitev od drugih, ne pa prek lastne aktivnosti... Zato je treba s statutom ali drugim samoupravnim aktom določiti konkretne zadeve, ki jih bo z vso odgovornostjo opravljala dijaška skupnost samostojno ali s pomočjo drugih».

2. Dokument občinskega komiteja izhaja pri svoji zahtevi po aktivnejšem sodelovanju dijakov v šolskem samoupravljanju prvič iz neposrednega in objektivnega interesa dijakov za čimboljše delo šole, ker so od tega v znatni meri odvisne njihove perspektive in drugič, iz koncepcije aktivnega položaja dijaka kot subjekta učno-vzgojnega procesa. Zahteva odnose, v katerih bodo dijaki enakopravni sodelovalci, razen v primerih, ko jim to zakon izrecno prepoveduje, odnose, v katerih bodo obveščeni in v katerih bodo imeli pravico do svojega mnenja, do boja mnenj, skratka pravico navzočnosti pri vseh (tudi strokovnih) organih, kadar obravnavajo stvari, ki zadevajo tudi dijake. Tak princip ne pomeni nezaupanja učencev v učitelje, ampak razbija nezaupanje (ker terja zaupanje) učiteljev v učence! Tak princip pomeni vzgojo za samoupravljanje.

Namesto tega pa zavodov Začasni pravilnik pridiga ljubezen do (abstraktno — opomba P. O.) domovine in (abstraktno) svobode in poziva »službo domovini« (člen prvi). Mar ni to podobno tistemu — vse za vero, dom, cesarja! Poleg tega moramo vedeti, da ljudje ocenjujemo stvari skozi prizmo lastnega okolja. Domovina so tudi konkretni družbeni odnosi, v katerih dijaki žive. In ko se bodo dijaki srečavali s temi konkretnimi odnosi v šoli, kjer bo vladal »začasni pravilnik«, katerega najpogostejši refrem je »bo kaznovan«, bo tudi njihova ljubezen do domovine omajana. Kajti ne bo kaznovan, če se ne bo zavzemal za vzgojo v socialističnega samoupravljalca, temveč, če bo zvečil zvečilni gumi, če bo nosil nakit in dolge lase, dekleta mini krila ali če se bodo lišpala, če ne bo imel očistilnih čevljev, če bo držal roke v žepih, če ne bo v primerni razdalji pozdravil profesorja, ali če ga bo pozdravil v stranišču, če bo obiskoval lokale, kjer točijo alkohol, če ne bo spoštoval hore legalis, čeprav bo na sestanku družbenopolitične organizacije oziroma če leta ne bo o sestanku obvestila vodstva šole! (členi 45, 46, 48, 52 in 58).

Mladi ljudje ljubijo domovino demokracije in ustvarjalnega delovanja, ki je uresničljivo le v samoupravljanju, ne po v strahu in podaništvu. Strahu in podaništvu smo že večkrat dali slovo. Med drugim tudi na brisnem plenumu CK ZKJ! Kaže pa, da se vračata. In čudno, spet sta si nadela plašč ljubezni do domovine in svobode. Začasni pravilnik jima ne drži le ravbarskih lestvic, na razpolago jima daje dvigalo!

3. Oglejmo si zdaj še nekaj določil pravilnika, ki bodo podkrepile gornje trditve:

Člen 15 dijakom, ki so prekoricali 25 šolskih dni za tekmovalna kot reprezentanti športnih organizacij, ne priznava šolskega leta. Isto velja tudi za one, ki so bili bolni nad 25 dni!

Člen 16 zahteva poprejšnje soglasje učiteljskega zbora za sestajanje, zborovanje, organiziranje kulturnih in športnih prireditev, snovanje društev, aktivov in krožkov, urejanje glasil dijakov ipd. Člen 22 prepoveduje dijaku, da med letom spremeni poklic, za katerega se pripravljajo (ni v skladu z Ustavom!).

Člen 30 obvezuje dijake, da se po urniku vsak dan sproti vestno pripravljajo za vse predmete (Ost je naperjena proti kampanjskemu učenju. Toda tega najbolj podpirajo učitelji sami s kampanjskim poučevanjem in spraševanjem. Treba je ustvariti deloven odnos do učenja, za to pa je v prvi vrsti odgovorna šola!).

Člen 36 daje pravico učiteljskemu zboru, da črtajo učenca iz seznama rednih učencev, če po skupno petih dneh in z vmesno zahtevo pojasnila od staršev, ne dobe obvestila, kje je dijak!(!)

Člen 42 daje pravico in celo nalaga dolžnost članom učiteljskega zbora, da obiskujejo učence na stanovanjih. (Ni pa pojasnjeno, v katerih primerih!) Člen tudi dovoljuje šolskim organom, da zahtevajo preselitev določenih učencev iz vzgojnih oziroma zdravstvenih razlogov (ali ni boljše intervencija Centra za socialno delo?).

Člen 43 zahteva, da so učenci uslužni (Menim, da sodi beseda in njen pomen v arzenal odnosov razrednih družb. Močno namreč spominja na podaništvo! Povsem zadostuje, da so učenci vljudni in tovariški.).

Člen 45 prepoveduje zvečiti, nositi dolge lase in držati roke v žepih. (Vse lepo in prav, toda to spada v bonton, ne pa v pravilnik)

Čimbolj preprosta in sramežljiva, da ne bo zbujala pozornosti. Mar ne bi bilo bolje, da bi šola oskrbela strokovna predavanja iz kozmetike?

Člen 46 daje učencem navodilo kako pozdravljati učitelje.

Člen 47 prepoveduje med drugim kajenje. Ali ima prepoved smisel, če nekadilcem ni potrebna, tiste ki kadijo, pa ne bo odvadila kajenja?

Člen 48 prepoveduje obiskovati javne lokale, kjer točijo alkohol. Toda, kje ga ne točijo? Točijo ga tudi v slaščičarnah in celo kino ima svoj bife. Isti člen tudi določa hore legalis za vse dijake. To pa pomeni kratenje osebne svobode večini dijakov, ki je nedvomno pozitivna. Sploh pa to ne more veljati za polnoletne dijake! Ali ni žaljivo za dijake, ki je aktivni v športnih, mladinskih organizacijah, v zvezi komunistov in ki ima volilno pravico, da mu šola postavlja take pogoje? In ali šola ima sploh pravico postavljati jih?

Člen 49 prepoveduje uživanje alkoholnih pijač. Imamo predpis, da je mladoletni mladini točenje alkoholnih pijač prepovedano. Ta predpis pa se ne spoštuje. Čemu potem še eno neučinkovito določilo? Vse te stvari zahtevajo drugačen ukrep in drugačno reševanje!

Člen 52 določa, da si morajo učenci striči lase, ker ti povzročajo nevarnost pri delu. Zelo prozorno določilo! Ali dekletom lasje ne povzročajo nevarnosti?

Vsi omenjeni členi, od 45 do 52, nosijo v sebi največjo nevarnost, ker dajejo ogromno možnosti zlorab. Obenem tudi učitelja prisiljujejo, da prevzame nekakšno žandarjsko vlogo. Ne pomenijo vlogo samoupravnega dogovora, ampak birokratsko prisiljevanje. Zanimarjajo dosežke moderne socialistične pedagogike, ampak temelje na nekakih terezijanskih pogledih na vzgojo. Kažejo na iluzijo avtorjev pravilnika, da se odnos ureja že samo z lepimi določili.

Po vsem povedanem tak pravilnik gotovo sploh ne bi smel priti na dnevni red seje sveta (oziroma delovne skupnosti) katerekoli srednje šole!

To so posamezni primeri iz omenjenega pravilnika. Do njih in do drugih, kot tudi do pravilnika v celoti bo gotovo zavzel stališče Obk ZMS Kranj na svoji ponedeljkovi seji. Nekaj pa je že zdaj jasno: za tako vsebino odnosov na šolah se zveza mladine ne bo zavzemala, kakor si zelo naivno predstavljajo avtorji pravilnika v 72. členu.

Peter Ogrizek

S seje IO občinske konference SZDL Radovljica

Razpravljali bodo o spremembi občinskega statuta

V ponedeljek (29. januarja) je bila v Radovljici seja izvršnega odbora občinske konference SZDL. Na dnevnem redu je bila najprej politična ocena referendumu o samopriskupku za gradnjo in dograditev šol, potem pa formiranje sekcije za osebno delo z zasebnimi sredstvi za delo pri občinski konferenci in sestava besedila sklepov z nedavnega posvetovanja o zasebnem delu. Predlog za formiranje sekcije so dali obrtniki na tem posvetovanju, ker upajo, da se bodo v takem organizacijskem okviru lahko večkrat in temeljiteje pomenili o svojem delu, težavah itd. Potem so na seji imenovali koordinacijski odbor za usklajevanje množične priprave vseljenske obrambe. Odbor je bil formiran na priporočilo republiške konference SZDL, njegova naloga pa bo, usklajevati množične priprave vseljenske obrambe (če bo seveda potrebna) in krepiti obrambno sposobnost ter razvijati patriotsko in obrambno vzgojo občanov, nadalje strokovno usmerjati in dati pomoč pri delu telesno-vzgojnimi organizacijam, zvezi tabornikov, ljudski tehniki, strelski zvezi, gasilskim društvom, rdečemu križu, delavski univerzi itd. Na seji izvršnega odbora so se dogovorili tudi o sklicu 4. seje občinske konference SZDL, ki bo konec februarja ali v začetku marca, razpravljali pa bodo o vlogi SZDL v družbenih organizacijah in društvi.

Zivahna je bila razprava pod zadnjo točko: razno. Ker na zadnji seji občinske skupščine (ki je bila 22. januarja) niso bile sprejete predlagane spremembe statuta skupščine občine Radovljica in ker je Socialistična zveza po ustavi dolžna razpravljati o najosnovnejšem aktu občine — statutu, so se dogovorili, da bodo po vsej občini organizirali široko zasnovano razpravo o tem. Po dveh mesecih, ko bodo o spremembah statuta spet razpravljali na občinski skupščini, bodo vedeli, kaj o tem menijo občani. Predloge, ki jih bo zbrala Socialistična zveza, bodo obravnavali s predlogi občinske statutarne komisije in jih predložili skupščini. To delo bo v času, ki je pred nami, pomembna politična naloga v radovljiški občini, zato so se je lotili zelo resno.

-at

Očiščene
in zmraznjene
morske ribe
v prodajalnah

Živila

Kranj

Pri DPD Svoboda Podnart lani največ uspeha mladinski pevski zbor

Pred kratkim je imelo delavsko prosvetno društvo Svoboda iz Podnarta redni letni občni zbor. Kljub slabemu vremenu se je zboru udeležilo več kot 50 članov.

Društvo je bilo v preteklem letu zelo delavno. Največ uspeha pa je imel mladinski mešani pevski zbor, ki je doma in drugod nastopil kar šestnajstkrat. Na treh prireditvah: doma, v Gorjah in v Desklah na Primorskem je zbor nastopil skupno s folklorno skupino iz Gorij, na dveh prireditvah: doma in v Kranju pa skupaj z gimnazijskim pevskim zborom iz Kranja. Zbor je lani posnela tudi RTV Ljubljana.

Zelo pohvalno za društvo je, da nikoli ne pozabi organizirati pomembnih proslav kot je Prešernova, za dan žena, ob krajevnem prazniku, dnevu republike, lani pa so organizirali tudi zelo uspešno proslavo ob 50-letnici okto-brske revolucije.

Dramska družina še ni začela delati, zato je društvo lani povabilo v goste Prešernovo gledališče iz Kranja, in sicer dvakrat ter enkrat dramsko družino iz Bohinjske Bele. Organiziralo je tudi pet raznih predavanj z diapozitivi, ki jih je dala delavska univerza iz Radovljice.

Udeleženci občnega zbora so se precej časa zadržali pri programu dela društva za leto 1968. Menili so, da mora biti mladinski pevski zbor v tem letu prav tako uspešen kot pretekli dve leti, čeprav bo nekaj težav, ker sedanjí pevovodja prof. Matjež Fabjan (pod njegovim vodstvom je zbor dosegel res lepe uspehe), namerava zaradi preobremenjenosti zbor zapustiti.

Resno pa so se udeleženci zbora zavzeli za to, da bo v letošnjem letu ponovno živela dramska družina in tudi šahovska sekcija. Ker pa od novega leta naprej v Podnartu tudi ni več kino predstave (zaradi preslabega obiska kino ni bil rentabilen), se bo moralo DPD Svoboda

bolj potruditi, da bo to vrzel izpopolnilo z drugimi kulturnimi prireditvami. Tako bodo poskušali dobiti v goste čimveč dobrih igalskih družin, vokalnih in instrumentalnih skupin, organizirali bodo družabne večere za mladino itd.

S. Z.

Iz Škofje Loke

Spoznavajmo svet in domovino

Danes zvečer bo v kino dvorani Sora v Škofji Loki mladinska radijska zabavno-glasbena oddaja Spoznavajmo svet in domovino. Škofjeloški gimnazijci Janez Nastran, Jože Zakelj in Milan Kalan bodo imeli za nasprotnike mladince iz Ptuja. Vsi trije so se

zadnje dni skrbno pripravljali za oddajo, gradivo, iz katerega bodo postavljali vprašanja, pa so predelali tudi trije profesorji. Ti so imeli z mladimi Škofjeločani pred oddajo »generalko«. Za kulturni del programa bo poskrbel gimnazijski pevski zbor.

Loško galerijo bodo preuredili

Danes bodo na Škofjeloškem gradu zaprli razstavo slikarskih in kiparskih del Maksima Sedeja ml., Ive Subica in Janeza Boljke na temo revolucija, ki so jo odprli lani v okviru prireditev občinskega praznika Škofje Loke. Se isti dan pa bodo dela s te razstave slikarja Ive Subica prenesli v Kranj. Otvoritev razstave v kranjskem muzeju bo ob 19. uri.

Galerija na loškem gradu bi prihodnjih nekaj dni zaradi preureditve zaprta. Za-

nimivo pri tem je, da bosta izvedbo del in vse stroške preureditve prevzeli podjetji kemična industrija JUB Dol pri Ljubljani in Slikopleskarstvo iz Škofje Loke. Kemična industrija JUB bo loško galerijo uporabila za demonstracijo njenih novih barv, podjetje pa bo tudi pokrovitelj naslednje razstave, ki jo bodo odprli 9. II. 42 plastik in 10 risb iz obdobja zadnjih sedmih let bo razstavljaj 38-letni akademski kipar Peter Černe.

S. Z.

Na predlog žirije za podelitev Prešernovih nagrad sta oba zbora občinske skupščine sprejela sklep, da se kustosu Prešernovega muzeja v Kranju Crtomirju Zorcu odobri študijska podpora v višini 2800 novih dinarjev, za katero je zaprosil, da bi po Kanalski dolini, Koroškem in Avstrijskem Štajerskem raziskoval kraje, stavbe, spomenike, grobove itd., ki so v zvezi z bivanjem pesnika Prešerna in njegovih ožjih sorodnikov.

A. Z.

List iz beležnice

Gostoljubnost

Sita vrana lačni ne verjame. Človek, ki je bil še včeraj potreben miloščine in jo je tudi dobival, je danes gospod in ima vsega, kar si požel, vendar le zase, tudi drobtinice s svoje preobložene mize ne pri-vošči tistemu, ki bi jo zares potreboval.

To se dogaja.

Te dni nam je pisal naš naročnik Ludvik Juhant s Komenške Dobrave. »Sem preprost podeželski delavec,« pravi, »vendar sem se odločil opisati resničen primer gorenjske »gostoljubnosti«. Prosim, da popravite, če je kaj preveč slovničnih napak, in objavite, da bodo ljudje videli, kakšni smo, kakšni znamo biti.« Nekoliko skrajšano njegovo pismo objavljamo, ker smo prepričani, da to ni edini primer takšne »gostoljubnosti«.

»Bil je delovni dan, ura je bila sedem zvečer, noč je bila temna in mrzla, nekoliko je snežilo. V vas je prišel popotnik in prosil za prenočišče. Iz prve hiše so ga poslali k drugi, iz druge k tretji in tako naprej. Kmalu je bil pri predzadnji hiši in tedaj je s strahom sprevidel, da bo v mrazu in snegu ostal brez strehe. Poskusil je še pri predzadnji hiši, zatrjeval je, da je miroljuben človek in si želi samo toplo »štalo« za prenočišče, kjer bi si ogrel premrle ude. Pred hišo je na dolgi verigi čuval vhod velik pes čuvaj. Na pragu je stal dokaj plašen gospodar, bolj pogumna gospodinja pa je begala okrog hiše in ni razumela narečja, v katerem je govoril pozni prišlec.

Potem je mož prišel k nam. Bil je star 76 let in dokaj izčrpan. V temi ni mogel videti steze, zato se je pred psom umikal v celi sneg, ki mu je od vrha padal v škornje. Kdor bi videl tega onemoglega starčka, kako preplašeno je gledal in jokal zaradi neusmiljenih ljudi, bi se mu moral zasmiliti v dno srca.

Mož ni bil prav nič nevaran, to se je videlo na prvi pogled. Ko sem ga vprašal, od kod je, mi je takoj izročil listino z vsemi dokumenti in denarjem vred.

Ker nimamo hleva — s katerim bi bil mož zadovoljen, saj se je videlo, da ne bi prvič spal v družbi krav, sem ga sprejel v hišo. Ko je sezul škornje, se je vsul sneg iz njih. Dva prsta na nogi je imel odprta od ozeblin. Ali bi mu mogel odreči gostoljubje in mu s tem še povečati bolečino, ko sem ga takega videl?

S solzami v očeh se je zjutraj zahvalil za toplo streho in hrano, v očeh pa mu je bilo videti skrb, kje in kako bo prebil naslednjo noč.

Tako nam je napisal naš bralec. Ni zaradi sebe napisal pisma uredništvu, ampak zaradi drugih, zaradi vseh tistih, ki pozabljajo, koliko človeku pomeni skorja kruha, topla postelja, požirek mleka, če tega nima. Napisal je, kako ne znamo prav nič razumeti težav sočloveka, kako malo smo mu pripravljene pomagati, če je v stiski, kako nam je mar samo lasten želodec in lastno ugodje, kako nečloveški smo postali v trdem vsakodnevnem pehanju za materialnim blagostanjem, kako smo pri tem pozabili na vse vrednote, ki so lastne samo človeku! Opisal je samo en konkreten primer, obsodil pa vse tiste, ki so brez srca, ki niso pripravljeni razumeti tujo bolečino, ki niso pripravljeni pomagati.

Danes pri nas skoraj ni več beračev, ki bi hodili po vaseh in prosjčili. Včasih pa so bili. In dobro so vedeli, pri kateri hiši smejo prositi za prenočišče — pozimi v hlevu, poleti na senu. Neka stara, skromna kmečka žena mi je nekoč pripovedovala, da noben berač ni šel prazen iz njihove hiše, čeprav niso imeli veliko, čeprav so skromno živeli in trdo delali. Nič manj niso imeli zato, mi je povedala. Nekaterih hiš, gosposkih in s skopušnimi ljudmi, pa so se taki ljudje že od daleč izogibali.

Danes ni več beračev, vendar še prihajajo od časa do časa v naše vasi ljudje, ki — denimo — prodajajo to in ono, kar so pozimi sami doma naredili in kar kmetje potrebujejo. Navadno so to taki, ki imajo doma skromno kmetijo, pozimi pa jim je taka hišna obrt dodatni zaslužek. Od daleč pridejo, ne prodajo in zato tudi ne zaslužijo veliko, stari so, predrago bi jih stalo, če bi prespali v gostilni, hotelu itd.

Nihče ne bo imel nič manj, če jim bo dal skromno prenočišče in večerjo.

Andrej Triler

V četrtek zvečer so v prostorih Gorenjskega muzeja v Kranju odprli razstavo fotografij foto-amaterjev iz Zelezne Kaple in iz Kranja. Na sliki: predstavniki kranjskega foto-kluba Franc Puhar v pogovoru z gosti iz Zelezne Kaple

Konec pritožb zaradi kruha

Priporočitev Pekarne Kranj k Živilskemu kombinatu ŽITO Ljubljana bo še letos obrodila prve uspehe — Končno bomo tudi v kranjski občini imeli dober kruh — Za preureditev prostorov, modernejšo pripravo testa in peko kruha bo porabljenih okrog 200 milijonov starih dinarjev

Nič kolikokrat smo se v Kranju in okolici že pritoževali zaradi slabega, včasih tako rekoč skoraj neužitnega kruha. Posebno pred prazniki je marsikje padla kakšna pikra na račun kranjske Pekarne. Prav tako smo o tem velikokrat pisali v našem časniku. Tudi odborniki občinske skupščine Kranj so nekajkrat sprožili to vprašanje. Skratka, kruh je bil velikokrat na raznih krajih predmet razprav.

In kakšen je bil največkrat odgovor na vse to? Z napravami za pripravo testa in peko kruha, kakršne so v kranjski Pekarni, kruh ne more biti boljši. Potrebna bi bila temeljita rekonstrukcija, za kar pa bivša kranjska Pekarna ni imela denarja. Saj ga še za potrebno embalažo ni bilo.

KOLEKTIV SE JE ODLOČIL

Tudi člani kolektiva so dan za dnem ugotavljali, da kruh ni dober. Čeprav bi radi, v neprimernih kotlih za pripravo testa in sto let starih pečeh niso mogli »narediti« boljšega kruha, kot je bil. Zato so se odločili, da se priključijo k Živilskemu kombinatu ŽITO Ljubljana. Poznavajoč težave, je ŽITO sklenilo, da je pekarno treba preurediti in tako zagotoviti boljši kruh. In res se tokrat ni ustavilo pri denarju. Čeprav je že na začetku kazalo, da bo za preureditev potrebnega precej denarja in so tudi kasnejši izračuni pokazali investicijo v vrednosti

200 milijonov starih dinarjev, so sklenili, da bo 140 milijonov starih dinarjev dalo podjetje iz lastnih sredstev, za drugih 60 milijonov pa bodo najeli kredit. S tem denarjem bodo preuredili prostore, jih opremili s kotli, s katerimi se lahko pripravi boljše testo, ročno oblikovanje kruha in stare peči pa bodo zamenjali z avtomatskimi pečmi in strojnim oblikovanjem.

KAŠEN KRUH BOMO JEDLI?

Najbrž so bili redki, ki niso opazili, da imamo že nekaj časa v Kranju in okolici zelo dober kruh, ki je tako rekoč pravo nasprotje prejšnjemu. Hkrati se je tudi raznesla novica, da dobivamo kruh iz pekarn Lesce. Vzrok tega je, da so v kranjski Pekarni pred dnevi začeli s prvim delom rekonstrukcije. In ker je leška pekarna prav tako delovna enota Živilskega kombinata ŽITO Ljubljana, bo med tem časom preskrbovala prebivalce kranjske občine s kruhom.

Rekonstrukcijo kranjske Pekarne je moralo podjetje razdeliti na dva dela. Če bi namreč hoteli vsa dela opraviti naenkrat, bi to trajalo predolgo in leška pekarna ne bi zmogla takšne obremenitve med poletno turistično sezono. Razen tega pa tudi še niso končani pogovori z Gorenjsko kreditno banko, ki naj bi odobrila preostalih 60 milijonov starih dinarjev kredita za celotno rekonstrukcijo. Tako bodo v prvem delu rekonstrukcije, ki bo kon-

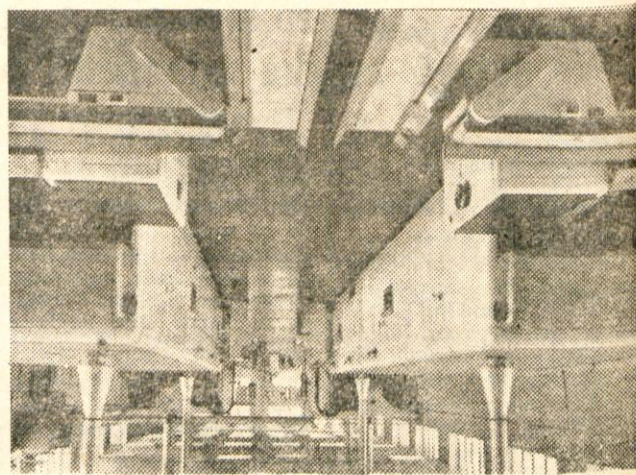
čana predvidoma v sredo, uredili vse potrebno za boljšo in natančnejšo pripravo testa. Z drugim delom rekonstrukcije, ko bodo stare peči zamenjali z avtomatskimi in ročno oblikovanje s strojnim, pa bodo začeli jeseni ter končali potem do konca leta.

Čeprav bo torej zaenkrat izboljšana le priprava testa, pa so nam v kranjski Pekarni pred dnevi zatrdili, da bo že to pripomoglo, da bo kruh precej boljši kot je bil prej. Res dober kruh, kakršnega si vsakdo želi, pa lahko pričakujemo konec leta. Zagotavljajo, da takrat ne bo nič slabši, kot je trenutno leški, morda še celo boljši, ker kot pravijo, je v zadnjem času v pekarski stroki pri nas vedno kaj novega. Pa ne samo, da bo kruh potem vedno dober, ampak bodo prebivalci imeli tudi večjo izbiro.

NE SAMO KVALITETA, TUDI BOLJŠA PRESKREJA!

Ko smo se pogovarjali s predstavniki kranjske in leške pekarn, smo jih poprašali, kakšna bo v prihodnje preskrba s kruhom. Ni še namreč tako dolgo, ko smo se zaradi te precej pritoževali. Posebno pred prazniki so nekateri ostali brez kruha.

»Res je,« je začel direktor kranjske Pekarne Jože Gašperšič, »da smo konec minulega leta imeli težave z embalažo. Razen tega pa se nam je še kamion pokvaril. To smo odgovorili tudi odbornikom občinske skupščine. Vendar pa morate upoštevati, da je

Nikjer pekov, niti moke, vode... In vendar kruh se meš, peče in se na drugi strani sam ponuja. (Posnetek je z leške pekarn)

bila bivši kranjski Pekarni tudi embalaža, ki ni tako poceni, kot bi kdo mislil, precejšen strošek. Danes stane ena košara šest tisoč starih dinarjev, za dve toni kruha pa potrebujemo sto košar. Razen tega pa v Kranju spečemo vsak dan poprečno deset ton kruha. Trenutno nimamo košar niti za polovico dnevne proizvodnje. Da pa bo primerjava še lažja, vam povem, da ima leška pekarna 1400 košar.«

Vendar pa kaže, da bo tudi ta problem v kranjski Pekarni kmalu rešen. Kmalu bodo namreč dobili tudi vso potrebno embalažo in še en kamion za razvažanje kruha. Sicer pa, kot so nam povedali predstavniki obeh pekarn, niso vedno oni krivi, če potrošniki včasih ne dobijo kruha. Velikokrat so tega kriva tudi trgovska podjetja, ki raje naročijo kakšen kilogram kruha manj kot bi bilo treba.

Velikokrat je pa tako, da v pekarski stroki včasih ne gre brez manjših težav. Kruh ni embalaža, ki čaka en teden ali pa več. In čeprav danes v pogovoru nekateri z omalovaževanjem govorijo o pekih, mora dober pek vedeti še marsikaj več kot pa samo to, kako se peče kruh. Direktor leške pekarn nam je povedal, da na primer vsak dan spremljajo vremensko napoved za naslednji dan. Zakaj? Če je ob sobotah in nedeljah lepo vreme, gre namreč precej ljudi na izlete in takrat pojedjo precej manj kruha kot pa če je vreme slabo in je večina ljudi doma.

Zanimivo, mar ne? Pa vendar je zaenkrat tudi to potrebno. V drugih državah, kjer je kruh precej dražji kot pri nas, takšnih skrbi nimajo več. Ves neprodan, en dan star kruh, namreč predelajo in ga dodajo testu. Menda je takšen kruh celo boljši. Ker pa naši predpisi zaenkrat tega še ne dovoljujejo, je včasih treba spremljati tudi vremenske napovedi.

*

Danes postaja proizvodnja kruha in sorodnih izdelkov vse bolj pomembna. To lahko

vidimo že iz sicer kratkih izkušenj leške pekarn. Če je zaenkrat za nas še značilno, da jemo največ črn in bel kruh, potem to ne drži za tujce, ki prihajajo k nam na oddih. Ti na primer na Bledu med glavno sezono raje segajo po drugih vrstah kruha: ajdov, rozinov, maščobni, kuruzni, kruh iz ovsenih kosmičev itd. Vse to pa terja, da imajo pekarn ustrezne priprave in predvsem strokovnjake.

Da pa bi Živilski kombinat ŽITO Ljubljana v prihodnje lahko zadovoljeval najrazličnejše želje tako domačih kot tujih potrošnikov tovrstnih izdelkov, so se odločili, da bodo v Mostah pri Ljubljani letos zgradili nov mlin. Ta mlin, ki bo eden prvih v naši državi, bo mešal razne vrste in količine mok ter tako zagotavljal še boljšo kvaliteto raznih izdelkov. Hkrati pa bo podjetje s to moko preskrbovalo tudi vse svoje pekarn. Razen tega pa Živilski kombinat ŽITO Ljubljana namerava v prihodnje vreče za prevoz moke zamenjati z avtocestami, s čimer bodo iz kruha izginile tudi razne vrvice, »plombe« in druge primise, ki so vanj zašle s slabo embalažo.

A. Zalar

Ko bo končana rekonstrukcija kranjske Pekarne, bo kruh boljši, loparje pa bodo zamenjale avtomatske peči — Foto F. Perdan

Rekonstrukcija kranjske Pekarne

50-letnica upora mornarjev v Boki Kotorski

Uporniki iz Boke Kotsorske

Franc Bajželj iz Stražišča je bil povleknik upornikov na ladji Gaa — Viktor Žužek pripoveduje o voditelju upora Franju Rašu — Sodišče je odločilo: František Raš bo ustreljen zadnji, da bo kot voditelj za kazen gledal ustrelitev svojih tovarišev

Topniški strel z ladje »Sankt Georg« opoldne prvega februarja 1918. leta je bil znamenje za splošni upor mornarjev avstro-ogrske mornarice. To je bil znak za začetek upora, ki je že postal legenda. Tri dni so na ladjah črno-žolte monarhijske plapolale rdeče zastave. Mornarji so sledili klicu velikega Lenina, naj delovni ljudje vsega sveta prisilijo svoje vlade, da se konča nesmiselna imperialistična vojna.

Povrnimo se v zgodovino, da obudimo spomine na tiste čase, ki so pripeljali do upora mornarjev v Boki Kotorski.

1918. leta je Evropa že četrto leto krvavela v vojni, ki so jo zanetili imperialisti zaradi ponovne delitve sveta. Vojne grozote so spremljali lakota ter razne nalezljive bolezni. Ljudske množice so postajale iz dneva v dan bolj nezadovoljne in po Evropi so se širili štrajki ter množične demonstracije. V takšnih okoliščinah in razpoloženju je socialist Friedrich Adler leta 1916. leta ubil avstrijskega predsednika grofa Stürgkha.

Oktobrska revolucija je močno odjeknila v ljudskih množicah. »Mir, kruh, rušenje buržoazije — to so cilji borbe, je v tistih dneh govoril Lenin. Gesla so zamenjale akcije. 14. februarja 1918. leta so začeli štrajkati delavci v Trstu, deset dni kasneje pa delavci v Pulju. V Pulju je štrajkalo 10.000 delavcev različnih narodnosti, največ v zgodovini Pulja. Brž ko se je končal štrajk delavcev v Pulju, že so se uprli mornarji v Boki Kotorski. Na ladjah so bili Slovenci, Hrvati, Italijani iz Istre, Čehi, Poljaki, Nemci, Madžari in Avstrijci.

Upor so kuhali v slovenski kuhinji

V Boki Kotorski je bila gostilna, ki jo je imela v namenu žena slovenskega častnika Finžgarja. V tej gostilni so se po oktobrski revoluciji shajali napredni mornarji vseh desetih narodov Avstro-Ogrske monarhije.

Ustanovljene so bile posamezne ilegalne skupine, ki naj bi delovale med mornarji in pripravljale vzdušje za oboroženi upor, kar naj bi pripeljalo do razsula monarhije in do hitrejšega konca vojne. Med organizatorji upora sta bila tudi dva Gorenjca, in sicer Viktor Žužek iz Skofje in Loke in Franc Bajželj iz Stražišča pri Kranju.

O začetku upora je Žužek povedal naslednje (Žužek je te dni odpotoval s slovensko delegacijo na proslavo v Boki Kotorsko):

»Vir upora je prišel z Dunaja. Na Dunaju je bilo pomanjkanje še vse hujše kot na deželi. Jeseni 1917. leta je Dunajčan dobil na karte dnevno 12 dkg kruha, 10 dkg marmelade in tedensko pol kg kislega zelja. Nam je bilo rečeno, da se bodo istočasno uprle vse garnizije v monarhiji. Če mornarji ne bi verjeli v to, bi bilo nespametno začeti upor na skrajnem jugu države. Po mojem smo bili ogoljufani za svojo hrabo odločitev«.

Topovski strel s »Sankt Georga«

V Boki Kotorski je bilo takrat okrog 40 vojnih ladij, med njimi križarke »Sankt Georg«, »Kaiser Franz Joseph I.«, »Helgoland«, »Novara«, »Kaiser Karl VI.«, »Ratibor«, »Osepele«, »Balaton«, »Tatra«, »Dinara« itn. Poleg njih je bilo še 18 torpednih čolnov in več pomožnih ladij, od katerih sta pomembno vlogo odigrali stražarska ladja »Kronprinz Erzherzog Rudolf« in oskrbovalna ladja »Gaa«.

Tako kot se nekoč topovski strelji z ladje »Aurora« na zimski dvorec v Leningradu označili začetek oktobrske revolucije, tako je topovski strel 1. II. 1918. leta z admiralske ladje »St. Georg« označil začetek upora mornarjev v Boki Kotorski.

Skofjeločan Viktor Žužek, ki je bil takrat na križarki »St. Georg«, se spominja, da so bili oficirji v tistem trenutku v jedilnici pod ladijskim krovom. Nekdo je vključil ladijske sirene, ki so tulile ob kričanju navdušenih mornarjev. »Hura«, so enoglasno vzklikali mornarji na »St. Georgu«, »hura«, je odmevalo s sosednje ladje »Gaa«, »hura«, so vzklikali mornarji na drugih ladjah. Vojaška godba je zaigrala marseljezo. Prvi oficir na admiralski ladji »St. Georg« Zipperer je pritekel na krov, toda mornarji so začeli streljati nanj in ga ranili. Po tem dogodku so mornarji vdrli v oficirsko jedilnico in jo razbili, nato pa še v skladišče, kjer so vzeli orožje. Mornarji so izobesili rdeče zastave in prevzeli poveljstvo na ladjah.

Prvega dne se je upor pridružil okrog 3000, drugi dan pa skupno 4500 mornar-

jev (niti udeleženci upora niti zgodovinarji si niso enotni v tem, koliko je bilo upornikov; po nekaterih virih celo 10.000, kar pa zgodovinarji ne jemljejo resno). Na ladjah so bili ustanovljeni »komiteji mornarjev«, centralno vodstvo upora je bilo na admiralski ladji »St. Georg«. Franjo Raš, voditelj upora, ki je bil pri odredu za osvelitev (pri žarometih) v Kumboru, je prišel opoldne na »St. Georg«. Člani centralnega komiteja mornarjev so bili mornarji z različnih ladij, sestanke pa so imeli na križarki »St. Georg«. To so bili F. Raš, A. Grabar, J. Šišgorič, S. Ujdur, G. Stanawski, R. Kreibich, N. Fiorentin, R. Sagner in N. Seitz. Sekretar komiteja oziroma zapisnikar je bil Viktor Žužek.

Delegacija upornikov je prvi dan izročila kontraadmiralu Hansi pismene zahteve program upornikov. Mornarji so zahtevali »Mir na podlagi ruskih demokratičnih predlogov; samoopredelitev naroda, boljšo hrano, obzirnejše ravnanje oficirjev s posadko, obvezni dopust itn.« Brez uspeha so poskušali o upor obvestiti socialdemokratske poslance v dunajskem parlamentu in mornarje v Pulju. Oficirji so načrtno zavlačevali pogajanja, obnem pa pripravljal obalno topništvo in tisti del mornarice, ki se ni priključil upor, na protitudar. Izhod iz Boke Kotsorske je bil miniran, poleg tega pa sta izhod stražili dve nemški podmornici, ki se nista priključili upor. Tudi torpedni čolni se niso priključili upornikom. General Guseck, komandant obalnih enot, je postavil upornikom ultimatum, čas za predajo pa je bil dvakrat podaljšan. 3. februarja zjutraj sta kot poslednji sneli rdečo zastavo ladiji »St. Georg« in »Gaa«.

Franc Bajželj — poveljnik upornikov

Poleg križarke »St. Georg« je bila pomožna ladja Gaa prva, ki se je priključila upor. Mate Brničević je bil politični voditelj upora na tej ladji, Franc Bajželj pa vojaški poveljnik upornikov in član komiteja mornarjev. Za tolmača in posrednika med komitejem mornarjev in oficirji je komite določil podoficirja Horowitza. Le-ta pa je igral izdajalsko vlogo in je zaprtim oficirjem poročal o vseh sklepih komiteja mornarjev. Bajželj je odkril njegovo izdajalsko vlogo in ga

je zato kot poveljnik obsodil na smrt in nameraval ustreliti. Ustrelitev je preprečil narednik Sedlaček. Horowitza so nato pretepli in spodili z ladje na kopno. Kasneje je bil na sodišču glavna obremenilna priča proti obtoženim voditeljem upora. Bajželj je na ladji »Gaa« vdril v skladišče in oborožil upornike.

Po zadušitvi upora je pred izrednim vojaškim sodiščem odgovarjalo 40 mornarjev, šest mesecev kasneje pa še 386 mornarjev pred rednim vojaškim sodiščem.

Tretjega dne sodnega procesa pred izrednim sodiščem, je sodišče izločilo 8 glavnih obtožencev in jim sodilo, drugi pa so pozneje odgovarjali pred rednim vojaškim sodiščem. Med temi osmimi obtoženci so bili F. Raš, A. Grabar, J. Šišgorič, M. Brničević, F. Bajželj, L. Szekaas, P. Ubaladini in V. Žužek. František Raš, Anton Grabar, Jerko Šišgorič in Mate Brničević so bili obsojeni na smrt, Franc Bajželj na deset let in Lajoš Szekaas na 5 let zapor. Žužek in Ubaladini sta bila oproščena. Med tridnevним sodnim procesom je sodišče zaslišalo 85 prič, od tega 32 oficirjev. Bajželj iz Stražišča je imel srečo, da ni bil obsojen na smrt. Za njega je polkovnik Casa dejal: »Bajželj je kot poveljnik upornikov na ladji »Gaa« zastopal uporniške, revolucionarne, morda celo anarhistične ideje«.

V Stražišču sem povprašal, če Franc Bajželj še živi. Našel sem njegovega sošolca, ki se prav tako piše Franc Bajželj, toda nista v sorodstvu. Končno sem zvedel, da je Franc Bajželj po prvi svetovni vojni živel v Grosupljem in da je delal v tamkajšnji tovarni vrvi. V drugi svetovni vojni sta se dva njegova sina priključila beli, dva pa plavi gardi. Franc Bajželj in njegovi štirje sinovi so padli v borbi proti partizanom, v borbi proti svobodi in neodvisnosti, v borbi proti rdeči zastavi. Kako čudna so pota človeške usode. V Boki Kotorski je Franc Bajželj visoko dvignil rdečo zastavo in nameraval ustreliti vsakogar, ki bi jo hotel omadeževati. 25 let kasneje pa je sam padel v borbi proti idejam, ki so jih nosili borci z rdečo zastavo.

To je juristični umor

O zadnjih urah Františkega Raša mi je Viktor Žužek pripovedoval:

»Raša sem spoznal na ladji »St. Georg«, kamor je prišel prvi dan upora. Bil je to pošten, lep fant srednjih let, odločen, brez vsake primese jeze ali sovraštva. Drugo noč me je Raš poslal s motornim čolnom na ogled, da bi ugotovil, kje sta pravzaprav usidrani tisti dve nemški podmornici, ki so nam dale ultimatum.

K Rašu so prihajali poveljni-

ki upornikov z vseh ladij. Drugi dan je pridobil kadeta Antona Sesana, da je leta prevzel vojaško poveljstvo. Sesan je nameraval z ladjevjem odpluti v Italijo in se predati silam antante. V tej zamisli pa ni dobil podpore večine mornarjev, ki so želeli konec vojne in iti domov, ne pa težko življenje v Boki zamenjati za ujetništvo.

Zadnjo noč pred razglasitvijo sodbe in ustrelitvi sem bil zaprt skupno z Rašom. V celici sta bila še Rudolf Kreibich in Jože Križ oba iz Prage. Vso noč smo se pogovarjali. Na Rašovo željo je Kreibich kot glasbenik pel ali žvižgal melodije znanih oper. Spominjam se dobro, da je kot zadnji želel slišati: »Dunaj, Dunaj, ti si mesto moje ljubezni«. Potem nam je Raš pripovedoval, da je vzljubil te lačne, uboge in ponesno Črnogorce, in da je tudi pri njih dobil navdih za upor. Iz Rašovih ust sem prvič v življenju slišal za Marxa in marksizem. Raš je dejal, da je marksist.

Zjutraj ob petih so nas poklicali iz zaporov. Nas osem obtožencev je v zaporu v hodniku stopilo v vrsto, kjer so nam prebrali sodbo. V kotu hodnika sem zagledal vojaškega duhovnika. Občutili smo, da je to slabo znamenje. Danes vem, da je bil to don Niko Luković iz Črne gore, ki je bil vojaški kurat. Ko je sodnik prebral smrtno obsodbo za Raša, je leta vzkliknil: »To je juristični (pravni) umor«.

Sodišče je tudi določilo, da bo vrstni red ustrelitve naslednji:

1. Anton Grabar 2. Mate Brničević 3. Jerko Šišgorič 4. František Raš.

Raš je bil kot vodja upora za kazen ustreljen zadnji, da je pred smrtjo gledal usmrtitev svojih tovarišev. Pred smrtjo ni dovolil, da bi mu zavezali oči. Na morišču se je Jerko Šišgorič z zavezanimi očmi obrnil do vojakov, ki so jih streljali, in dejal: »Vojaki, mi smo se borili za vas, vi nas pa streljate«.

To se je zgodilo 11. II. 1918. leta ob šestih zjutraj. Na tem mestu je danes spomenik.

Skofjeločan Viktor Žužek se je rešil iz dveh razlogov. Sodišče naj bi z oprostitvijo dveh obtožencev pokazalo javnosti, da je bilo pri sojenju objektivno, poleg tega se je zanj na sodišču močno zavzel dr. Rudolf Kopal, Slovenec, ki je bil glavni zdravnik na »St. Georgu« (Žužek je bil pri njem pisar).

Samo trije uporniki so uspeli pobegniti. Anton Sesan, poveljnik upornikov, je tretjega februarja zjutraj skupno s pilotom Grabowitzkim in Stonawskim, članom komiteja mornarjev odletel s hidroavionom v Italijo in s tem za las ušel smrti.

Prek njih je svet zvedel za veliki upor mornarjev v Boki Kotorski.

J. Vidle

TRIDESET LET S TITOM IN PARTIJO

(Nadaljevanje)

V državah, kjer narodno-osvobodilna gibanja niso bila dovolj močna, da bi lahko oblikovala tudi novo politično in ljudsko oblastveno strukturo, ni moglo priti do spremembe družbenega reda. Tragična je bila usoda nekaterih narodov in borcev za svobodo, kjer so se izkrcali ob koncu vojne vzhodni zavezniški (Grčija). Tam so s pomočjo dotakratnih sodelavcev okupatorja ustoličili nekdanjo monarhijo in v bistvu likvidirali vse pridobitve junške ljudske borbe, razorožili partizansko vojsko itd. (mnogi takratni partizani so še danes v zaporih). Ta primer nam nazorno kaže, kako pravilna je bila Titova politika, ki je šla za tem, da ne dovolimo dostopa nobenim vojaškim silam na naše ozemlje (Churchill si je zelo prizadeval, da bi se zavezniška invazija izvršila na južni Balkan; kakšen bi bil v tem primeru nadaljni razplet dogodkov pri nas, lahko slutimo iz primerjave z Grčijo). Zato sta se glavni štab in NKOA (izvršni organ AVNOJ) vztrajno borila za politično, vojaško in diplomatsko priznanje partizanskega gibanja. Zaradi teh prizadevanj smo bili stalen predmet Stalinovih sumničenj (npr. zaradi stikov, ki jih je Tito vztrajno navezoval z zahodnimi zavezniški, slednji so pa svedea takoj zamerili Titovo pot v Moskvo 1944 itd.)

Stalin je očital Titu, da pomeni II. zasedanje AVNOJ nož v hrbet Sovjetom (po vojni se je izkazalo, da zaradi dogovora med Stalinom in Churchillom o delitvi interesnih sfer na fifty : fifty), sočasno pa so nas tiščali v aranžma z begunsko vlado iz Londona (sporazum Tito — Šubašić).

Nismo bili in ne bomo drobiž za poravnavo računov velikih sil!

V ognju boja, v katerem so se vsi naši narodi izrekli za novo družbeno ureditev, za svobodo kot najdragocenejši sad vsega boja — ne pa kot darilo tujih sil — je zrastle pod Titovim vodstvom v tradicionalno najbolj nemirnem kraju Evrope trdna, enotna, na načelih bratstva in enotnosti zgrajena Jugoslavija.

Osvoboditvi so sledile prve grenke kaplje pelina. Pa ne zaradi nečujčnosti ali nepripravljenosti naših narodov, KPJ in tovariša Tita za boj

in žrtve. Nasprotno, vse, kar smo dosegli tudi v tistem času (kar je bila značilnost tudi vseh kasnejših obdobjih), je bilo posledica boja in dela, nič nam ni bilo podarjeno ali prineseno.

Naš boj za pravične meje je bil podoben našemu boju za svobodo; zahteve slovenskega naroda po združitvi so energično podpirali vsi jugoslovanski narodi. Vendar, kot rečeno, dogovori velesil so bili drugačni. Tito je že takrat ostro povedal mnenje vseh Jugoslovancev, da nismo in ne bomo biti menjalni drobiž za poravnavanje računov velikih sil.

Istočasno je po celi državi že kličlo novo življenje, Titovemu pozivu za ožnovo porušene domovine so sledili sto tisoči — predvsem mladina. Obnavljanje razrušenih vasi in mest, cest, železnic, industrije in rudarstva je trajalo skoraj nekaj let; praktično je bilo treba v marsičem pričeti skoraj znova in tako rekoč iz nič.

Titovemu pozivu k izgradnji domovine so se zopet odzvali stotisoči mladine. Proga Brčko—Banovići, Samac—Sarajevo, avto cesta, nove velike tovarne itd. so bili sadovi njenega dela. V vojni opustošena in izčrpana se je Jugoslavija (že pred vojno ena najnerazvitejših držav v Evropi) postopoma izgrajevala in vključevala v svetovna dogajanja.

Uprli so se tudi sovjetskemu pritisku 1948

Odnosi Jugoslavije z vzhodnimi državami so se (pod Stalinovim vplivom) pričeli slabšati; Jugoslavija namreč ni pristajala na nevzdržne metode v političnih, gospodarskih in drugih vprašanjih med socialističnimi državami. Tudi sicer je bila originalna pot in notranja rast Titove Jugoslavije Stalinu trn v peti. Očitno je menil, naj bi bile vse socialistične države nekaj privesek Sovjetske zveze; od tam naj bi bilo tudi gospodarsko in politično usmerjanje.

Tito in KPJ sta se tem nameram energično uprla; vsi jugoslovanski narodi so ju v tem odporu podprli. Tako usmeritev je potrdil tudi V. kongres KPJ v Zagrebu. Premalo je prostora, da bi tukaj naštevali, skozi katera obdobja sovjetskega pritiska, gospodarske blokade in odkri-

tih vojaških groženj je šla Jugoslavija. Kljub takemu stanju in izrednim težavam, ki so zaradi vsega tega nastale, smo v tistem času pospešeno gradili osnove naše industrije, gradili nova mesta... Tak surov spopad tako rekoč na vseh frontah je lahko vzdržala samo družba, ki se je izoblikovala v trdem boju za svobodo, ki je v njem uskladila svoje načrte za bodočnost na osnovi vključevanja in spoštovanja interesov vseh narodov Jugoslavije.

Delavsko in družbeno samoupravljanje: naša pot v socializmu

V tistih najtežjih časih so vzkli in se ukoreninili prvi zametki delavskega (in kasneje družbenega) samoupravljanja. Junija 1950 je zvezna skupščina sprejela temeljni zakon o upravljanju državnih gospodarskih podjetij po delovnih kolektivih. Tito je to dejanje takrat označil kot zgodovinsko najpomembnejše po nacionalizaciji buržoazije. S tem je bil sprožen proces graditve družbenih odnosov, ki so danes neločljiv, sestavni del našega jugoslovanskega načina življenja. Samouprava je postala tudi najučinkovitejša zavora razširjenja birokracije in drugih sil, ki bi hotele vladati (in razpolagati s sredstvi, ki jih ustvarja) delovnemu ljudstvu v njegovem imenu.

Revolucionarna sprememba, ki je pričela uveljavljati idejo in možnost, da delovno ljudstvo v prvi vrsti samo razpolaga s sadovi svojega dela, jih usmerja v razširjeno reprodukcijo itd; to je originalna pot in način naše socialistične družbene graditve. Tak, samoupraven način je v današnjih razmerah praktično edina odprta možnost v odnosu do birokratskih totalitarnih in nesvobodno se razvijajočih družb.

Brez zaupanja v ZKJ in delavski razred — pot nazaj!

Že v letu 1945. so se pojavile pri nas politične tendence, katerih osnovna značilnost je bila ta, da so njih nosilci izgubili vero v učinkovitost in sposobnost sploh Zveze komunistov, da bi gradila ter idejno-politično usmerjala demo-

kratično, socialistično družbo pa v delavski razred kot temeljno družbeno silo.

Glavni utemeljevalec teh nazorov je bil Milovan Djilas. Iz teh osnovnih napačnih izhodišč je kmalu pristal na stališču, da socialistična družbena ureditev sploh ne ustvarja za svoboden razvoj osebnosti in družbe, zahteval je v bistvu likvidacijo Zveze komunistov kot organizirane politične sile ter uvedbo večstrankarskega načina organizacije našega političnega življenja. Najbolj značilno pa je, da v svojem pozivanju za demokracijo sploh ni opazil rasti samoupravnih demokracij in se ni zanj opredeljeval. Zato je razumljivo, da ni mogel za taka stališča pridobiti nikogar niti v vrstah delavskega razreda niti med inteligenco (za katere reprezentanta so ga predvsem slikali na zahodu). ZK je odločno odklonila ta poskus svoje likvidacije; nadaljnji razvoj je pokazal, da je bila taka odločitev pravilna.

Tito pa je že takrat upravičeno opozarjal na pojave razraščanja birokratizma, posebno še v centralizirano organiziranem ter vodenem gospodarstvu (s centralnim zajemom ter centralnim razdeljevanjem sredstev za razširjeno reprodukcijo).

Nov program na VII. kongresu ZKJ v Ljubljani

Glavne teoretične ploskovitve za nadaljni razvoj je Zveza komunistov povzela na VII. kongresu v Ljubljani — v novem programu. V njem je ZKJ tudi teoretično utemeljila našo samoupravno družbeno strukturo, položaj proizvajalca, delovne organizacije in komunice kot osnovnih nosilcev republik (narodov) in zveze. Že v njem so zasnovana glavna načela socialistične tržne proizvodnje, pravica neposrednih proizvajalcev, da razporejajo ustvarjalna sredstva v enostavno in razširjeno reprodukcijo. Skratka, ogromna večina načel, ki jih je kasneje uzakonila nova ustava (leta 1963). Posebno pomembno je, da že program opozarja na veliko nevarnost, ki preti našemu demokracičnemu notranjemu razvoju, kolikor bi prihajalo do zraščanja državnega aparata z vodstvi ZK.

VIII. kongres ZKJ, ki je odločno podprl praktične napore za uresničevanje teh programskih načel, je sprožil burne notranje procese. Tito je v uvodnem referatu kakor tudi v zaključnem govoru na kongresu odločno zavzel za to, da se naj ti progresivni sklepi tudi uresničijo. Gospodarska reforma je bila naj-

večji korak v tej smeri. Tito se je najodločneje zavzel zanj.

Državna administracija ne more biti »varuh« socialistične države!

Konservativne sile so kmalu začutile, da pomeni to ostro spodbujanje materialne osnove in moči državni administraciji, katero so očitno imele za poglavito »silo« in »varuha« socialistične družbene graditve. Tito se je s celotnim CK ZKJ in ob podpori vsega ljudstva uprl tem silam in tendencam. Uresničevanje gospodarske reforme, ki je bila in je še tudi globoko družbena, je s tem slavilo pomembno zmago nad silami, ki niso bile pripravljene več sodelovati v naši demokracični socialistični graditvi; še več — hotele so jo zavirati oz. usmeriti nazaj. Zloraba organov javne varnosti za razne nečedne namene proti mnogim občanom in celo proti tovarišu Titu so ogorčile široke množice naših ljudi

Tovariš Tito — resnični borec za mir

Pomembna dejavnost, ki je ne moremo zanemariti v tem zapisu, čeprav je kratek, je Titovo delo pri graditvi politike neuvrščanja in miroljubne koeksistence, prek katere se je Jugoslavija vključila v široko areno mednarodnega dogajanja. Iz skoraj popolne mednarodne osamljenosti po spopadu z Informbirojem leta 1948 se je pričelo na Titovo pobudo in z njegovo osebno angažiranostjo obdobje vsestranskega povezovanja Jugoslavije z vsemi miroljubnimi državami sveta ne glede na njihovo družbeno ureditev. Jugoslavija se je združevala predvsem z državami v razvoju iz Azije in Afrike v mnogih akcijah velikega mednarodnega pomena v boju za mir in mednarodno sodelovanje, za pomoč nerazvitim itd. (konferenci neangažiranih v Beogradu in Kairu, svetovna gospodarska konferenca v okviru OZN itd.). Mnoge mirovne pobude (ob trojni agresiji na Suez, spopadu na Bližnjem vzhodu itd.) in druge diplomatsko-politične akcije so v sklopih take politike ne le ponesle ugled in upliv tovariša Tita v svet, ampak tudi povečale pomen in vpliv Jugoslavije daleč prek okvirov njene »fizične moči« (ki po pravilu igra v svetu glavno vlogo).

Obiski tovariša Tita, ki jih je prav v teh dneh opravljal v vrsti prijateljskih azijskih držav, so ponoven prispevek k utrjevanju položaja in ugleda Jugoslavije v svetu.

Te dni po svetu

ADIS ABEBA. 30. januarja. Ob proglasitvi predsednika Tita za častnega doktorja pravnih znanosti univerze v Adis Abebi mu je častno diplomu izročil etiopski cesar kot rektor te univerze.

SAIGON. 31. januarja — Francoska agencija France Press poroča, da so med veliko partizansko ofenzivo v Južnem Vietnamu čete osvobodilnih sil prodrle v glavno mesto Saigon. Napadle so predsedniško palačo ter šest ur kljubovale v amerškem veleposlaništvu napadom iz zraka in zemlje. Prodor južnovietnamske osvobodilne fronte v Saigon je povzročil veliko zaskrbljenost v Washingtonu.

BEOGRAD. 31. januarja — Z enaintridesetim januarjem sta Jugoslavija in Zahodna Nemčija spet vzpostavili diplomatske odnose. Obe vladi bosta v najkrajšem času izmenjali veleposlanika. V sporočilu je rečeno, da bo to pomemben prispevek k procesu popuščanja napetosti v Evropi.

NEW DELHI. 1. februarja — Predsednica indijske vlade je slovesno otvorila drugi sestanek svetovne konference o trgovini in razvoju. Za predsednika konference je bil izvoljen indijski trgovinski minister Dineš Sing. Indira Gandhi in sekretar OZN U Tant sta s svojima poslanicema pozvala, da bi ustvarili svetovno strategijo za razvoj, ki bi sponela na politični volji in solidarnosti razvitih in razvijajočih se dežel.

KAIRO. 1. februarja — Predsednik Združene arabske republike je dopotoval v Asuan, kjer bo pričakal jugoslovanskega predsednika, ki bo prišel na prijateljski obisk v Egipt. Poročajo, da so ulice in poti ter stari asuanski jez slavnostno okrašeni s portreti obeh predsednikov in z zastavami.

DJENOVICI. 1. februarja — V tem kraju, kjer so bile zasidrane pred petdesetimi leti ob vstaji mornarjev, ladje avstro-ogrške flote, je bilo veliko zborovanje prebivalcev Boke Kotorske. Ob tej priložnosti so odkrili spominsko grobnico ustrlejenim voditeljem upora. Na slovesnosti so bili tudi preživeli mornarji bokeljskega upora pred petdesetimi leti.

WASHINGTON. 2. februarja — Skupina senatorjev je predlagala amerškemu predsedniku Johnsonu, naj od Francije izterja 5 milijard dolarjev, ki naj bi jih ta država dolgovala Združenim državam še od časa pred prvo svetovno vojno.

Ljudje

Osrednji bolgarski dnevnik in posamezni časopisi so zlasti v zadnjih dveh mesecih objavili množico člankov in komentarjev, v katerih se odraža velikobolgarski šovinizem in hegemonizem, oživljajo teritorialne težnje in ne priznavajo obstoj makedonskega jezika in splošno politične ter kulturne zgodovine makedonskega naroda. Člankom v časopisih so se pridružile tudi izjave posameznih bolgarskih voditeljev, kar nedvomno dokazuje, da pojav takšnih manifestacij ni slučajen niti nenačrten.

Kot neposreden vzrok za omenjene pojave je služila 90-letnica sanstefanskega sporazuma, medtem ko se oživljanje teritorialnih teženj »podkrepljuje« s sanstefansko Bolgarijo, ki je pred devetimi desetletji obstajala le tri mesece.

Bolgarski tisk kot tudi odgovorni bolgarski voditelji ne priznavajo obstoja makedonskega naroda in s tem

Bolgarska nestrpnost

manifestirajo velikobolgarske težnje in apetite. Ne branijo se niti tega, da med »najsvetlejšje točke bolgarske zgodovine« štejejo celo Ilindensko vstajo. V skladu s takimi mišljenji sta tudi dva članka, objavljena v Ra- bojniškem delu, v katerih se pripisuje Makedoniji in njenemu prebivalstvu bolgarski značaj. Takšnih in podobnih primerov je v zadnjem času vse več.

Manifestiranje velikobolgarske nerednosne nestrpnosti se oddaljuje od obojestransko izražene pripravljenosti za razvoj prijateljskih odnosov in vsestranskega sodelovanja med dvema socialističnima, sosednjima, balkanskima državama.

Za odnose med našo državo in Bolgarijo lahko trdimo, da so bili v zadnjih letih zelo uspešni, saj je bilo sodelovanje na mnogih področjih zelo tesno, kar je nedvomno koristilo obema stranema.

Način pisanja bolgarskega tiska in izjave nekaterih bolgarskih voditeljev lahko samo škodj medsebojnemu sodelovanju obeh držav, kar pa

je v nasprotju z obojestransko izraženo pripravljenostjo in zavzetostjo za sodelovanje. Zaradi vseh teh dejstev se samo po sebi postavlja vprašanje, komu koristi sedanja množica takšnih izizvalnih člankov v bolgarskem

tisku. Ali ne bi bilo morda potrebno, da bi se avtorji takšnih člankov in voditelji zamislili ob dejstvu, da takšni izpadi, ki so bili značilni za preteklost, lahko samo škodujejo odnosom med Jugoslavijo in Bolgarijo ter njenemu obojestranskemu sodelovanju?

V. Guček

Nemirna Palestina

Po odstavitvi Sukeirija s položaja predsednika palestinske osvobodilne organizacije (PLO) gre to gibanje v novo smer. Ne glede na obstoječe razlike v strategiji in taktiki, je opaziti povečano aktivnost za združevanje teh organizacij. Poleg številnih organizacij komandosov — menijo, da jih je osem — ki delujejo na področjih pod izraelsko okupacijo, so v zadnjem času nastale štiri nove organizacije, med katerimi so najpomembnejše: gibanje za osvoboditev Palestine — AL FATEH, ljudska fronta za osvoboditev Palestine in palestinska osvobodilna organizacija.

Medtem ko se je AL FATEH uveljavil v vse bolj pomembnimi oboroženimi akci-

jami na okupiranem ozemlju in v samem Izraelu, izstopa ljudska fronta z organizacijo pasivnega odpora prebivalstva na okupiranih ozemljih. Palestinska osvobodilna organizacija (PLO) je, vsaj tako je videti, zaradi dolgoletne krize in želja, da bi bila edina palestinska osvobodilna organizacija, oslabilila svoje vezi s prebivalstvom na zasedenem ozemlju in še ne more najti svojega pravega mesta. Četrta organizacija, ki se zadnje čase omenja, »Visoki arabski komite Palestine«, še ni dovolj znana in je težko določiti njeno resnično vlogo in značaj.

in dogodki

»Ne prenesem ptičjega petja!«

Zastrupljene ptice za hrano mačkom — Brezvestnost, ki jo obsojamo

V Ljubljanskem dnevniku št. 21 z dne 24. januarja letos sem pod naslovom »Zakaj tako?« bral, da je v teh dneh prinesla članica Društva za varstvo živali SRS tovarišica Štefka Faladore iz Kranja polivilnasto vrečko, polno zastrupljenih ptic pevk. Povedala je, da ptice pevke zastruplja G. S. iz Kranja, Tomšičeva ulica, in sicer verjetno tako, da v razmočen kruh raztopi lužni kamen in to potrese pticam. G. S. strelja ptice tudi z rračno puško s izgovorom, da njegova žena ne prenese ptičjega petja in da jih potrebuje za hrano svojega mačka.

Ogorčeni nad takim početjem tega brezvestneža se ne hote sprašujemo, ali ni človeka oz. pristojnega organa, ki bi preprečil taka dejanja in poklical na odgovornost oz. kaznoval take ljudi. Društvo za varstvo živali se zelo trudi, posebno v tem hudem zimskem času, da pomaga pticam. In tudi drugi ljudje jim pomagajo, posebno zdaj, ko najbolj potrebujejo našo pomoč. Ze tako je ptic pevk vedno manj, ker se tudi politi zastrupljajo z raznimi kemikalijami. Ob tem pa naletimo na razne kruteže, kot je prav primer iz Kranja, da nekdo zastruplja ptice zgolj zato, ker njegova žena ne prenese ptičjega petja in zato, da s pticami krmi svojega mačka! To je nerazumljivo! In to se dogaja sredi Kranja!

Ptic pevk in ptic selivk je vedno manj. Poglejmo samo lastovke, ki jih je bilo včasih cele jate, danes pa so v nekaterih krajih že skoraj redkost. Skrajni čas je že, da bi tudi pri nas imeli zakon, ki bi dovolj in učinkovito ščitil živali, med njimi tudi ptice. Kršitelje, ki bi zastrupljali ali streljali ptice pevke, bi bilo treba kaznovati. Tudi naši gozdovi bodo vedno bolj pušči, če ne bo več prijetnega žvrgolenja. Razen tega pa so ptice pevke zelo koristne pri uničevanju raznega mrčesa, raznih gozdnih in predvsem sadnih škodljivcev.

Zato je treba skrbeti zanje in preprečevati taka dejanja. Ivan Bogataj

Pred republiškim tečajem lavinskih psov v Planini pod Golico

Vzporedno z razvojem množičnega planinstva ter alpinizma sploh so morale alpinistične organizacije v vseh alpskih državah izboljšati organizacijo gorske reševalne službe. Velika pridobitev gorskih reševalnih organizacij so dobro izurjeni lavinski psi, ki so se izkazali kot najboljši pomočniki gorskih reševalcev.

V letih po osvoboditvi, ko smo tudi pri nas izboljšali organizacijo gorske reševalne službe, smo začeli načrtovati vzgajati vodnike lavinskih psov. Lavinski psi so skupaj s svojimi vodniki in gorskimi reševalci rešili že nešteto smučarjev in alpincev, ki so jih zasuli plazovi. Plazovi so poleg snežnih metežev,

megle in padajočega kame-nja največja nevarnost v gorah. Vsako leto je več obiskovalcev v gorah, naglo se grade zimski športni centri. Zato je jasno, da je treba glede na vse to izpopolniti lavinsko službo v okviru gorske reševalne službe in se pri tem zgledovati po organizaciji podobnih služb drugih alpskih dežel. Prav bi bilo, če bi vse zimske športne centre na Pohorju, na Korosici, Krivavcu, na Zelenici, pod Stolom in drugod opremili z vsemi pripomočki za reševanje izpod plazov vključno z lavinskimi psi. Poleg vseh drugih modernih pripomočkov, ki jih uporabljajo v alpskih deželah, so se lavinski psi do sedaj izkazali kot najbolj uspešni.

Od 8. do 11. februarja bodo na Planini pod Golico pregledali in ocenili sposobnost vodnikov in psov ter se obenem seznanili z vsemi novimi načini, ki so se pokazali kot uspešni pri reševanju ponesrečencev izpod plazov. Na tečaju bo okoli dvajset lavinskih psov. Med predavatelji na tečaju bodo tudi ing. Pavle Segula, dr. Andrej Robič in drugi.

U. Župančič

Matevž Lukanc presenetil

Smučarski klub TVD Partizan Tržič je priredil na smučiščih Zelenice klubsko tekmovanje v veleslalomu. Nastopilo je 135 tekmovalcev. Med člani je z odličnim drugim mestom presenetil nekdanji reprezentant v alpskih disciplinah Matevž Lukanc.

REZULTATI — ml. pionirji — 1. Križaj 23,5, 2. Slabe 23,7, 3. Perko 23,8. **MI. pionirke** — 1. Bogataj 28,7, 2. Zibler 31,4, 3. Urh 37,8. **St. pio-**

nirji — 1. J. Meglič 33,1, 2. Čičman 35,6, 3. Koren 35,7. **St. pionirke** — 1. Hladnik 40,8, 2. Bogataj 41,3, 3. Dornik 42,1. **MI. mladinci** — 1. Aljančič 1:23,0, 2. Meglič 1:23,2, 3. Jurjevčič 1:24,5. **Mladinke** — 1. Kramar 1:29,3, 2. Krmelj 1:35,1, 3. Ahačič 1:37,5. **St. mladinci** — 1. N. Meglič 1:27,8, 2. Ahačič 1:30,8, 3. Sovar 1:31,5. **Člani** — 1. Klemenčič 1:17,6, 2. Lukanc 1:23,6, 3. Laibacher 1:25,0.

D. Humer

Beli pajek

39

»Ta bi pa tudi že lahko šel spat,« je nejevoljno godrnjal službojuči stražnik, ko je nenadoma začelo zvoniti v sobi št. 7, vendar pa se je podvzval, da neprijetni komisar ne bi predolgo čakal.

»Poglejte, če je seržant Meals še tu,« se je oglasilo iz teme. »Rad bi še enkrat govoril z njim.«

Izkazalo se je, da Meals res še ni odšel. Sedel je v svoji sobi za grmado knjig in spisov, ki jih je bil nanosil od vseh strani, da bi se posvetil preiskavi Strongbridgeove zadeve. Takoj je planil pokonci in uslužno hitel v prtiličje. Vrata sobe št. 7 so bila še vedno odprta, vendar se seržant ni več čutil, radoveden je bil le, kaj je tako važnega, da ga kapitan kliče ob tako nenavadni uri. Morda se je glede Strongbridgea premislil in bi mu rad dal podrobnejša navodila.

»Prav včas mi je, da ste še tu,« je dejal kapitan zelo ljubeznivo. »Nekaj bi vas rad še vprašal.«

Seržant je stal kakih deset korakov oddaljen od mize in napeto čakal, kaj ga bo kapitan vprašal, toda od mize ni bilo glasu. Naenkrat pa je Meals prestrašeno odskočil. Težak predmet, ki je v ostrem kotu bliskovito letel od mize proti njemu, se je tik pred njegovimi nogami zaplčil globoko v tla. Ročaj širokega noža se je še vedno tresel, jeklo rezila pa se je pošastno lesketalo v ostru svetlobi žarometov.

»Meals, ali bi lahko povedali, kaj je to?« je povsem ravnodušno vprašal komisar iz teme, kot da govori o čisto vsakdanjih stvareh.

Seržant je najprej začuden in boječe pogledal na belo srajco, nato zmedeno na nož, potem pa se je počasi sklonil, da bi izlekel rezilo iz tal. Moral pa se je pošteno potruditi, kajti nož se je bil zadril globoko v leseni pod.

»Nož za metanje,« je dejal in presenečeno vrtil orožje v rokah.

»Pripravna igračka v rokah tistega, ki jo zna uporabljati. Skoro bi vam bil prebil palec na nogi k tlom. Sodim, da sem zgrešil komaj za prst. To bi bilo zabavno, kaj?«

Cepprav Meals ni bil natanko istega mnjenja, se je vendar skromno nasmešnil, videlo pa se je, da se pri tem ne počuti posebno dobro.

»Kaj pa naj ta nož pomeni?« je vprašal v ponižni radovednosti.

»To je takole majhna pozornost našega ljubelega Strongbridgea za vrv, ki sem mu jo obljubil. — In kakor sem resnično kapitan Conway, bom obljubo tudi držal. — Zdaj pa glejte, Meals, da se odpravite domov. Danes ste si počitek pošteno zaslužili in mislim, da ga boste tudi potrebovali.«

23

Miss Konstancija Babberly je bila s potekom zadevnih sila nezadovoljna in je zato sklenila, da bo odločno posegla vmes.

Hubbard je bil nedvomno eden tistih mož, ki le s težavo premagajo svojo plahost in ki pri njih male umetnosti spogledljivosti nikakor ne zadostujejo, da bi jih spravile iz ravnotežja. Vse te male umetnosti je bila gospodična Babberly že davno uporabila, toda čeprav je bil njen izrez na prslu vedno

daljši, krila pa vedno krajša, se svojemu cifru ni približala niti za korak. Elegantni tajnik je bil sicer vedno zelo vljuden in zelo ljubezniv, toda od nežnosti strastnih strel, ki jih je vsak dan spuščala vanj, ni vžgala nobena. Tudi to, da je pogosto pritisla voščene lutke modnega salona. Pri tem pa se ji je lesketalo v očeh hrepeneča milina in beli zobje med napol odprtimi rdečimi ustnicami so se svetili zapeljivejši kot kdaj prej.

Celo hladni Hubbard se ni mogel upirati temu čaru in šestintridesetletno srce gospodične Konstancije je razbijalo v blažeci sreči, ko je začutila na sebi njegove poglede.

»Ej, ej, gospodična Babberly, kaj pa se je zgodilo danes?« jo je vprašal. »Gotovo imate dalekosežne načrte?«

»Vsekakor,« je priznala s skrivnostnim nasmeškom. »Zajtrkovati nameravam z nekim gospodom.«

Sekretar se je brez besede posvetil svojim aktom na mizi in gospodična Babberly je z velikim zadovoljstvom ugotovila, da ga je njena vest nedvomno nekoliko vznemirila.

»Ali kaj slutite, kdo je tisti gospod?« je žgozela sladko in pri tem zavijala oči.

Ne, ničesar ni slutil. Resignirano je zmajal z glavo in bil pri tem tako hladen in ravnodušen, da bi se razjezila, če bi ne bila prepričana, da se samo dela.

»Kaj pa bi rekli, če bi bili vi tisti gospod?« »To bi bilo zame zelo laskavo,« je odvrnil

korektno in gospodično Babberly je izredno zabavalo, kako plašno in v zadregi je to povedal.

»Čisto neiskusni fantek ste še,« je dejala popustljivo kot izkušena žena in njena roka se je kar mehnično dvignila z njegove rame na brezhbno počesano temo. »Ali se res niste mogli sami dokopati do te prijetne misli? Se ne spominjate, kako lepo je bilo prvokrat?«

Sklonila je glavo tako nizko, da je imel Hubbard njene zelenkaste oči in njena živo rdeča usta tik pred seboj in Konstancija je trepetaje čakala nekaj trenutkov, kaj se bo zgodilo. Pa se ni nič zgodilo, le mladi mož je bil nekoliko v zadregi. Ročno se je zaviljela na njegovo mizo in prekrižala svoje nogavice, da si jih je lahko ogledal iz največje bližine.

»Sicer pa, ali že veste, da se Mrs. Irvine nankrat zanima za to, kje zajtrkujemo?« je pripomnila, da bi tako z manj kočljivim pogovorom še bolj uveljavila svoj zapeljivi položaj. »In povedala sem ji,« je z vidnim zadovoljstvom nadaljevala, »da jeva včasih skupaj.«

»Saj to vendar ni res,« je živahno in nejevoljno ugovarjal Hubbard in Konstancija se je zdelo, da je pri tem nekoliko zardel.

»Kdo pa je kriv, če ni tako? Morda jaz?« je očitala in z rokami objela njegov obraz.

»Oprostite, če motim,« je v tem trenutku rekla Mrs. Irvine, ki je smehljaše stala med vrati. »Prosim, gospod Hubbard...!«

»Muriel se je diskretno umaknila, se preden je gospodična Babberly lahko pokazala, kako ogorčena je zaradi tako nedostojnega motenja.«

(Nadaljevanje)

Olimpija, pomagaj!

Dolgo časa je bil mir v hiši. Gospodinja pomočnica je bila prizadeta, strga do umazanih, družinski proračun je rezala na vseh koncih. Nesreča pa nikoli ne počiva.

Nasajen sem prišel domov. Vse bi pobil, predvsem »kitajski porcelan«. Nihče me ni vžičeno pozdravil. Žene ni bilo doma. Po novem dvolednem delovnem urniku se prikaže šele na večer. Za mizo, naslanjajoč se nanjo s komolcem, je počivala naša Marjeta. Okoli nje je bilo vse razmetano.

Pogoltnil sem jezo. Lotil pa sem se metodično in skrušeno vprašal: »Kaj pa je Marjetka?« Nobenega odgovora. Zelodec se mi je začel močnejše oglašati in tudi pogum mi je naraščal. »Kaj je narobe, povej!« zvišam glas in jo tako pogledam. Vstala je s komolci ob boku in dejala: »Vas nič ne briga, ne bom več sužnja pri vas, za take denarje že ne!« Nisem verjel svojim očem. Tako plaha punca je bila, sedaj pa... o, bog. Udaril sem z roko po mizi in zatulil: »Tudi če ne boš delati, imamo zdravila proti taki bolezni. Ali morda veš, da te lahko disciplinsko kaznujem — pet mesecev, če hočeš. Nobene plače, nič zavarovanj!« Do nedavna skromna Metka je zavreščala: »Vi me že ne morete, nisem vaša sužnja, za seboj imam dobre prijatelje, ki znajo pošteno udariti!« Zaplet je bil

neizogiben. Najbolj vsiljivi po naravi z nasveti radodarni sosedje so zvonili na vratih in so hoteli vedeti, kaj je bilo tako hudo narobe. Vedno sem bil njihov nesebični prijatelj. Včasih sem jim celo z nasveti pomagal.

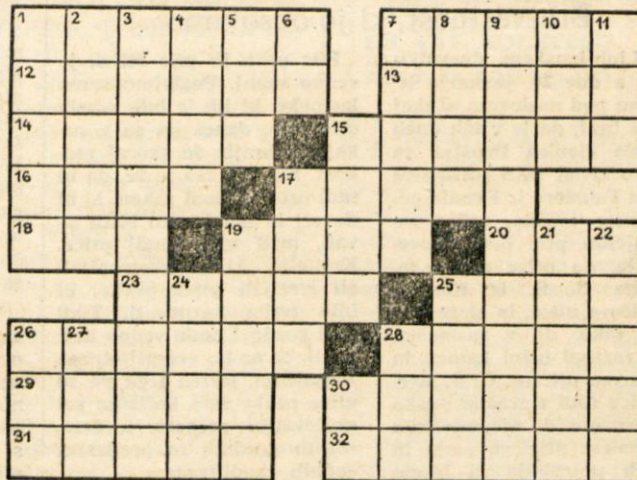
»Punce ne smete siliti delati!« se je ojunatil prvi. »Punca ni kriva, če prekinja delo,« je bevskil drugi. »Punca si lahko takoj poišče drugega gospodarja,« je hripavo navrgel tretji. »Punca ni vaša lastnina,« je pomenljivo zadrževal četrti. Obšla me je slabost in govorniška umetnost me je skoraj pustila na cedilu, ko sem z zamahom roke izjeljal: »Ljudje, pravica je na moji strani in samo na moji, to lahko dokažem!« V ospredje se je prerinil prvi, ki je takoj skrušeno potegnil z mano: »Le kaj ima za hrbtom,« sem pomislil. Potem se je obdrgnil mačkasto ob mene drugi. Dva tabora. Začelo se je. Prvega sem sunil v želodec, od nekdaj je zapelo okoli ušesa, plosk udarec, kratek Prebegov kroše in stegnilo se je. »Olimpija na pomoč, je nekdo zagrulil.« Nič. Tepež seni polegel, še traja.

Vdano prosim vse tiste, ki mi lahko dajo pomoč v krvni plazmi, obvezah ali špirtu (seveda tudi nasveti so dobrodošli), da se javijo na naslov:

Pošta Grenoble, (France)
(Francija)

Borči

Križanka, številka 21

VODORAVNO: 1. grški filozof, 7. dragocen vrč za nagrado pri tekmah, 12. trobenta, zračni vrtinec, vodni stolp, 13. pritok Save v Moslavini, 14. ornament, 15. kdor veliko govori, a malo pove, gobezdač, 16. velika reka v Nemčiji, ki se pri Frankfurtu izliva v Ren, 29. vrsta prostega plavanja, 18. star Slovan, 19. ime pisatelja Levstika, 20. tovarna električnih strojev, 23. način projekcije, 25. bivališče kraljev, knezov itd., 26. ime prvega slovenskega pisatelja Trubarja, 28. poeni, pike, 29. kraj pri Ljubljani, 30. med vojno koncentracijsko taborišče v severni Italiji, 31. južноеvropska okrasna rastlina, 32. najvišja gora v Turčiji.

NAVPIČNO: 1. znamka ustne vode, 2. močan vihar, 3. pritok Soče pri Bovcu, 4. zdravilna travniška rastlina, 5. okrajšava za »absolvent«, 6. kazalni zaimek, 7. slovensko obmorsko letovišče, 8. norveško moško ime, 9. popularni baritonist slovenskega okteta (Tone), 10. starorimski pozdrav, 11. zaščitnik ognjišča pri starih Rimljanih, 15. stalni dopisnik Dela (Drago), 17. hrbet, na koncu skladvonice zložena drva, 19. glasilo JNA (revija), 21. veletrgovsko podjetje v Kranju, 22. zapor, 24. konec molitve, 25. gospa (špansko), 26. stvarnik sveta po verovanju starih Egipčanov, 27. vodna žival, 28. trenje, 30. okrajšava za »gospa«.

Miha Klinar: Mesta, ceste

Domo III. DEL

»Münchner?«
»Nein, Augsburger,« odgovori samostojno je sin nekega fabrikanta.
»So? Und trotzdem...« se Lehmann denje pojasnil do kraja, a sanitejec, ki čemur vpoklicu v vojsko, biti za kake ugame, kaj ne gre Lehmannu v račun.
Biti sin fabrikanta in se ne poslužiti iz sloja bogatašev? Lahko bi se izmadel! Fant pa je v vojski in, kar je Lehmann se ogreva celo za boljševice.

»Ich hasse die Welt der Reichen,« beuther. Ich hasse die Welt des Unreinen,« kakor žeblje v Lehmannov slušni bob, pove, da je svet bogatih, svet bogatih in plenijo, delo »ubogega Konrada«, vrazil. Pred dvema letoma, ko Američani vojne, je iz Svice dobil zbirko, pravno pesnitev, večinoma pesmi, ki so bile v umrlih, ki se niso strinjali s slavoslovjem nagrobnih spomenikov. To so zanimivi vladajočih in svetu bogatašev in »bogatstva«, ki ne veljajo samo za ameriško mejo, več tudi za evropsko in seveda tudi v Lee Masters, satirik in poet, živeč v vsem Chicago in ameriška vlemesta, Jezus Kristus simbol preprostega in ga prijel v vlemestu bankirji, advokati.
Kakor nalašč in ob pravem času pravi bivši študent medicine. Vojna da je zagledal zlo pri koreninah.

O, saj jih je odprla tudi njemu, bolj pozablja na svoj sklep, da bo močnejši vojak ni »sanitejec, marveč vse, katerim mora paziti na svoje besede, človek z okroglim obrazom in načrti je bil prej. Vedno bolj ga bivši

Obiščite drsalno revijo

AVTOPROMET GORENJSKA KRANJ

vas pelje v CELOVEC na popoldanske predstave

DUNAJSKE REVIJE NA LEDU

8.—18. II. 1968

Z NOVIM PROGRAMOM EPISODEN

prek Trbiža:

SOBOTA — 10. febr. 1968

SREDA — 14. febr. 1968

Odhodi iz Kranja izpred poslovalnice TURIST ob 6. uri. Vožnja mimo Kranjske gore, Rateč, Trbiža, postanek, dalje mimo Beljaka, Vrbskega jezera v Celovec

Začetek predstav ob 14.30

CENA 73 N DIN

prek Ljubelja

SOBOTA, 17. febr. 1968

Odhod iz Kranja izpred poslovalnice TURIST ob 7. uri. Vožnja prek Ljubelja s prihodom v Celovec do 9. ure

Začetek predstave ob 14.30

Povratek po končani predstavi

CENA 65 N DIN

V ceno izleta so vračunani stroški prevoza in vstopnica za ogled drsalne revije

Vabi vas dunajska glasba in dunajski šarm

Vsako tretjo soboto dopoldan pa izleti v Trbiž

Informacije:

Kranj, poslovalnica Turist

telefon 21-563

Tržič telefon 71-268

Za obisk se tudi priporočajo

TURISTI!

Priložnost vam nudi ugodnost. Za vsakogar nekaj, nekaj za vse boste dobili v gostilni in trgovini

Jože Malle

Loibltal — St. Lenart v Brodeh
le 3 km od ljubljanskega predora
Govorimo slovensko!
Ugodna menjava!
Dobrodošli!

Pavlitich Marija

VELLACH BELA

trgovina in gostilna
govorimo slovensko
sprejemamo tudi dinarje
Se priporočamo.

Hranilnica in posojilnica

Eisenkapel
Železna kapla —
Menjalnica. Govorimo slovensko.

Franz Orasch

Eisenkappel —
Železna Kapla
tel. 04238/221

Govorimo slovensko

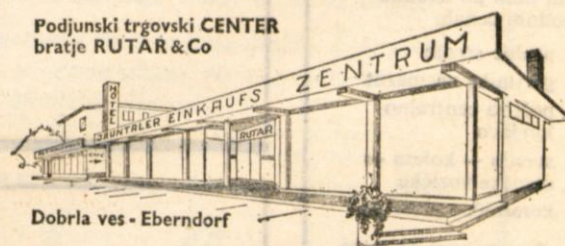
Tehnični predmeti
v Podjurskem trgovskem
CENTRU
bratov Rutar & Co

Vsakdanje potrebščine tudi za dinarje
(1 N din — 2 Asch)
v A. & O. TRGOVINA RUTAR
hotel tel. 04236-220

Podjurski trgovski CENTER
bratje RUTAR & Co

Dobrla ves Eberndorf

(ob Kapelski cesti)

Vreme

Vremenska slika: Nad Sredozemljem in srednjo Evropo se zadržuje področje visokega zračnega pritiska. Prek Britanskega otočja se pomika proti Alpam nekoliko hladnejši zrak, ki pa ne bo bistveno vplival na vreme pri nas.

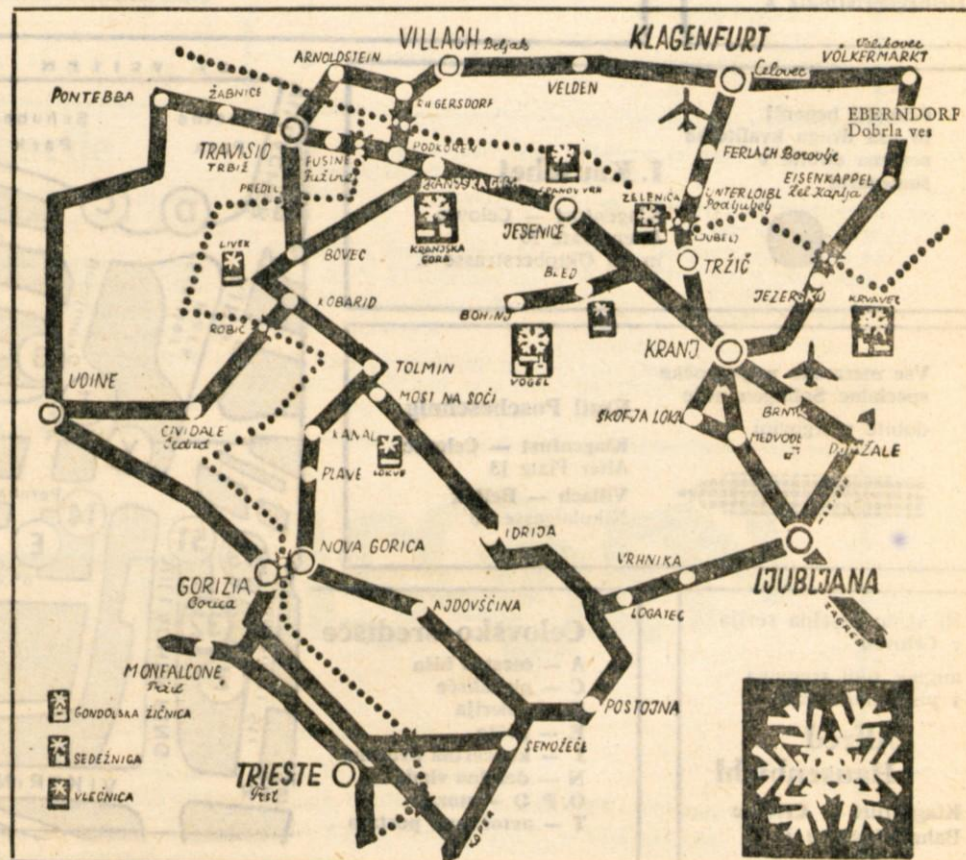
Temperature, danes ob 13. uri (v petek): Ljubljana 3,

Brnik 2, Planica 4, Jezersko 3, Kredarica —5 stopinj Celzija.

Napoved za soboto in nedeljo: V soboto bo zmerno oblačno, nočne temperature do —5, najvišje dnevne med 3 in 7. Tudi v naslednjih dneh ni pričakovati večjih sprememb, le čez dan bo nekoliko hladneje.

Snežne razmere: žičnica Kravcev 60 cm; žičnica na Veli-

ko Planino 35; žičnica Zelenica — Ljubelj predor 55, vrh Zelenice 65; žičnica na Vogel 90; žičnica Vitranec: spodaj 45, sredina 70, vrh 105; žičnica Španov vrh — spodaj 10, sredina 30, vrh 10; Kredarica 60; Dom na Komni 50 — tovorna žičnica obratuje — pot prehodna; Vrščič — Erjavčeva koča 110; Kranjska gora 45; Bled 20; Pokljuka 90; Jezersko 28; Martuljk 40;

Simon Prescheren

Tarvisio — Trbiž

vam nudi po izredno ugodnih cenah:

- pralne stroje
- gorilnike na mazut
- peči za centralno kurjavo
- svetila — kolesa — otroške vozičke
- keramične ploščice

Poseben popust za izvoz

KAM — samo k Jože Madotto

v Laghi — Fužine

galanterija, volna vseh vrst, pijače, konfekcija, obutev, pralni stroji in pralni praški, hladilniki.

Obiščite nas in prepričajte se o kakovosti in zadovoljni boste

Strežemo v slovenščini, non-stop, sprejemamo dinarje

Na mejnem prehodu v Ratečah se pokrepčajte v našem bifeju

STROJI,
ORODJA,
STAVBENO
IN
POHISTVENO
OKOVJE

Josef Strauss

VILLACH — BELJAK

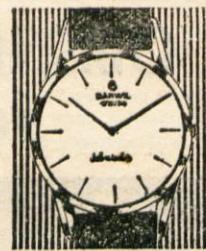
PRODAJA NA VELIKO —
Gaswerkstrasse 7

PRODAJA NA DROBNO —
Bahnhofstrasse 17

Telefon 042 42, 60 61 in 68 53

SOCIETA

"DARWIL"

Trst

PIAZZA S. ANTONIO NUOVO 4/I-II
GENERALNO ZASTOPSTVO
ZA VSE DRŽAVE
ZA URE DARWIL IN ARETTA

Generalno zastopstvo DARWIL vam nudi največjo izbiro zlatega nakita iz 14-, 18- in 22-karatnega zlata, izdelanega v 42 svetovno priznanih industrijah zlatega nakita.

Za vsak nakup zlatih predmetov damo popolno garancijo za čistoto, težo in ceno.

Zlati nakit od 650 lir dalje za 1 gram!

VELIKA IN POPOLNA RAZPRODAJA VILLACH — BELJAK

V TRGOVSKI HIŠI SAMONIG AM SAMONIG-ECK

Dobrega galvanizerja in brusilca takoj zaposlim.

Dobro plačam.

Ferdinand Permoser

Klagenfurt — Celovec
Heiligengestplatz 2

Gomolji begonij
in vsa druga kvalitetna
semena dobite v
semenarni

I. Kauschej

Klagenfurt — Celovec
Alter Platz 20
in na Oktoberstrasse 4.

Vse mesarske pripomočke
specialne Solingen nože
dobite v trgovini

Emil Poscheschnig

Klagenfurt — Celovec
Alter Platz 13
Villach — Beljak
Nikolaigasse 10

Ni samo drsalna revija
v Celovcu

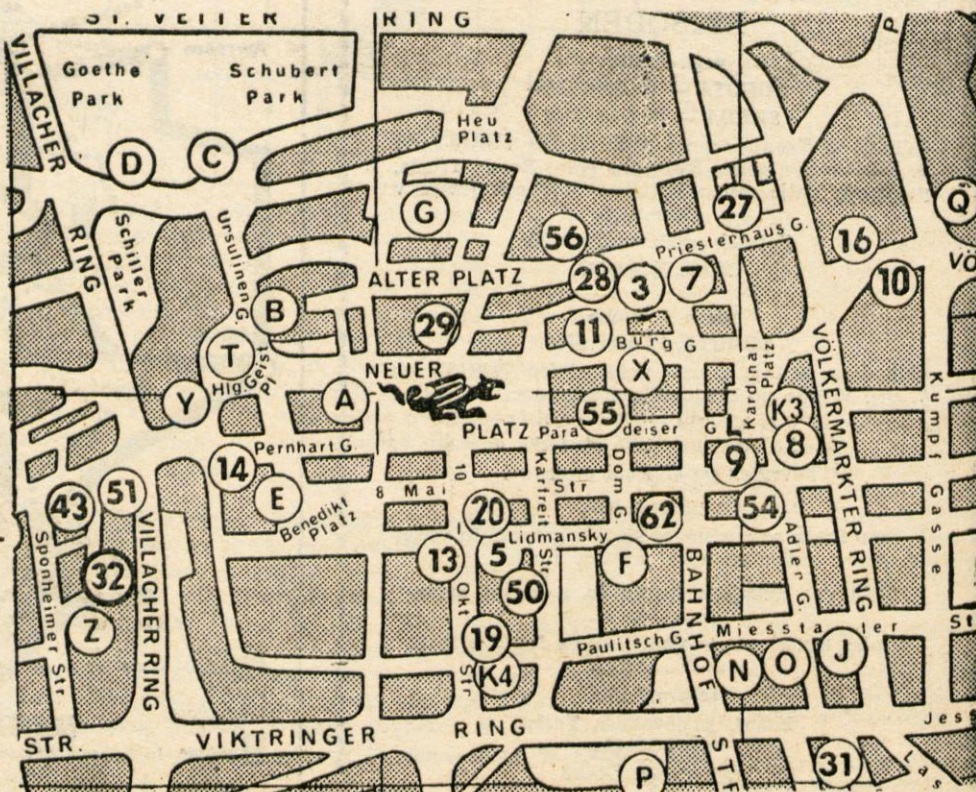
ampak tudi trgovina
s pisalnimi stroji

Alfred Hausenbichl

Klagenfurt — Celovec
Bahnhofstrasse 31

Celovško središče

- A — mestna hiša
- C — gledališče
- D — galerija
- E — pošta
- J — koncertna dvorana
- N — deželna vlada
- O, P, Q — muzeji
- T — avtobusna postaja

ZIMSKA RAZPRODAJA OD 26. I. DO 10. II. 1968

Z NAKUPOM
PRI NAS
PRIHRANITE
DENAR IN ČAS

Villach — Beljak

Vsak dan
neprekinjeno odprto
od 8 do 18. ureOb sobotah
od 8. do 18. ureKot vedno
kakovostno in poceni**WARMUTH** nudi večGlasbila
gramofonske plošče
ojačevalniki
note**MUSIKHAUS HERGETH**KLAGENFURT — CELOVEC
Burggasse 23Dobra in prijazna postrežba
v slovenskem jeziku**Textil Janesch**KLAGENFURT — CELOVEC
Feldm. Conradplatz 1**ZIMSKA RAZPRODAJA**

OD 22. JANUARJA DO 10. FEBRUARJA 1968

30—40 % cenejša emajlirana posoda za plin in elektriko,

20—30 % cenejše termovke, čajne aluminijaste ročke,

20 % cenejša posoda iz jenskega stekla in druga steklena posoda,

30 % cenejša gospodinjska darila in gospodinjski pripomočki

POD CENO — SKORAJ ZASTONJ — PRODAJAMO PO LASTNIH CENAH

Sani za velike in male, čistilci za sneg, snežne lopate,

snežna strugala, ročno orodje in snežne verige za vsa vozila.

20—30 % cenejše bodo peči na olje in peči za trda goriva.

POMAGAMO VAM STEDITI — ZATO SE VAM SPLAČA DOLGA POT.

Eisenhof

Arnoldstein — Villach — Radenthein

ZIMSKA RAZPRODAJA
TEKSTILA IN OBUVE

moške rokavice	35 Asch
damske rokavice	19 Asch
moške nylon srajce	49,5 Asch
damsk nylon dežniki	99 Asch
perlon nogavice	6,8 Asch

Odprto neprekinjeno od 8. do 18. ure

Textilhof

KLAGENFURT, Alter Platz 12

LODRONVillach — Beljak
Lederergasse 12
Zavese iz diolena
v bogati izbiri

● se ne skrčijo ● ni potrebno likati ● ne napenjati

Popolna razprodaja
vse obutve
po zelo nizkih cenah
v trgovini**Svetnik**Klagenfurt — Celovec
Bahnhofstrasse 8**Turistične informacije**● **Bohinj** — Dovolj prostora je v vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Hotel na Voglu pa je zaseden, medtem ko je v brunaricah še nekaj prostora na skupnih ležiščih. Bohinjsko jezero je zamrznjeno.● **Bled** — Na Bledu je v vseh hotelih in v zasebnih

turističnih sobah dovolj prostora. Blejsko jezero je zamrznjeno.

● **Kranjska gora** — Zasedena sta hotel Razor in Slavec. Dovolj prostora je v zasebnih turističnih sobah, medtem ko je v drugih hotelih prav tako nekaj prostora. V Gozd-Martuljku bo prostor

v obeh hotelih od jutri (nedelja) dalje. Hotel Vitranc v Podkorénu ima prostor od včeraj naprej.

● **Vršič** — Prostor je v Erjavčevi koči, Tičarjevem domu in Mihovem domu. Koča na Gozdu je zaprta.● **V Ratečah** je dovolj prostora pri zasebnikih in v zasebnih gostilnah. Gostilna

Mojmir je zasedena do ponedeljka.

● **Tržič** — V Tržiču, Podlublju in na Ljubelju je dovolj prostora. Prav tako je dovolj prostora v planinskih domovih na Kofcah in na Zelenici. V Hrastih pri Tržiču obratuje smučarska vlečnica vsak dan od 9. ure do mraka. Drsališče v Tržiču je odprto.**NE POZABITE!**

OBIŠČITE

9. GOSTOVANJE DUNAJSKE REVIJE
NA LEDUZ NOVIM PROGRAMOM »EPISODEN«
REVIJA BO OD 8. DO 18. FEBRUARJA 1968

V SEJEMSKI DVORANI V CELOVCU.

ZACETEK REVIJE VSAK DAN

OB 14.30 IN 19.30

V PONEDELJEK, 12. II. 1968. NE BO PREDSTAV

EPISODEN

Vstopnice v potovalnih uradih:

ATLAS Zagreb, IZLETNIK Celje,

KOMPAS Ljubljana, LJUBLJANA TRANSPORT Ljubljana

PUTNIK, SAP Ljubljana, TRANSTURIST — IT Ljubljana

Komisija za delovna mesta podjetja

Jelovica

lesna industrija Škofja Loka

razglašča

prosta delovna mesta

KV mizarjev

Pogoj: poklicna šola za KV delavce.

Nastop dela je mogoč takoj.

Vloge za zaposlitev sprejema splošni oddelek podjetja.

UPRAVNI ODBOR
PSIHOTRIČNE BOLNICE
Begunje na Gorenjskemrazpisuje
prosto delovno mesto**LIKVIDATORJA OSEBNIH DOHODKOV**

POGOJI: a) srednja strokovna izobrazba — b) 60 delovnih dni poskusno delo.

Razglas velja do 15. 2. 1968.

Kandidati bodo o izidu obveščeni do 29. 2. 1968

TVD Kranjprireja na pustno soboto,
24. februarja 1968 ob 20. uri
v domu Partizana v Stražišču svojo**tradicionalno
MAŠKARADO**

Igrajo Veseli Kranjčani s pevcem Petrom Pečarjem

Dostojne maske dobrodošle, najboljše bodo nagrajene.

Rezervacije vstopnic v gostilni Benedik v Stražišču, telefon 22-888.

V nedeljo, 25. 2. 1968 ob 15. uri: Otročja maškarada s tekmovanjem mask.

**POSREDUJEMO
PRODAJO**

I. karamboliranega osebnega avtomobila Zastava 600 D, leto izdelave 1962 s prevoženimi 43.000 km.

Začetna cena
4.000,00 N din

II. poškodovanega osebnega avtomobila NSU-petis 110, leto izdelave 1967 s prevoženimi 9000 km.

Začetna cena
7.200,00 N din

Ogled vozil je možen vsak delovni dan od 10. do 14. ure pri ZAVAROVALNICI SAVA — PE KRANJ — Oldhamska 2.

Pismene ponudbe sprejema ZAVAROVALNICA SAVA — PE KRANJ do srede, dne 7. 2. 1968 do 12. ure.

**ZAVAROVALNICA
SAVA
PE KRANJ****AVTO MOTO DRUŠTVO
SKOFJA LOKA****PRIREJA****NOV TEČAJ**

za voznike motornih vozil. Prijave sprejema društvena pisarna Škofja Loka, Jegerovo predmestje številka 10.

KOMPAS JESENICE**SEZONSKI IZLETI
V TRBIŽ IN UDINE**

Torek: Jesenice—Trbiž ob 14. uri

Četrtek: Jesenice—Trbiž ob 14. uri

Sobota: Jesenice—Udine ob 7. uri

Odhod avtobusa izpred poslovalnice KOMPAS na Jesenicah s postajališči na rednih avtobusnih postajah.

Cena prevoza: Jesenice—Trbiž ND 10,—
Jesenice—Udine ND 25,—

Pri predhodni prijavi v poslovalnici vam brezplačno rezerviramo sedež v avtobusu.

Ljubljana - Dalmatinova 2**vam nudi**

v svojih poslovalnicah v Ljubljani

TITOVA C. 24

STRITARJEVA 7

UGODEN NAKUPALUMINIJSKE POSODE IZ UVOZA
PO ZNIZANIH CENAH OD**30 - 50 %**

	Stara cena N din	Nova cena N din
PONVE za cvrtje 18 cm težke	27.95	14.15
KOZICE težke s pokrovom		
od 10—50 l	62.25—311.05	35.05—142.65
LONCI težki s pokrovom 5-delni		
od 30—50 cm	1381.40	690.70
GARNITURA LONCEV (6-delna)		
od 20—90 l	90.55—407.65	48.90—199.20
GARNITURA LONCEV (4-delna)		
s pokrovom od 12—18 cm	43.40	27.05
GARNITURA LONCEV (5-delna)		
od 12—20 cm	63.10	39.40
KOZICE 12—18 cm	3.25— 9.05	2.10— 5.80
GARNITURA (5-delna) 12—24 cm	55.75	34.70
ALUMIN. POKROVKE 12—22 cm	1.20— 1.95	0.75— 1.20
PONVE ZA MLEKO (2.5 l)		
na pisk	50.35	32.25
PONVE ZA MLEKO s cedilom		
— 18 cm	22.45	14.40
VRČI ZA MLEKO 3 l	14.40	9.25
VRČI ZA MLEKO 5 l	23.90	14.90
EXPRESS LONCI 4 l	113.85	72.90
itd.		

Na zalogi je skupaj 75 vrst artiklov

Prav tako pa Vam nudimo po konkurenčnih cenah še sledeče artikole:

PRALNI STROJI — Gorenje**ŠTEDILNIKI** (električni, kombinirani, na trdo gorivo) **GORENJE****HLADILNIKI** — Himo — Ignis — Zoppas

obiščite nas

OSNOVNE ŠOLE France Prešeren,
Simon Jenko,
Stane Žagar
in Lucijan Seljak**V KRANJU**

bodo vpisovale otroke v prvi razred osnovne šole v nedeljo, 11. februarja 1968, od 8. do 12. ure v svojih šolskih prostorih. Istega dne bo vpisovanje tudi na njihovih podružničnih šolah.

Sprejeti bodo otroci rojeni leta 1961, in če bo prostor tudi otroci, rojeni januarja in februarja 1962.

K vpisu naj starši prinesejo otrokov rojstni list.

Vam v pouk

Zajec

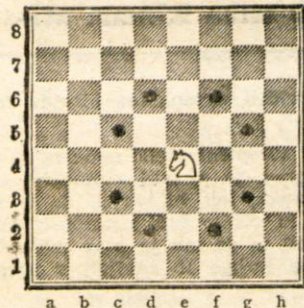
Vsi ga poznamo, domačega in divjega. Radi se pošalimo z njegovimi dolgimi ušesi in njegovo strahopetnostjo. Prav nič čudnega, da je nedolžen zajček tako boječ. Od človeka do volka, od psa in kravljice, lisice in črnega krogarja, vsi ga preganjajo, ker si žele pečenke njegovega mesa. Zajček mora biti vedno čuječ, vedno pripravljen na beg. Teče v cikcaku, sem in tja, da zadržuje sovražnika za seboj. Kadar pa je zajček brez strahu, ga moremo opazovati, kako prevrača kozo, poskakuje in se igra s svojimi mladiči.

Šah
Skakač

Skakač je najbolj nena-
vadna figura. Edino on lah-
ko preskakuje nasprotnikove
ali lastne figure.

Tudi premika se po šahov-
nici čisto drugače kot ostale
figure. Njegovi skoki imajo
obliko črke L.

Oglejte si diagram:

Beli ima na voljo osem po-
tez:

Se4 — d2, Se4 — c3, Se4 —
c5, Se4 — d6, Se4 — f6, Se4
— g5, Se4 — g3, Se4 — f2.

Nič se ne boj, mama!

Srečko hodi v drugi razred. Bister deček hoče vse vedeti, vendar marsikaj še ne more prav razumeti. Se ni dolgo, kar sta se mladi atek in še zelo mlada mamica nekaj sprla. Toda nekaj majhnega je bilo, da Srečko s priostrenimi ušesi ni mogel ujeti, kaj je bilo tisto. Najbrž pa sta bila po težkem delu v tovarni utrujena in sta se za prazen nič sporekla. Kar naenkrat je ati rekel: »Kar od hiše grem, saprabort.« In je šel. Se plašča ni utegnil obleči.

Srečko vzame dogodek za res. V eni sami sapi je bil pri stari mami v kuhinji in ji oznanil s solzami v očeh: »Mama, naš ati je šel po svetu in ga ne bo več domov.« Otrok prebrzko joka. Brez atija vendar ne morejo živeti.

Stara mama hiti kar v co-
patah na pomoč. Razburjeni
ati se je medtem že vrnil in
ulegel na divan. Srečkova
mama se je muzala okoli šte-
dlnika. Čudno, da nič ne
joka in nič ne reče.

Minilo je nekaj mesecev.

Ptičke pozimi

Ko sem prišla domov, sem
videla očka, kako je delal
ptičjo hišico. Prišla je huda
zima in ptičke so brez hrane.
Tudi jaz rada pomagam
ptičkom, da ne poginejo. V
ptičjo hišico sem nasula pro-
sa in bučnic. Ni bilo dolgo,
ko sem zagledala majhnega
vrabčka, kako je zobal proso.

Ves dan opazujem na oknu
ptičke, kako iščejo hrano.
Tudi v šoli imamo ptičjo hi-
šico. Nekega dne sem v glo-
bokem snegu našla majhnega
vrabčka, ki ni mogel ven.
Vzela sem ga in odnesla do-
mov. Bil je ves zmruznjen.
Ko se je doma pogrel, seri
ga spet spustila.

Tončka Novak, 4. c,
osnovna šola France
Prešeren, Kranj

Srečko se je igral pri stari
mami. Čudno, da se odrasli
ljudje tako brž skregajo. Da-
nes je stari ata že ves dan
hud. Stara mama se ga je
naveličala in rekla, naj ji gre
izpod nog. Stari ata je uža-
ljen, vzame klobuk in gre.
Prav zares gre.

Tedaj je mali Srečko za to-
lažnika: »Nič ne maraj, stara
mama, saj se bo vrnil, saj se
je naš ati tudi.«

Darina Konc

Pomoč debarskim pionirjem

Zvečer, ko sem gledala televizijo, sem slišala: »V Debru je bil potres.« Ta strašna vest me je pretresla. Ni pa pretresla samo mene, ampak vse ljudi.

Naslednje jutro sem v časopisu prebrala vse podrobnosti o potresu. Sklenila sem, da v šoli začnemo z nabiralno akcijo. Ko sem prišla v šolo, sem to povedala tudi drugim. Tudi tovaršica, ki je na šoli poverjenik podmladka rdečega križa, nam je dejala, naj začnemo z nabiralno akcijo. Vsi smo bili za to. Vsak je prispeval po svojih močeh. Ko smo z akcijo končali, smo bili vsi veseli rezultata, saj smo nabrali 125.680 starih dinarjev. Odločili smo se, da bomo enemu otroku v Debru kupili obleko. Osnovna šola v Debru nam je predlagala 8-letno Argentino Šarofi. Za darilo tej deklici smo porabili 44.235 dinarjev. Preostali znesek smo poslali na čekovni račun akcije osnovne šole Cerklje.

Res smo nabrali precej denarja, toda če to vsoto primerjamo s škodo, ki jo je potres povzročil, ni velika. S to nabiralno akcijo pa smo dokazali, da smo prijatelji tudi v nesreči.

Anka Rogelj, 7. c,
osnovna šola
Lucijan Seljak, Kranj

Beli snežek naletava

Leto 1967 je šlo h koncu. V slovo staremu letu so snežinke prekrile naravo z belo odejo. Sedela sem pri oknu in opazovala čudoviti ples snežink. Veter se je poigraval z njimi in jih od časa do časa še bolj zavrtel. Drobne kristalne zvezdice so tiho padale z neba ves dan in še ponoči. Ko sem se zjutraj prebudila, sem bila vesela, da je sedaj res prava zima.

Otroci se snega veselijo, ži-
vali v gozdu pa trpijo lako-
to in mraz. Ptički se žalost-
no stiskajo ob veje. Zato v
teh dneh ne pozabimo nanje.
Natosimo jim v krmilnice
zrnja in suhih drobtin. Be-
li snežek prinaša na zemljo
otrokovo veselje, živalim v
naravi pa trpljenje.

Mateja Zgajnar, 3. b,
osnovna šola Matija
Valjavec, Preddvor

Taborniki ob novoletni jelki

Taborniki smo novoletno
jelko pripravili že zelo zgo-
daj. Bila je precej velika, le-
po okrašena, pod njo pa je
gorel umetni ogenj. Zbrali
smo se v avli naše šole. Tja
smo povabili tov. ravnateljico in še druge tovarišice. Po-
sedli smo okrog jelke in jo
občudovali. Bilo je zares le-
po.

Začela se je proslava. Naj-
prej smo se spomnili dneva

JLA. Potem se je vrstilo pet-
je in deklamacije. Najbolj
svečano je bilo takrat, ko
smo sprejemali nove tabor-
nike. Vstali smo, ko so pri-
segali. Jaz sem bil sprejet
že lani. Po proslavi smo do-
bili taborniške izkaznice.

Nato smo novoletno jelko
prenesli v razred. Prižgali
smo kresnice, da je bilo še
lepše. Posladkali smo se in
rajali ob njej še nekaj časa.
Nazadnje smo si voščili in
obljubili, da bomo pridni ta-
borniki v novem letu.

Cvetko Gros, 4. r,
osnovna šola France
Prešeren, Kranj

Kaj sem
zvedela med
odmorom

Med velikim šolskim od-
morom malicamo in smo za
četrt ure malo manj šolski
in uradni. Kaj vse sem zve-
dela danes.

Micka: Veste, tovarišica,
danes leto so umrli naša
stara mama.

Francelj: Kdaj boste pa
prišli na naš konec? Veste,
se bomo preselili v novo hi-
šo.

Pepca: Pri nas smo spet do-
bili telička.

Jožek: Poglejte Jernejevo
nalogo, je sam podpisal ma-
mo.

Alenka: Pri nas je neki pi-
satelj na počitnicah.

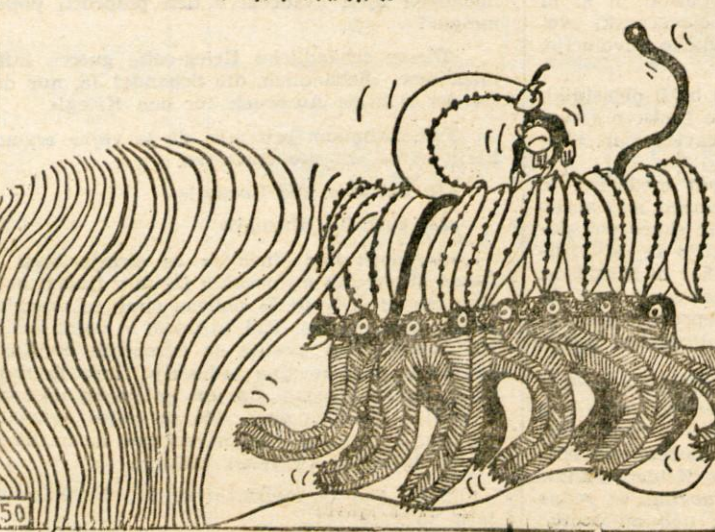
Lojze: Pred našo hišo se je
ustavil nemški avto. Gospod
je odprl okno, pokazal zem-
ljevid in vprašal, kje pelje
pot na Jezersko. Po nemško.
Jaz sem rekel: Ja, geradeaus.
Nemški gospod se je nasme-
jal in mi dal vrečko bonbo-
nov in pet žvečilnih.

Darina Konc

V NAVDUŠENJU NAD PLENOM
SE JE POŠAST PRIBLIŽALA
OBMOČJU, NA KATEREM JE
RASLA VISOKA ŽIVA TRAVA.

ZAIDEJO V TEŽAVE.
TUDI POŠAST LAHKO

REŠEVALCI SO SE
KMALU PRIKAZALI.

ZDI SE MI, DA JE
POŠAST V
ŠKRIPCIIH.

Docent dr. Herbert Zaveršnik

Želodčna obolenja

Razjeda na dvanajstniku je pravzaprav izraz dogajanja v možganih. Obolenja ljudi, ki so pod stalno živčno napetostjo, ki prihajajo v svojem poklicu ali pa v družinskem življenju do ponovnih konfliktov, in taki, ki opravljajo zelo odgovorne menagerske poklice. Zanimivo je, da obolenja na dvanajstniku predvsem krvna skupina »0«, atletske oz. mišični tip človeka, nizko rasti, pikničarji, medtem ko obolenja na želodcu najčesteje visoko rasti in suhi ljudje.

Bolniki, ki imajo rano na dvanajstniku, nam najčesteje pripovedujejo, da so bolečine nastopile iznenada, da jih boli predvsem, kadar je želodec prazen, to je zjutraj na tešče, potem kake 3 do 4 ure po jedi, in kar je najbolj značilno, bolečina jih zbujajo iz spanja tam nekje po polnoči. Če kaj malega popijejo ali pojedjo, bolečina preneha. Tek je pri teh ljudeh neokrnjen, trpijo pa na trdovratnem zaprtju. Močno spahujejo, prej bi rekli, da se rede, kakor pa da hujšajo. Bolniki z rano na želodcu tožijo, da nastopajo bolečine, ki so včasih izredno močne, kako uro po jedi in trajajo dolgo časa. Iz strahu pred bolečinami ti ljudje poredkoma jedo, sicer pa tudi nimajo teka, zaradi tega hitro hujšajo. Značilno, za razjedo je, da se bolečine pojavljajo zlasti spomladi in jeseni. Taki bolniki so mesece brez težav, potem pa se brez pravega vzroka zopet pojavijo bolečine, ki trajajo tedne, pa tudi mesece. Težave so včasih tako mučne, da bolniki sami prosijo za operacijo, do katere smo pa precej zadržani, zlasti če so bolniki mlajši od 45 let.

Strah, da bi rana na želodcu ali dvanajstniku postala rakasta, ni upravičen. Prava redkost je, da bi se rana na dvanajstniku izrodila. Glede ran na želodcu pa vemo točno, katere bi lahko čez čas pomenile nevarnost in katere ne, zato tudi takim ljudem, ki imajo razjedo v bližini izhoda iz želodca ali v bližini požiralnika, svetujemo čimprejšnjo operacijo, če se rana v nekaj mesecih ne zazdravi. Na splošno je pri zdravljenju potrebno čim tesneje sodelovanje bolnika z zdravnikom; bolnik mora biti discipliniran in se kolikor mogoče držati zdravniških navodil. Le v takem primeru lahko upamo, da se bo rana zabrazgotnila in da bo bolnik trajno rešen težav, ki mu grenijo življenje.

ŽELODČNI RAK

Če bi človeštvo izdalo za raziskovanje raka le desetino tega, kar potroši za oboroževalno in vsemirsko tekmovalstvo, bi bili verjetno mnogo bližje rešitvi tega življenjsko važnega problema, kot pa smo. Umrljivost zaradi raka je izredno velika: v Ameriki umre vsake 4 minute zaradi te bolezni en človek, zaradi raka na želodcu pa vsakih 18 minut eden.

Kaj je pravzaprav rak? Celice našega telesa se iz do sedaj nedogranega razloga začnejo izredno hitro množiti, pri čemer uničujejo okolno zdravo tkivo, prehajajo v mezo- in nekrozo in kri ter v oddaljenih delih telesa, kakor so jetra, pljuča, kosti in drugi organi, ustvarjajo nova žarišča, zasevke ali metastaze, kakor temu strokovno pravimo, s čimer človeka ugonobe.

Hitro rast rakastih celic lahko primerjamo z rastjo ploda v materinem telesu. Iz ene same oplojene celice nastane v 9 mesecih plod ki je težak okrog 3 do 4 kg. Te celice so se morale neznansko hitro množiti, da je iz mikroskopsko majhne enote nastala v tako kratkem času masa, ki se da tehtati s kilogrami. Tako hitro se razmnožujejo rakaste celice. Zato pravimo, da posnemajo embrionalno rast.

Verjetno sodeluje pri nastanku raka več različnih činiteljev. Prav možno je, da je virus raka, kolikor sploh gre za virusno obolenje, domač pri mnogih ljudeh, čeprav na raku ne obolijo. Delovanje rakastega virusa si razlagamo nekako tako, kakor ponašanje nekaterih drugih virusov. Če smo se na primer v mladosti okužili z virusom (neznatno majhno živo bitje, ki ga gojimo lahko samo na živih podlagah), ostane ta vse življenje gost v našem telesu; zaznamo ga pa kot bolezenskega povzročitelja le, kadar imamo visoko temperaturo ali pri ženskah pred menstruacijo, v obliki mehurčastega, kasneje ocvirku podobnega izpuščaja na ustnicah.

Nadaljevanje prihodnjič

Abeceda za sedemnajstletnice

Ni dolgo tega, peljala sem se z avtobusom, ko sem skozi okno na neki postaji opazila dekletke, kakih sedemnajstlet jih je imela ali celo malo manj. Tisto, kar je pritegnilo mojo pozornost ni bila njena obleka. Imela je hlače in bundo, kot se oblačijo sedaj pozimi skoraj vsa mlada dekleta. Kar zamebilo pa me je, ko je dekletke obrnilo glavo. Lice, čelo, brada, celo malo po vratu je segala strašno mozoljasta koža, ki se ji je videlo, da jo lastnica nikakor ne pušča pri miru, ampak jo neprestano stiska. Ob straneh si je nesrečno dekletke sicer z lasmi skušalo zakrivati lice. Vendar tudi lasje niso bili lahni in

blesteči, da bi se jih človek kar dotaknil. Bili so suhi, od neprestanega tupiranja lomljivi in razcepljeni, brez vsakega leska.

Ko je avtobus odpeljal dalje sem premišljevala, kako malo je pravzaprav potrebno, da se izognemo tako strašnemu izgledu. V naslovu sicer piše o abecedi, vendar ne o tisti, ki se začneja z A. Mislim in upam, da mi nobeno mlado dekletko začne s H — kot higiena. Mastni, štrnasti lasje, umazan vrat in pogriženi nohti prav zares ne sodijo k sedemnajstim letom. Pravzaprav k nobenim ne. Vendar so prav ta leta zadnja meja,

ko morajo higienske navade preiti v kri, kot se temu reče. V tem pa je tudi alfa in omega vse skrbi za nego. Ne pomaga nobeno izgovarjanje na to, da v hiši ni kopalnice. Vrat bo čist tudi, če se ga umije v lavorju ali škafu. Pa še nekaj: čistoča traja samo 24 ur. V nekaj nadaljevanjih se bomo skušali dotakniti vseh tistih malenkosti, ki nas sicer zamudijo vsak dan samo pol ure, dajejo pa nam videz svežine in negovanosti sošolkam v zavist in vzgled. Prihodnjič bomo govorile o tem ali se znamo umivati.

(Nadaljevanje sledi)

Pokvarjen dan

Meta: Pozdravljena, Jana! Kako? Zdrava si videti. Pa kilogrami? Se redno tehtaš?

Jana: Ja, tehtam se tisti dan, ko mi gre vse narobe.

Meta: Zakaj?

Jana: Zato, ker je to zame že tako pokvarjen dan.

Kaj nam pristoji

Morda kupujete blago za obleko ali kostim in se ne morete odločiti, kaj vam najbolj pristoji.

Seveda morate najprej pomisliti na svojo postavu, višino in barvo svojih las, oči, polti...

Vitki ženi nizke rasti do bro pristojijo svetla enobarvna blaga, droben vzorec pepita ali pa kak drug vzorec, ki ni preveč viden. Pristoji ji tudi blago s pokončnimi črtami, tvid in predvsem polna blaga.

Manjši, toda debelejši ženi ne pristojijo svetle barve. Nosila naj bi oblačila iz blaga, ki lepo pada, temnejše odtenke, vzorec pepita, pokončne črte, gabarden, tenek tvid z diskretnim dvobarvnim vzorcem. Nikoli pa ne sme izbirati lameja, satina, duchesa in žameta, ker vsa ta blaga preveč poudarjajo njene oblike.

Visoka in vitka žena ima dejansko postavu manekenke in se sme popolnoma zanesti na svoj okus, če razodeva smisel za harmonično oblačenje. Taki ženi lepo pristojijo tanka in debela blaga, mehko in trdo tkanje, svetle in temnejše barve, blaga s črtami, karirasta blaga, skratka — vse.

Visoka in močna žena ne sme nositi svetle barve, nikakor pa ne karirastega blaga. Med blagi naj izbira tiste, ki so srednje debela, podložen jersey, tvid v dveh barvnih odtenkih, volneni krep, volneno flanelo, polnejšo svilo brez leska...

Novi čevlji — utrjene noge

Povabljeni ste na večerno slavlje, toda vaše noge so utrjene, čevlji, ki bi jih radi obuli, pa so tako trdi. Na hitro si zmasirajte noge po umivanju s kremo, potem pa jih posujte s smukcem. Enako tudi čevlje. Videli boste, da bo pomagalo.

Kotiček za ljubitelje cvetja
Svetuje ing. Anka Bernard

Škodljivci sobnih rastlin

Vrtnar okrasne rastline med vzgojo redno škropi. Ker pa doma na škropljenje lončnic preredi pozabimo, ni čudno, da se sčasoma na njih razmnožijo škodljivci. Če se škodljivci močno namnožijo, izgubi rastlina zaradi stalnega sesanja dragocene hranilne sokove in sčasoma žalostno shira in odmre. Zato je tudi za sobno vrtnarjenje potrebna priročna škropilnica, primerno škropivo in pa seveda nekaj znanja in dobre volje.

Pogosto se naseli na fikus, asparagus, japonsko trdlesko (evonymus), oleander, bršljan, pa tudi na druge lončnice kapar. Sprva sesa le ob listnih žilah, posebno še na spodnji strani listov, kasneje pa se razširi na vso rastlino. Spoznamo ga po rjavkasto-sivi kapici, ki jo z nohtom zlahka odstranimo. Pod tem ščitkom sesa kapar. Zaradi voščene kapice ga težje uničimo kot druge škodljivce. Škropljenje mora biti precej pogosto. Če se je na naš fikus ali oleander naselil kapar, ga zalijmo ali poškopimo vsake tri tedne z metasytostom, ki ga rastlina vsrka. To je najučinkovitejše sredstvo za zatiranje vseh sesajočih škodljivih žuželk.

Razen dobro znanih listnih uši napadajo nekatere lončnice tudi krvave uši, spoznamo jih po beli vatasti prevleki, v katero so odele. Pelargonije, lantane, fuksije, sinerarije in še nekatere sobne rastline napadajo bele mušice, ki sesajo na spodnji strani listov. Brž ko se jim približamo, odlete. Zato jih je težje zatreti.

Za zatiranje omenjenih škodljivcev na sobnih rastlinah je na voljo precej učinkovitih škropiv. Ker so nekatere za človeka hudo strupene, je bolje, da izbiramo med manj nevarnimi škropivi. Najpogostejše se uporablja za škropljenje etiol, ki učinkuje na vse omenjene škodljivce.

Posebno nevaren škodljivec sobnih rastlin je rdeči pajek, ki sesa na spodnji strani listov. Listi so prepleteni z nežnimi pajčevinami, med katerimi s povečevalnim steklom razločimo rdečega pajka s svojo zalego. Za zatiranje uporabljamo metasytost ali diazinon, ki sta močno strupena pripravka. Pri uporabi bodimo zelo previdni ter se skrbno ravnajmo po priloženih navodilih na škropivu.

Hrana v morju

Hitro naraščanje števila prebivalcev na svetu je problem, s katerim se znanstveniki že dlje ukvarjajo. Zaradi bojazni, da bi za človeštvo nekoč utegnili zmanjkati hrane, se znanost ozira po novih virih pridobivanja hrane. Menijo, da se v morjih skriva še veliko snovi, ki bi jih lahko pridobivali in predelovali. Prav sedaj se znanstve-

niki oceanografskega laboratorija v Edinburgu pripravljajo na podrobnejši pregled oceanske vode s posebnimi instrumenti.

Tovorne in meteorološke ladje iz Velike Britanije, Islandije, Danske, Švedske, Združenih držav Amerike in drugih držav bodo vlekle za seboj občutljive elektronske naprave po severnih delih Atlantika. Naprave bodo beležile temperaturo morja, odstotek soli, gibanje morskih tokov in pa množino planktona. Preučevanje planktona je posebno važno zato, ker je tam največ rib. Ladjam za ribolov bi lahko natančno določili mesta, kjer se zadržujejo jate rib.

Znanstveniki pravijo, da bomo morali začeti jesti tudi tiste ribe, ki jih imamo danes za neužitne. Prav tako kaže, da bomo v bližnji prihodnosti iz mnogih vrst manjših rib in rakcev pridobivali beljakovine.

Z alkoskopi nad parlament

Pred časom uvedena novost na angleških cestah, da so namreč začeli uporabljati alkoskope za preverjanje treznosti voz-

Pozabljeni sposojevalci

Uprava knjižnice v Chicagu je bila že vsa iz sebe zaradi ogromnega števila nevrnjenih knjig. Nekdo je prišel na pametno misel, ki naj bi pomagala vsem tistim, ki se boje prinesiti knjigo nazaj, ker so jo pač imeli predolgo. Po časopisih in po radiu je uprava razglasila, da sprejemajo knjige nazaj tudi anonimno. Pred vhodna vrata so postavili zaboj z odprtino, kamor lahko pozabljeni vrnejo knjigo, ne da bi se morali pojaviti v knjižnici. Uspeh je presel vsa pričakovanja. V prvih štirindvajsetih urah so pozabljenci vrnili 104.893 knjig.

nikov, je povzročila mnogo hude krvi. Vendar se je našlo nekaj ljudi, ki so z navdušenjem pozdravili to novost v Veliki Britaniji. Predlagajo namreč, naj bi te teste uvedli tudi v angleški parlament. Razlaga je čisto preprosta: če nekdo ne more pijan voziti avtomobila, kako naj bo potem tudi sposoben vladati. Po tej zahtevi bi potem morali lordi in člani spodnjega doma pihati v alkoskop, preden bi lahko izglasovali kakšen zakon.

Nova barvna televizija

V zvezi z raziskavami v vesolju so sovjetski strokovnjaki izpolnili tridimenzionalen sistem barvne televizije. Za sedaj je še zelo drag, zato ga uporabljajo le v industriji in pa pri vesoljskih raziskavah. Menda pa je le še vprašanje časa, da bodo novi sistem začeli uporabljati tudi drugje. Princip delovanja tridimenzionalne televizije je naslednji. Človek dojemata stvari v reliefu, ker nas je narava obdarila z očesi, ki sta za okoli 65 milimetrov oddaljeni. Vsako oko vidi predmet s svojega zornega kota in tako nastane vtis prostornosti. Pri televiziji pa rešujeta problem prostornosti dva oddajnika, ki oddajata po dve sliki. Sliki ustrezata pogledu levega oziroma desnega očesa. Razen tega so seveda televizijski sprejemniki zapletenejši od navadnih.

Ubogi šefi

Neki angleški list je izvedel med bralci anketo, kaj mislijo o svojem šefu. Odgovori so bili zelo zanimivi.

- Če je šef mlad, ne ve ničesar.
- Če je prijazen, je famillaren.
- Če dovoli popiti kozarec vina, je pijanec.
- Če se pogovarja z vsemi, je čenča.
- Če se ne pogovarja z nikomer, je ohol.
- Če zahteva, da je treba spoštovati vsa pravila, ki veljajo v podjetju, je pedanten.
- Če mu je vseeno, je zanikrn.
- Če nadzoruje vse oddelke in spremlja delo, je radoveden.
- Če pa pusti vse ljudi pri miru, je lenoba in — slab šef.

Tarzan centralne Azije

Tudi Sovjetska zveza ima svojega Tarzana. V nasprotju s priljubljenim junakom naših ameriških filmov je sovjetski Tarzan majhne rasti, ima nenavadno dolge in močne roke, telo pa prekrito z dlakami.

Pravijo mu Šijar Satarov. Njegovo nenavadno življenjsko zgodbo je pred dnevi objavil časopis Izvestja. Šijar Satarov je bil edini sin v pastirski družini, ki je živela sredi planin sovjetske centralne Azije. Starši so umrli, ko je bil star dve leti. Takrat je Šijar brez sledu izginil. Vse iskanje je bilo zaman. Razglasili so ga za mrtvega in ga kmalu pozabili.

V kraju, kjer je izginil, je začela kmalu krožiti legenda o divjem človeku, ki živi v pečinah in ima zelo nečloveški glas. Po sedemnajstih letih so Šijara ujeli. To je bilo leta 1954. Ujeli pa so ga šele po hudem boju, saj se je divje branil. Resno je ranil tri sovjetske znanstvenike in štiri miličnike. Začeli so ga natančno opazovati. Na prvi pogled ni imel ničesar skupnega s človekom, bil je prava bela opica. Ni znal govoriti, niti ni razumel, kar so mu pravili drugi. Bil je nenavaden odporen, saj je lahko spal tudi na snegu. Brez hrane je vzdržal tudi po več dni, jedel pa je najraje surovo meso.

Kasneje so ga odpeljali k njegovemu stricu. Sedaj baje že vse razume, kar mu govorijo, vendar pa sam ne zna govoriti. Odgovarja le z gibi in mrmranjem.

Znanstveniki se stalno zanimajo zanj. Te dni bodo celo objavili knjigo o preučevanju tega nenavadnega človeka. Za knjigo je med znanstvenim svetom že sedaj veliko zanimanja. Založniške hiše iz enajstih evropskih držav so že poslane ponudbe, da bi knjigo izdale.

Civilizacija na Antarktiki

Italijanski časopis L'Europeo objavlja članek o neznani civilizaciji pred dawnimi leti. Na našem planetu naj bi pred 15.000 leti obstajala nam popolnoma neznana civilizacija. Do tega spoznanja so prišli trije ameriški znanstveniki, ki so raziskovali neke stare, doslej neznane zemljevide iz 16. stoletja. Ti zemljevidi naj bi bile kopije še starejših zemljevidov. Ozemlje Antarktike je na njih označeno brez ledenikov. Antarktika je nekoč res imela zmerno podnebje. To dokazujejo tudi plasti premoga, ki so jih nedavno odkrili pod ledom. V premoğu so se ohranila okamenela stebila dreves, ki jih na tem ozemlju že zdavnaj ni več. Najbolj pa preseneča odkritje, da črta obale na enem teh zemljevidov ustreza obrisom celine, ki jo moremo v našem času ugotoviti samo s seizmografičnimi sondami. Znanstveniki menijo, da je v davni obstajala civilizacija, katere ostanki utegnejo ležati pod ledeno skorjo, visoko okoli 200 metrov.

Manjši državni deficit

Ves svet je obšla fotografija sedmih deklet neke britanske ustanove, ki so se odločile vsak dan delati pol ure več, da bi tako pomagale svoji domovini v ekonomski krizi. Nedavno tega je šestdesetletna učiteljica v pokoju Mary Manuel poslala vladi ček za 64 funt šterlingov, to je okoli 200 tisoč starih dinarjev in pismo, v katerem prosi ministra za finance, naj uporabi njene prihranke za zmanjšanje državnega deficita. Minister James Callagan ji je osebno odgovoril in se ji zahvalil za najlepši izraz patriotizma. Tako se je britanski državni deficit, ki znaša 33.444.000.000 funt šterlingov zmanjšal za 64 funt šterlingov.

— Do semle stane osemsto tisoč... Ali vas avto še vedno zanima?

— Gospodična, dovolite, da vas malo pospremim!

Nenavadna nesreča se je zgodila v neki stranski ulici v Hamburgu. Z veliko hitrostjo je prigalopiral vprežni voz po ulici in zadel v neki parkiran avtomobil. Voznik je prisegel, da ni pijan on, ampak njegov konj. Mimogreda sta na poti domov zavila v gostilno, kjer je kupil tri steklenice piva — eno za sebe, dve pa za konja. Njegov konj je star že dvaindvajset let, ni več kaj dosti pri močeh, zato mu je pivo udarilo v glavo. Nejeverni policaji so poklicali veterinarja, vendar se je pokazalo, da je voznik govoril resnico.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 3. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za šolarje — 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli zabavne glasbe — 9.45 Iz albuma skladb za mladino — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Kar po domače — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Možiček — baletna pantomima — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Popevke iz studia 14 — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Od melodije do melodije — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Igramo beat — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Pravkar prispelo — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcem Ivom Robičem — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 20.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden — **Drugi program** — 20.05 Glasbena pravljica — 20.15 Malo glasbeno popotovanje — 21.20 Narodne v priredbah Franceta Marolta — 21.40 Junaki koncertnih dvoran — 22.00 Ples v noči — 23.00 Ura pri Sergeju Rahmaninovu

NEDELJA — 4. februarja

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.40 Skladbe za mladino — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Še pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in de'a — 10.45 Nedeljski mozaik lepih melodij — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.50 Pogovor s poslušalci — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.15 Iz operetnih partitur — 13.40 Nedeljska reportaža — 14.00 Popoldne ob lahki glasbi — 14.30 Humoreska tega tedna — 15.05 Nedeljsko športno popoldne — 17.05 Arije iz Verdijevih oper — 17.30 Radijska igra — 18.00 Igrajo veliki revijski orkestri — 18.30 Nekaj posnetkov s koncerta tenorista Antona Dermota — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Se-

renadni večer **Drugi program** — 9.35 Igramo, kar ste izbrali — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.15 Odmevi z gora — 14.35 Rusalka — opera — 16.58 Komorne miniaturre — 17.35 Izložbeno okno — 19.00 Strani iz slovenske proze — 19.20 Lahka glasba današnjih dni — 20.05 Iskanja in dognanja — 20.30 Iz repertoarja komornega zbora RTV Ljubljana — 21.20 Nedeljska reportaža — 21.30 Koncertni drobiž — 22.00 Glasbena skrinja — 23.00 Nočni koncert

PONEDELJEK — 5. febr.

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Iz jugoslovanskih studiov — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Cocktail melodij in plesnih zvokov — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz Schubertove zakladnice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Dva venčka slovenskih narodnih — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Razpoložljiva glasba z velikimi zabavnimi orkestri — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Nastopa mešani zbor iz Gorjancev — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Pojeta mezzosopranistka Božena Glavakova in Miro Brajnik — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevcem Vice Vukom — 20.00 Koncert simfoničnega orkestra in zbora Slovenske filharmonije — 22.10 Radi starih poslušali — 23.05 Literarni nočno — **Drugi program** — 20.05 Nadaljevalni tečaj nemškega jezika — 20.20 Izbrali smo vam — 21.20 Zabavni intermezzo — 21.30 Orgelsko delo Johanna Sebastian Bacha — 22.00 Literarni večer — 22.35 Partita v h-molu — 23.00 Cocktail jazz

TOREK — 6. februarja

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Slovenske narodne poje Arnold Arčon — 9.40 Cicibanov svet in Pesmica za najmlajše — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 V ritmu današnjih dni — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Burleska za klavir in orkester — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestri irskih gardistov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Pet minut za novo pesmico — 14.25 Iz partitur Emila Waldteuffla — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 V torek nasvidenje — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zdravljica in še dva zbora na pesnitve dr. Franceta Prešerna — 18.45 Narava in človek — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Olimpijske igre

Grenoble 1968 — 20.00 Radijska igra — 20.45 Pesem godal — 21.15 Deset pevcev — deset melodij — 22.10 Glasbena medigra — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Literarni nočno — **Drugi program** — 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbene vinjete — 20.05 Svet in mi — 20.20 Vedno lepe melodije — 21.20 Češki madrigalisti — 21.40 Komorna muzika Georga Fridricha Händla — 22.00 Jugoslovanski zabavni ansambli in orkestri — 23.00 Dvesto let godalnega kvarteta

SREDA — 7. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Slovenski pevci in ansambli zabavne glasbe — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Narodne in narodno-zabavne melodije za sredo dopoldne — 12.10 Drsalci — baletna suita — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Operetni zvoki — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Igramo za razvedrilo — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Odskočna deska — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968 — 20.00 Sonetni venec — kantata — 21.30 Pesem godal — 22.10 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nočno — **Drugi program** — 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Veseli akordi — 20.05 Okno v svet — 20.20 Radi jih poslušate — 21.20 Črnske duhovne pesmi — 21.40 Od skladbe do skladbe — 22.15 Gramofonska plošča, radiofonija in glasba — 23.00 Razgledi po domači glasbeni literaturi

ČETRTEK — 8. februarja

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Simeon Gugulovski in Ana Skerlova pojeta makedonske narodne pesmi — 9.40 Pet minut za novo pesmico — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe — 12.10 Finale 2. dejanja opere Slovo od mladosti — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Domači pihalni orkestri in ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Izbrali smo vam — 14.45 Enajsta šola — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital violončelista Jerobića iz Zagreba — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtekov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — Jezikovni pogovori — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968 — 20.00 Četrtekov večer

domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni intermezzo — 22.10 Komorni večeri — 23.05 Literarni nočno — **Drugi program** — 20.05 Nadaljevalni tečaj italijanskega jezika — 20.20 Operni koncert — 21.20 Melodije po pošti — 22.20 Med mojstri lahke glasbe — 23.00 Za ljubitelje in poznavalce

PETEK — 9. februarja

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Instrumentalna grupa Georga Espitaliera — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Igramo za vas — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Češki plesi Smetane in Dvoraka — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Na kmečki peči — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Valčki in uverture — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.20 Turistični napotki — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Kulturni globus — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Človek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Olimpijske igre Grenoble 1968 — 20.00 Glasbeni cocktail — 20.30 Slovenska zemlja v besedi in pesmi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Trije velikani sodobne muzike — 23.05 Literarni nočno — **Drugi program** — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 V plesnem koraku — 20.05 Radijska igra — 20.40 Parada zabavnih melodij — 21.20 Belokranjske ljudske pesmi — 21.40 Kontrasti za violino, klarinet in klavir — 22.00 Iz frankfurtskih komornih dvoran — 23.35 Godala za lahko noč

Kino

Kranj CENTER

3. februarja amer. barv. risanka JUNAK IZ TEKSASA ob 9.30, amer. franc. CS barv. film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 16. in 20. uri, angl. CS film ŽIVLJENJE NA VRHU ob 18. uri, premiera ital. barv. CS filma ŽELEZNI KAPETAN ob 22. uri
4. februarja amer. film IZ GUBLJENA PATROLA ob 10. uri, italj. barv. CS film ŽELEZNI KAPETAN ob 13. uri, amer. franc. barv. CS film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 15., 17. in 19. uri, premiera italj. barv. CS filma ADIO GRINGO ob 21. uri
5. februarja italj. barv. CS film ADIO, GRINGO ob 15. uri, amer. barv. CS film LORD JIM ob 17. in 19.30
6. februarja italj. barv. CS film ADIO, GRINGO ob 15. uri, amer. barv. CS film LORD JIM ob 17. in 19.30

Kranj STORŽIC

3. februarja amer. barv. risanka JUNAK IZ TEKSASA ob 16. uri, amer. franc. barv. CS film TAJNI AGENT O. S. S. 117 ob 18. uri, angl. CS film ŽIVLJENJE NA VRHU ob 20. uri
4. februarja angl. CS film ŽIVLJENJE NA VRHU ob 14. uri, amer. italj. barv. CS film SPREMLJEVALEC ZLATE POSILJKE ob 16. in 18. uri, amer. barv. CS film LORD JIM ob 20. uri
5. februarja premiera jugoslovanskega filma DIVJE SENCE ob 16., 18. in 20. uri
6. februarja italj. barv. CS film ŽELEZNI KAPETAN ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

3. februarja amer. italj. barv. CS film SPREMLJEVALEC ZLATE POSILJKE ob 19. uri
4. februarja italj. barv. CS film ŽELEZNI KAPETAN ob 15., 17. in 19. uri

Cerkije KRAVEEC

3. februarja zap. nemški špan. barv. CS film TRIJE NEUSMILJENI ob 19. uri
4. februarja zap. nemški špan. barv. CS film TRIJE NEUSMILJENI ob 19. uri

Kamnik DOM

3. februarja premiera. amer. barv. CS filma BEN HUR ob 17. in 20. uri
4. februarja amer. barv. CS film BEN HUR ob 16. in 19. uri
5. februarja italj. barv. CS film ŽELEZNI KAPETAN ob 17. in 19. uri
6. februarja amer. barv. CS film REVOLVERAŠ RANCA CASA GRANDE ob 19. uri

Skofja Loka SORA

3. februarja amer. barv. CS film MURIETA ob 16. uri
4. februarja amer. barv. CS film MURIETA ob 15., 17. in 20. uri
5. februarja amer. film JETNIK OTOKA SMRTI ob 18. uri
6. februarja ital. franc. nem. film DOBRO SEM JO POZNAL ob 20. uri

Jesenice RADIO

3. do 4. februarja amer. barv. CS film SAN FERNANDO
5. februarja angl. barv. film TOM JONES
6. februarja amer. barv. film MARNI

Jesenice PLAVZ

3. do 4. februarja amer. barv. film MARNI
5. do 6. februarja amer. barv. CS film SAN FERNANDO

Žirovnica

4. februarja franc. barv. CS film CHERBOUGSKI DEŽNIKI

Dovje-Mojstrana

3. februarja angleški film PARTIJA JE KONČANA
4. februarja franc. barv. CS film TOPLI PLEN

Kranjska gora

3. februarja franc. barv. CS film CHERBOUGSKI DEŽNIKI
4. februarja grški film STRAH

Televizija

SOBOTA — 3. februarja

17.10 TV kaŕipot, 17.35 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 17.55 Glasba ne pozna meja (RTV Zagreb) — 18.55 Boj med tolpara, 19.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak, 20.37 Schuolla da balo (RTV Ljubljana) — 21.00 Festival popevk iz San Rema (Evrovizija) — 22.10 Poklici-humoreska, 23.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 17.35 Včeraj, danes, jutri, 17.55 Glasba ne pozna meja, 18.55 Bonanza, 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 4. februarja

9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini (RTV Beograd) — Test za glasbo (za ostale oddajnike) (RTV Ljubljana) — 9.30 Poročila, 9.35 Dobro nedeljo voščimo s štirimi kovači (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Mokedajeva matineja, 12.15 Pionirska prometna služba (RTV Ljubljana) — 12.30 Padalci — reportaža, 12.50 Vaš šlager sezone, 13.05 Zbiranje poguma — TV drama, 14.00 Nogomet Zagreb: Reka, 14.45 TV prospekt, 15.00 Nadaljevanje prenosa, 15.45 Odbojka Mladost: Partizan (RTV Zagreb) — 17.15 TV kaŕipot, 17.35 Dileme, 19.10 Kako so snubili Abigal Johns — iz serije Bonanza (RTV Ljubljana) — 20.50 TV magazin (RTV Zagreb) — 21.50 Sportni pregled (JRT) — 22.20 TV dnevnik (RTV Beograd) **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK — 5. februarja

16.45 Kulturna kronika v madžarščini (RTV Beograd) — 17.00 Poročila, 17.05 Mali svet (RTV Zagreb) — 17.30 Arhitektura Leningrada, 17.50 TV obzornik, 18.30 Portret prof. Draga Ulage (RTV Ljubljana) — 18.50 Reportaža (RTV Zagreb) — 19.20 Sampinjoni — kuharski nasveti, 19.50 Deset minut s Christofhom (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.35 Dama s kamelijami — TV drama, 21.35 Teme z variacijami, 22.05 TV dnevnik (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 18.00 Včeraj, danes, jutri, 18.20 Znanost in mi, 18.50 Reportaža, 19.20 TV pošta, 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 6. februarja

15.00 Slovesni začetek olimpijskih iger (Evrovizija) — 18.05 Poročila, 18.10 Lutkovni film za otroke, 18.25 Raziskovanje slovenskih narečij, 18.50 Arabski svet, 19.30 TV obzornik, 20.00 Cik cak, 20.10 Zakon je zakon — francoski film, 21.45 Neiztrohnjeno srce — ob slovenskem kulturnem prazniku, 22.45 Hokej CSŠR: ZDA (RTV Zagreb) — **Drugi spored:** 18.00 Poročila, 18.15 Tedenska kronika, 18.20 Svet na zaslonu, 19.00 Mali komorni koncert (RTV Zagreb) — 19.15 Rdeči signal (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA — 7. februarja

16.05 Tek na 30 km — posnetek z zimskih olimpijskih iger (RTV Ljubljana) — 17.05 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.20 Kljukec se zmoti (RTV Ljubljana) — 17.45 Kje je, kaj je (RTV Beograd) — 18.00 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.20 Ne črno, ne belo (RTV Beograd) — 19.05 Slavnostna akademija in podelitev Prešernovih nagrad, 19.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.20 Grenoble: filmski pregled (Evrovizija) — 20.35 Razvaline življenja — TV drama, 21.35 Materinski dan, 22.10 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Včeraj, danes, jutri (RTV Zagreb) — 18.20 Ne črno, ne belo (RTV Beograd) — 19.05 Glasbeni laboratorij (RTV Zagreb) — 19.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

CETRTEK — 8. februarja

15.40 Poročila, 15.45 Smuk za moške — posnetek z zimskih olimpijskih iger, 17.15 Tik tak (RTV Ljubljana) — 17.30 Oddaja za otroke (RTV Beograd) — 18.00 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.20 Narodna glasba (RTV Skopje) — 18.45 Reportaža, 19.05 Pravdarji (RTV Beograd) — 19.45 Cik cak (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.20 Grenoble: Filmski prenos (Evrovizija) — 20.35 Cik cak, 20.40 Rezerviran čas (RTV Ljubljana) — 21.40 Sezona poljubov (RTV Beograd) — 22.40 Tekmovanje v dvosedežnem bobu, 23.40 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 9. februarja

14.55 Poročila, 15.00 Slepo zaupanje — film (RTV Ljubljana) — 15.30 Hitrostno drsanje na 500 m za ženske (RTV Ljubljana) — 16.30 Grenoble: Hokej SZ: ZDA, 17.10 TV prospekt (RTV Zagreb) — 18.05 TV obzornik, 19.00 Glasbena matica v Trstu, 19.30 Oguljeno mesto, 19.50 Cik cak

(RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.20 Grenoble: Filmski pregled (Evrovizija) — 20.35 Cik cak, 20.40 Mož s tisoč obrazi — film (RTV Ljubljana) 22.40 Poročila s kongresa Zveze mladine Jugoslavije (RTV Beograd) — **Drugi spored:** 19.00 Mladi na zaslonu, 19.55 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

Prešernovo gledališče v Kranju

NEDELJA — 4. februarja, ob 10. uri za IZVEN — URA PRAVLJIC, ob 16. uri za IZVEN C. Goldoni: PREBRISANA VDOVA gostovanje v Cerkljah

TOREK — 6. februarja, ob 19.30 za IZVEN — VEČER PREŠERNOVIH PESMI — KOMUR JE SREČE DAR BILA KLOFUTA

Loterija

Srečke s končnicami	so zadele N din
0	4
34260	404
51580	504
54560	504
76920	1.004
094350	100.004
690300	2.004
241	100
03971	500
12921	400
52111	500
987551	2.000
2	4
02442	1.004
20642	504
22882	404
31642	504
359992	2.004
3	4
56483	504
64783	404
72883	1.004
017193	2.004
64	8
8024	200
64184	400
76044	500
212034	2.000
552844	10.000
35	8
83365	400
92415	400
519695	2.000
570725	2.000
26	10
86	8
37506	500
094676	2.000
07	20
20817	400
82247	400
169507	2.020
769997	30.000
58	8
78	8
91128	400
188538	50.000
59	10
999	50
15059	510
43859	1.010
177289	2.000
374989	10.000

Tržni pregled

v Kranju

Jabolka 1 do 1,30 N din, kislo zelje 2 N din, kislja repa 1,50 do 1,60 N din, korenček 2 do 2,40 N din, petršilj 4 do 4,50 N din, krompir 0,70 do 0,80 N din, rdeča pesa 1,40 do 1,60 N din, črna redkev 1,50 do 1,60 N din, čebula 3 N din, česen 8 do 10 N din, solata 5 N din, rdeč radič 8 do 10 N din, radič v glavah 6 N din, suhe slive 3,50 N din, med 12 do 13 N din, surovo maslo 16 do 18 N din, skuta 4 do 5 N din, orehova jedra 20 do 22 N din za kg; koruzna moka 1,80 do 2 N din, ajdova moka 3,50 do 4 N din, pšenica 1 do 1,20 N din, oves 0,70 do 0,80 N din, kaša 3,30 do 4 N din, ješprenj 1,80 do 2 N din, fižol 3,50 do 4 N din, celi orehi 3 N din, suho sadje 2 N din za liter; jajca 0,70 N din.

AVTO MOTO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA

sprejme honorarno pisarniško moč za popoldansko zaposlitev. Ponudbe poslati na upravni odbor AMD Skofja Loka, Jegorovo predmestje 10.

Prodamo motorno kolo PUCH 250 cm³ v dobrem stanju

Ponudbe poslati na UO AMD ŠKOFJA LOKA, Jegorovo predmestje 10.

Obvestilo!

SKUPŠČINA KOMUNALNE SKUPNOSTI KMETOV KRANJ

opozarja vse kmete — zavarovance,

da bo objavila dne 9. 2. 1968 v glasilu SZDL GLAS

predlog splošnega akta, s katerim se določijo pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Istočasno poziva vse kmete-zavarovance, da najkasneje do 24. 2. pošljejo svoje pripombe, ker bo skupščina dne 26. 2. 1968 dokončno sprejela sklep o pravicah iz zdravstvenega zavarovanja.

SKUPŠČINA KS KMETOV KRANJ

Podjetje

KRANJSKE OPEKARNE KRANJ

PRODA

iz svojih osnovnih sredstev

TOVORNI AVTO CSEPEL D 420 5 ton, 85 KS tip 1957

Javna prodaja bo 8. februarja 1968 ob 9. uri v prostorih uprave v Kranju, Reginčeva 8.

Delovna skupnost

delovne enote tiskarna

ČP GORENJSKI TISK

Kranj

razglašja

prosto delovno mesto

STROJNEGA STAVCA

Kandidat mora imeti grafično šolo in strokovni izpit za strojnega stavca.

Ponudbe sprejema tajništvo podjetja, Kranj, Koroška cesta 8 do 15. 2. 1968.

RECEPT ZA MAMICO!

NA 1 ŽLICO PRAŽENIH OVSENIH KOSMIČEV ZLIJETE POL LITRA VROČEGA MLEKA IN KUHAJE OD 3 DO 5 MINUT. TAKO KUHLANI SO PRAV OKUSNI IN POSEBNO DOBRI ZA ZAJTRK ALI VEČERJO.

Nesreče tega tedna

Ta teden se je na gorenjskih cestah pripetilo šestnajst prometnih nesreč. Poledenela cesta je botrovala devetim prometnim nesrečam.

V torek dopoldne sta na poledeneli cesti v Žabnici trčila avtomobil KR 86-92, voznik Metod Kranjc in tovorni avto LJ 382-02, ki ga je vozil Marjan Medved. Pri trčenju je na vozilih nastalo za okoli 5000 N din škode.

Istega dne zvečer sta na cesti drugega reda v Podkorenju trčila osebni avtomobil RP 689-2, voznik Branko Bjelič z Reke in osebni avtomobil TS 29187, voznik Orlando Perger iz Trsta. Vozili sta trčili zaradi vožnje po sredini ceste. Pri tem je nastalo na avtomobilih za približno 50.000 N din škode. Voznika nista bila ranjena.

V sredo jutraj se je na Prešernovi cesti na Bledu pripetila smrtna prometna nesreča. Pri srečanju z avtobusom je kolesarka Antonija Purkat, roj. 1924, začela zavirati. Pri tem jo je na poledeneli cesti zaneslo, da je hudo padla in je kasneje v jeseniški bolnišnici zaradi hudih ran še isti dan umrla.

Istega dne se je na cesti četrtega reda v Senčurju pripetila huda prometna nesreča vozniku dostavnega avtomobila KR 63-57 Ignacu Urbini iz Kranja. Na levem blagem ovinku je vozilo zaneslo s poledenele ceste v drevo. Voznik se pri trčenju ni ranil, škode na avtomobilu pa je za okoli 4000 N din.

Zaradi vožnje po levi strani sta v sredo trčila v Zrimcu tovorni avtomobil KR 127-45, voznik Ivan Jugovec, in pa osebni avtomobil KR 137-44, voznik Adam Sitar. V nesreči sta se Adam Sitar in njegova žena laže ranila, na vozilih pa je za 8000 N din škode.

Na poledeneli cesti v Dovjem je začelo avtomobil LJ 545-39, ki ga je vozila Nevenka Remih, zanašati, tako da se je avtomobil prevrnil. Pri tem se je sopotnik laže ranil, na vozilu pa je za 6000 N din škode.

Voznik osebnega avtomobila KR 91-31 Stanislav Koprivnik je v sredo vozil z neprimerno hitrostjo na poledeneli cesti na Zgornjem Brniku. Avtomobil je začelo zanašati in je trčil v telefonski drog na levi strani ceste ter ga prelomil. Na avtomobilu je za 1500 N din škode. Ostala škoda še ni ugotovljena.

V četrtek popoldne se je pri letališču Brniki prevrnil osebni avtomobil KR 126-66, voznik Ivan Lipar iz Lahovč. Vozilo je zaradi neprimerno hitrosti na poledeneli cesti zaneslo s ceste, kjer se je prevrnilo. Nastala je samo materialna škoda.

L. M.

Mrtvo so našli v snegu

V torek, 30. januarja, so našli v snegu pri vasi Breznica mrtvo Marijo Habjan, roj. 1919. Komisija je ugotovila,

da je pokojna pred dvema dnevoma odšla zdoma. V gozdu je padla po bregu in obležala mrtva.

L. M.

Sporočamo žalostno vest, da nas je po težki bolezni v 66. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

Alojz Markovič upokojenec

Pogreb draglega pokojnika bo v soboto, dne 3. 2. 1968 izpred hiše žalosti v Letencah št. 3 ob 15.30 na pokopališče Goriče.

Žalujoči: žena Frančiška, otroci: Marjan, Alojz, Stanko, Jože, Francka z družinami, Milan in Rajko ter drugo sorodstvo

Letence, Trstenik, Tenetiše, Bela, Strahinj, 1. 2. 1968

V neizmerni žalosti sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je v 85. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama

Betonova mama iz Grada

Pogreb nepozabne pokojnice bo v soboto, dne 3. 2. 1968, ob 15.30 iz hiše žalosti Britof št. 147 na pokopališče v Predoslje.

Žalujoči: sinova Tone, Jože, hčerki Ana in Julka z družinami ter drugo sorodstvo

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

Ivana Marčuna iz Ljubnega št. 57

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so počastili njegov spomin in ga v tako velikem številu spremili na njegovi poslednji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za pomoč v težkih dneh, prečistiti duhovščini za poslovlilne bseede in spremstvo ter pevcem za lepo petje. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči domači

V neizmerni žalosti naznanjamo, da je v Kanadi nenadoma preminil v 47. letu starosti naš nepozabni sin, brat in stric

Anton Šorn

Žalujoči: mama Pepca, sestra Slavka z družino in ostalo sorodstvo

V Kranju, 30. januarja 1968

V nekaj stavkih

KRANJ — V Gorenjskem muzeju v Kranju je odprta stalna muzejska zbirka s področja arheologije, kulturne zgodovine in ljudske umetnosti, galerijska zbirka akademskega kiparja Lojzeta Dolinarja in občasna zgodovinska razstava Tito na Gorenjskem. Do 5. februarja 1968 razstavljajo v istih prostorih v okviru kulturnega sodelovanja fotoamaterji občine Kranj (Foto klub Janč Puhar) in fotoamaterji občine Železna Kapla. V Prešernovi hiši si poleg spominskega muzeja in občasne razstave Prešernova Zdravica lahko ogledate dela akademskega slikarja Iva Šubica. Občasne razstave so odprte vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 19. ure. Stalne zbirke pa ob nedeljah, ponedeljkih, sredo in sobotah ob istem času.

ŽIROVNICA — Pred kratkim je krajevni odbor rdečega križa Žirovnica podelil zaslužnim krvodajalcem zlate in srebrne značke. Zlato značko je prejel ing. Franc Vovčak, srebrno pa Marjan Jemc, Francka Arh, Justina Jaglič, Ivanka Rev in Vojko Rev.

KRANJSKA GORA — Lepo vreme in pa šolske počitnice sta privabila v Kranjsko goro veliko smučarjev. Prejšnjo soboto in nedeljo ni bilo mogoče dobiti prostih sob, zato je precej gostov prenočevalo v Martuljku in Ratečah. Vseh devet vlečnic obratuje neprekinjeno. Pred vlečnicami in sedežnico je treba čakati v vrsti tudi po pol ure. Vsi parkirni prostori so polni avtomobilov.

Postaja na Laborah

Pred nedavnim smo objavili sliko, s katero smo se spotaknili ob avtobusno postajo v Podvinu. Zdaj nam je neki bralec sporočil, da je avtobusna postaja na Laborah še veliko slabša. Postaja niti ni označena, kaj še, da bi imela

klop, kamor bi potnik sedel ali postavil prtljago. Prav bi bilo, da bi tu postavili tudi streho, saj ni prijetno odraščemu, kaj šele šolskim otrokom stati ob vsakem vremenu in čakati na avtobus.

V turistični Kranjski gori je fotoreporter našel stvari, ki v tak kraj prav gotovo ne sodijo. To so kupi smeti, ki se vrste ob poti proti drsališču. Voznikom prevrnjeni prometni kažipot v središču Kranjske gore prav malo pomaga, razen tega seveda, da kazi turistično podobo Kranjske gore

Bralci nam pišejo

Ob razpravah o zasebnem delu Klic vpijočega v puščavi

Živimo v socialističnem družbenem redu, v katerem ne sme biti izkoriščanja človeka po človeku. Tako pravimo. To so pravična načela, za katera so vsi naši delovni ljudje. Toda praksa je pogosto drugačna. Skoraj bi že lahko rekli, da milijonarjev pri nas ni mogoče prešteti. Imajo svoje obrti, kakršne koli že. Kako in kaj delajo, kako izrabljajo tujo delovno silo — o tem pa naše družbene in sindikalne organizacije kaj malo vedo. Delavci pri privatnikih niso včlanjeni v sindikat, zato jim vloga sindikata v naši družbi tudi nič ne pomeni, ker jim sindikat tudi ne more nič pomagati. Gre za nekatere pravne predpise, ki so za privatnika povsem drugačni kot za družbeni sektor. Zakon namreč pravi, da zasebni obrtnik lahko postavi delavca, ki je pri njem na poskusni dobi, vsak dan brez vzroka na cesto, čeprav je svoje delo dobro opravljal, medtem ko mora gospodarska organizacija vzrok za odpustitev točno navesti. Privatnih obrtnikov tudi ne more nihče kaznovati, če v plačilnem seznamu svojih (pol utajenih) delavcev navedejo le polovico delavčevih mesečnih prejemkov. Obrtniki imajo seveda s tem dobiček, ker jim ni treba plačati toliko davkov, zaposleni delavec pa občuti ob morebitni nezgodi (če je bolan, če je na dopustu) znatne denarne izgube.

Taki primeri niso redki, vendar pred njimi pogosto na pol mižimo. Za pravice delovnega človeka to ni prav. Delavčeva usoda je tako v rokah nekaterih brezvestnih in špekulantskih privatnikov, ki jim — tako kaže — ne more nihče do živga. Delavčev glas je v takih primerih klic vpijočega v puščavi.

J.A.

Prihodnji teden v kinu

V prihodnjem tednu bodo na sporedu v kranjskih kinematografih štirje premijski filmi. Tako bo med njimi tudi že za prejšnji teden napovedani film *Divje sence*, režiserja Kokana Rakonjca, ki so ga pred tedni posneli v Beogradu. Filma v tem tednu v kinematografskem podjetju še niso prejeli, prepričani pa so, da ga bodo že čez nekaj dni lahko predvajali.

Ameriški barvni film *Lord Jim*, ki ga je posnel Richard Broox je bil med novoletnimi prazniki že na sporedu. Zdaj prihaja v redni program. V glavni vlogi igra odlični angleški igralec Peter O'Toole, ki se ga gledalci skoraj verjetno še spominjajo iz filma *Becket*, kjer je nastopil v vlogi kralja, skupaj z Richardom Burtonom. Poleg njega nastopa v glavni ženski vlogi Dahlia Lavi.

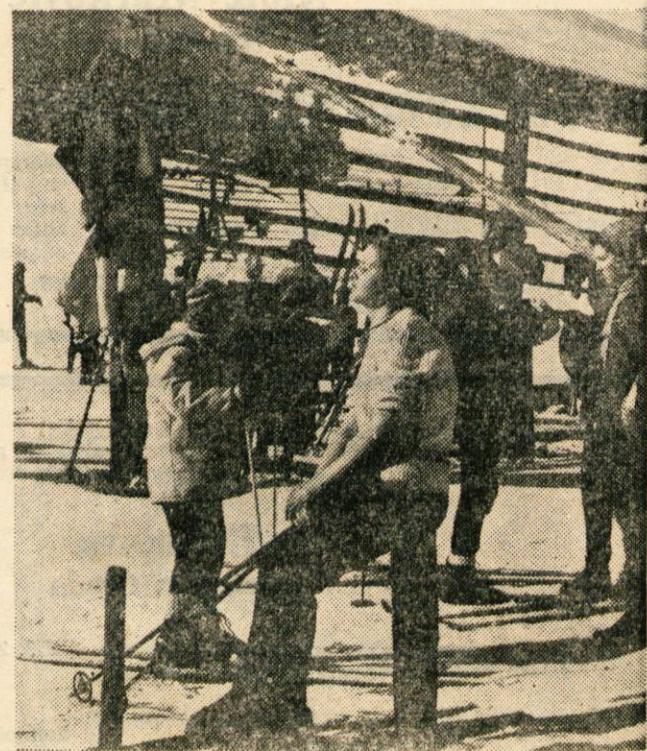
V italijanskih filmskih atelijih še vedno neutrudoma snemajo zgodovinske spektakle, če jih sploh lahko tako imenujemo, ter westerne. Kar dva takšna filma bomo lahko gledali v naslednjih sedmih dneh. Prvi se imenuje *Adios, Gringo* — western v barvah in na širokem platnu. Baje sodi ta film med najbolj gledane tovrstne filme, ki so jih doslej posneli. V glavni vlogi igra Gauliano Gemma.

Drugi, pa med njima skoraj verjetno ne bo nikakršne razlike, ima naslov *Železni kapetan*. Je zgodovinski film, poln akcije, romantičnih pripovedi o ljubezni in kostumov iz garderob Cinecitta.

Kaže, da so distributerji prepričani, da bodo filmi, ki so zanje sorazmeroma poceni, privabljali v dvorane veliko gledalcev!? Če bi ne bilo

tako, potem bi ne gledali iz tedna v teden filme, ki jih italijanski filmski delavci posnamejo v enem tednu in ki sodijo v serijsko proizvodnjo njihove kinematografije. Tega ne trdimo za filma, ki ju omenjamo, in ki ju še nismo videli, lahko pa tako ugotovimo po ogledu nekaterih filmov, ki smo jih lahko videli pretekli mesec. Sum, da bosta filma, ki ju bomo gledali, sodila mednje, pa je upravičen.

š

Toplo sonce je marsikaterega obiskovalca Kranjske gore premamilo, da ni stal v vrsti pred vlečnicami, ki so tudi med tednom zelo dolge. Dekle na sliki bo dobilo vsaj lepo barvo, če bo že smučanja zaradi gneče bolj malo

Na čigav naslov?

Kratek odsek Gregorčičeve ulice v Kranju, med trgovino Sava in avtobusno postajo, uporabljajo v zadnjih mesecih avtobusi lokalnega prometa pa tudi drugi številni avtobusi, tovornjaki in osebni avtomobili — pač zato, ker je to bližnjica, pa tudi zaradi novega parkirnega prostora na mestu nekdanje Stare pošte.

Očitno se tu ne da ničesar spremeniti.

Toda prav po tem kratkem komaj stometrskem odseku je sleherno uro, največ pa zjutraj, ko ljudje hite na delo in v šole, izredno gost promet pešcev; odraslih in otrok.

Toda ni samo to, da ozka ulica vsega tega prometa ne zmore, tu je še skrajna malomarnost Komunalnega servisa, ki ne zna očistiti zaledenelih kupov snega na obeh rebrih te ulice, ki je že tako brez pločnikov. Pogleda naj vendar kdo, kako se morajo pešci umikati in lesti na ledene kupe umazanega snega, če nočejo, da jih široki avtobusi ne povozijo.

Na drugi strani pa delavci Komunalnega servisa prav marljivo čistijo široke pločnike že tako kopne, maloprometne Kidričeve ceste pri Vodovodnem stolpu.

Star Kranjčan sem in dobro se spominjam, da so odgovorni občinski možje le kdaj pa kdaj obhodili Kranj in pogledali, kako je z redom in snago po mestnih ulicah.

Tu je tudi prometna milica, ali ne bi vsaj ta opozorila Komunalni servis na neizpolnjeno nalogo?

č. z.

Prodaj

Prodaj enostanovanjsko
HIŠO, takoj vseljivo, v sredi-
šču mesta Kranja. Informaci-
je, Jenkova 3, Kranj od 14. —
do 18. ure 398

Elita obiščite
prodajalno
JESENICE,
Kranj Kidričeva 15

Prodaj MOPED T-12, 7000
kilometrov, registriran, dodat-
no zavarovan. Dr. Košir, Šk.
Loka, Groharjevo 38 399

Prodaj vprežno KOSILNI-
CO z žetveno napravo. Kranj,
Ježerska c. 24 376

Prodaj MAGNETOFON
Philips-stereo — high-fidelity
s trakovi. Praprotnik Jože,
Kranj, Nazorjeva 4 377

KOTLE za žganjekuho vseh
vrst izdeluje kvalitetno KA-
PELJ V., bakro kotlarstvo,
Ljubljana, Aljaževa c. 4 —
Šiška 400

Prodaj SLAMOREZNICO
s puhalnikom in vprežno
KOSILNICO bauz. Bohinc,
Praše 2, Kranj 401

Prodaj PRASIČKE, 6
tednov stare. Glinje 7, Cer-
klje 402

Prodaj poltovorni AVTO
— kombi VW, kombiniran
etroški VOZICEK (ital.),
STAJICO in KOSARO. In-
formacije v AMD Kranj 403

Prodaj skoraj novo diato-
nično HARMONIKO. Ejavec
Janez, Rakovica 18, Zg. Bes-
nica 404

Prodaj lovskega TERIER-
JA, 8 mesecev — in PUSKO
manjher, kal. 8. Pipan
Franc, Zbilje 32 a, Medvode 405

Prodaj 3 FOTELJE, rex
mizo, predobno STENO,
MIZO z ultrapasom, PISAL-
NO MIZO, Kamušič, Kranj,
1. avgusta 11/II 406

Prodaj GARAŽO na Zl.
polju, Kamušič, Kranj, 1. av-
gusta 11/II 407

Prodaj KRAVO z drugim
teletom z rogovnikom. Sta-
novnik, Javorje 26, Poljane
408

Poceni prodaj skoraj nov
visok, globok OTROŠKI VO-
ZICEK. Chvatal, Planina 5,
Kranj, tel. 21-604 409

KMETOVALCI
Odkupujemo vse kmetij-
ske pridelke po najvišjih
dnevnih cenah ter skle-
pamo pogodbe za proiz-
vodnjo v letu 1968.

Prodajamo krmila: za
krave, teleta, prašiče, ko-
koši, piščance ter druga
krmila.
Umetna gnojila in grad-
beni material po konku-
renčnih cenah.

KŽK KRAJ
kooperacija
skladišče JLA 1, tel. 22-143

Prodaj nov 15-colski GU-
MIVOZ ali ga naredim po
naročilu. Vidic, Zg. Brnik 74,
Cerklje 410

Prodaj 5 let starega KO-
NJA ali zamenjam za KRA-
VO. Sp. Brnik 56, Cerklje 411

Prodaj KRAVO s tele-
tom, 10 mesecev staro ZRE-
BICO in seme črne detelje.
Zalog 32, Cerklje 412

Prodaj dve postelji, po-
steljni omari in stojee
ogledalo. Ogled, Kranj, Ga-
silska 8 (Stražišče) 413

Poceni prodaj lepo zasa-
jen AKVARIJ s toplimi ri-
bami (z vsemi aparati). Per-
ko Tončka, Savska c. 3,
Kranj 414

Prodaj ZAJCE, Mrvar Ci-
ril, Strahinj 14, Naklo 415

Prodaj dobrega KONJA,
nemško SLAMOREZNICO z
verigo in puhalnikom in či-
sto semensko DETELJO.

Voglje 87, Senčur 416

Prodaj dve OVCI. Mlaka
6, Begunje 417

Prodaj dva 6 tednov sta-
ra PRASIČKA. Babni vrt 6.
Golnik 418

Prodaj HIŠO v Britofu.
Ponudbe poslati pod »Zelo
ugodno« 419

Prodaj 6 tednov stare
PUJSKE. Jenko, Stiška vas
2, Cerklje 420

Prodaj FIAT 750, MO-
TORN ZAGO jobu in re-
mington. Trboje 76, Smled-
nik 421

Prodaj male PRASIČKE
po 20 kg težke. Pangersica 6,
Golnik 422

Prodaj tovarniško novo
motorno KOSILNICO alpi-
na z žetveno napravo po
ugodni ceni. Jenko Fridel,
Hraše 39, Smlednik 423

Prodaj MOPED T-12. Suš-
nik Stane, Sp. Besnica 63
424

Prodaj ročni električni
VRTALNI STROJ — Iskra.
Naslov v oglasnem oddelku
425

Prodaj diesel MOTOR za
avto fiat 615. Dolenc Janez,
Gabrovo 2, Šk. Loka 426

Prodaj KRAVO, 7 mese-
cev brejo, ki bo tretjič tele-
tila in SVINJO, 15 tednov
brejo. Zalog 45, Cerklje 427

Prodaj nov 16-colski GU-
MIVOZ in TRAKTORSKI
PLUG. Naklo 47 428

Prodaj HRASTOVE PLO-
HE. Dobrava 10, Cerklje 429

Prodaj električni GRA-
MIFON solo s ploščami.
Zupin, Apno 2, Cerklje 430

Prodaj mlado KRAVO s
teletom po izbiri. Ribnikar,
Tenetiše 28, Golnik 431

Prodaj edro ohrajen VW
1200. Vodice 46 432

Prodaj novo motorno KO-
SILNICO alpina. Kopač Jo-
že, Kokrica 127, Kranj 433

Prodaj 100 kg težkega
PRASIČA in 400 kg zimskih
jabolk. Zg. Brnik 28, Cerklje
434

Prodaj 4 leta starega ko-
nja. Frjan Jože. Sp. Laze 4,
Gorje 435

Prodaj 8 mesecev brejo
TELICO. Zg. Brnik 26, Cer-
klje 436

Prodaj kompletno KO-
PALNICO, POMIVALNO
MIZO, KAVCE in PRALNI
STROJ — superavtomatični.
Broljih, Reševa 7, Kranj-
Primskovo 437

Prodaj ali zamenjam NSU
primo 175 ccm za MOPED.
Ogled v šoli Grajzerja, Tr-
žič 438

Prodaj SLAMOREZNICO
mengele s puhalnikom in ve-
rigo. Suha 20, Kranj 439

Prodaj novo VISOKO-
PRITLIČNO HIŠO. Ponud-
be poslati pod »Blizina Kra-
nja« 440

Prodaj dva PRASIČA po
120 kg težka. Visoko 90, Sen-
čur 441

Prodaj 6 PRASIČEV od
25 — 30 kg težke. Kokoški
log 10, Kranj, Primskovo 442

Prodaj PRASIČA za za-
kol. Trboje 70, Smlednik 443

Prodaj 120 kg težkega
PRASIČA za zakol. Zalog 43,
Cerklje 444

Prodaj PRASIČKE stare
6 tednov in 9 mesecev bre-
jo KRAVO, Voklo 13, Senčur
445

Prodaj PRASIČA težkega
120 kg za zakol. Kranj, Je-
zerska cesta 47 446

Prodaj BIKA starega 14
mesecev in dva PRASIČA 50
— 60 kg težka. Cerklje 45

Prodaj težko KRAVO za
pitanje, ki ima 10 l mleka na
dan ali mlado KRAVO, ki bo
kmalu teletila. Lahek OBRA-
CALNIK za seno 5 vilic, pri-
meren za hribovite kraje in
lahek KULTIVATOR za ene-
ga konja. Naslov v oglasnem
oddelku 448

Prodaj nova GARAŽNA
VRATA, Kranj, Ježerska ce-
sta 92 449

Prodaj ELEKTROMO-
TOR nov z garancijo »Rade
Končar« 7.1/kw. Jože Košir,
Tomažovo 4, Selca nad Šk.
Loka 450

Prodaj MOPED T — 12
7000 km, registriran in do-
datno zavarovan. Dr. Košir
Tone, Škofja Loka, Grohar-
jevo 38 451

Prodaj KRAVO, elektro-
MOTOR 7 kw ali zamejam
za 3 kw. Lom 21, Križe 452

Prodaj VOLA 450 kg tež-
kega za pleme. Kalan Jakob.
Jama 28, Kranj 453

Prodaj KRAVO s teletom
in BIKCA starega eno leto
ali zamenjam za KRAVO ali
VOLICA. Strahinj 65, Naklo
454

Prodaj nadomestne DELE
za motorno žago partner. Zg.
Besnica 16 455

Prodaj SEME črne dete-
lje. Veklo 33, Senčur 456

Prodaj ZAZIDLJIVO
PARCELO. Naslov v oglas-
nem oddelku 457

Prodaj nov osebn AVTO
— mercedes tip 200. Naslov
v oglasnem oddelku 458

Prodaj sušilnico, Sp.
Besnica 30 459

Prodaj MOPED (tricikel),
VOLA — vaje dela po izbi-
ri. Aljančič, Hudo 2, Križe 460

Prodaj 5 novih OKEN —
100 x 120 s škatlo za zavoso.
Cena nizka. Cvek, Retnje 17,
Križe 461

Zaradi bolezni prodaj ši-
valni STROJ — stari singer
in novo ZENSKO KOLO.
Mavčiče 49, Medvode 471

Kupim

Kupim dva močna SODA
od 600 — 800 litrov, ročno
REPOREZNICO in travniško
BRANO. V zameno dam tudi
lepe smrekove DESKE. Polj-
šica 13, Zg. Gorje 462

Kupim VOLA, težkega do
500 kg ali starejšega KO-
NJA. Suha 16, Kranj 463

Kupim večjo količino lepih
suhih smrekovih PLOHOV.
Krevs Anton, mizar, Kranj,
Smledniška 64, (Čirče) 464

Kupim ročno SLAMOREZ-
NICO. Tomšič Janez, Gunc-
lje 7, Sentvid nad Ljubljano
382

Kupim 2 m³ rabljenih
DESK. Močnik Andrej,
Dvorje 65, Cerklje 472

Ostalo

ZIMSKA RAZRODAJA!
Velik popust MIRA Kranj,
Titov trg 24 325

MAJDI ZUPAN iz Panger-
šice pri Golniku iskreno čes-
titamo za uspešno upravlje-
no diplomu in ji želimo mno-
go sreče v poklicu. Ata, ma-
ma, brata Marjan, Stane in
botra Nežka 465

Iščem enosobno stanovanje
v Kranju ali bližnji okolici
za dobo 3 let. Naslov v oglas-
nem oddelku 466

Oddam SOBO za pomoč v
gospodinjstvu. Ponudbe po-
slati pod »15. februar« 467

V Senčurju je praznovala
TEMPLAVOVA stara mama
80-rojstni dan. Čestita ji Ani
z možem, Zvonko in Robi 468

Nasla sem v Goričah žen-
sko zapestno uro. Dobi se
Trstenik 35, Golnik 469

Podpisani Branko Vidic iz
Kranja, Cankarjeva 2, pre-
klicujem kot neresnično vse,

APNO ŽGANO, HIDRIRANO IN CEMENT

po industrijski ceni do-
bavljamo po želji na
gradbišče. Dan in čas
dobave določite sami.
Plača se ob prevzemu.
Koristniki kreditov do-
bite predračune.

KŽK K r a n j
Kooperacija

Skladišče, Cesta JLA 1,
nasproti kina Center
Telefon 22-143 Kranj

kar sem trdil o Francu Zu-
panu, Kranj, Kidričeva 29.
470

Iščem dvosobno stanova-
nje — lahko v okolici Kra-
nja. Dam nagrado. Naslov v
oglasnem oddelku 473

Dvema oddam opremljeno
sobo. Naslov v oglasnem od-
delku 474

INSTRUIRAM matemati-
ko in fiziko za osnovne in
srednje šole. Naslov v oglas-
nem oddelku 477

Prireditve

GOSTIŠČE pri Jančetu
priredi v soboto zabavo s
plesom. Za razvedrilo in ples
bo poskrbel priznani TRIO
FRENKI. Vabljeni! 475

KUD Predoslje uprizoni
igro ROKOVNJACI dne 4. 2.
1968 ob 15. uri v Retečah in
ob 19. uri v vasi Sv. Duh
pri Škofji Loki. Tokrat enaj-
stič. Vodice in Trboje bomo
obiskali drugič 476

SVET
OSNOVNE SOLE
STANKO MLAKAR
Senčur pri Kranju

RAZPISUJE

prosto delovno mesto
UČITELJA

za šoski vzgojno varstveni
oddelek — nižji razredi.
Rok prijave je do 10. fe-
bruarja 1968

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno za-
pustila naša dobra, skrbna žena in nadvse ljubljena
mama, stara mama, sestra in teta

Jožefa Žibert, rojena Ajdovec
Pogvajnova mama

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 3. II. 1968,
ob 15.30 izpred hiše žalosti na pokopališče v Naklem.

Zalujoči: družini Žibert in Rozman
ter ostalo sorodstvo

Pivka, Naklo, Podbrezje, 1. februarja 1968

Hokej v Kranju in Trzinu

V sredo je bila v Kranju prijateljska hokejska tekma med HK Asparagus in HK Bitnje. Zmagali so domačini s 14:2 (3:1, 6:1, 5:0). Po dolgem času smo imeli v Kranju spet hokejsko tekmo na drsališču stadiona Stanka Mlakarja.

Kranjski hokejisti bodo danes, v soboto, nastopili v Trzinu proti domačemu moštvu v povratnem srečanju. Začetek tekme bo ob 15. uri.

P.

Državno prvenstvo v skokih v Žireh

Letošnje državno prvenstvo v smučarskih skokih bo 25. februarja v Žireh. V Žireh so namreč zgradili v preteklih letih novo 70-metrsko skakalnico in ob priliki letošnjega prvenstva za naslove državnih prvakov bo tudi uradna otvoritev nove skakalnice.

170 mladih na snegu

Na osnovnošolskem prvenstvu osnovne šole Lucijan Seljak iz Strazice, tekmovali so v veleslalomu in sankanju, so bili v posameznih kategorijah najboljši: veleslalom — st. pionirji — 1. Mesec, ml. pionirji — 1. Podobnik, st. pionirke — 1. Jocič, ml. pionirke — 1. Oblak — Sankanje — pionirji — 1. Jerob, pionirke — 1. Preisinger.

Mladina Gorenjske predilnice je tekmovala

Na tekmovalnem veleslalomu mladine Gorenjske predilnice iz Skofje Loke je med 28 tekmovalcev zmagal Novinc, drugi je bil Sušteršič, tretji pa Zihertl. Med članicami je zmagala Bernikova, pri starejših članicah pa je bil najboljši Svotljak.

P. P.

Sankanje na Dovjem

Na sankarskem tekmovalnem na Dovjem je nastopilo nad 50 tekmovalcev. Tekmovali so z navadnimi in samotežnimi sanmi. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili: člani — Lakota, mladinci — Jerob, pionirji — Jamar, mladinke — Boštjančič, pionirke — Bremec.

J. G.

Veleslalom Elre

Elektrotehnično podjetje Elra v Skofji Loki je organiziralo tekmovalno veleslalomu. Pri moških je zmagal Guzelj, pred Margučem in Novincem. Med ženskami pa je bila najboljša Stibelj, ki bi se med člani uvrstila na šesto mesto. Pohvaliti pa je treba tudi invalida Stržinarja.

P. P.

Košarkarski turnir na Trati

Na pionirskem turnirju v košarki na Trati so se ekipe uvrstile takole: pionirji — 1. Ziri, 2. Trata, 3. Skofja Loka; pionirke — 1. Trata, 2. Skofja Loka, 3. Ziri.

P. P.

Mladinsko prvenstvo SFRJ v alpskih disciplinah

S slalomom se je v nedeljo končalo na Pohorju 23. mladinsko prvenstvo SFRJ v alpskem smučanju. Nastopilo je 108 tekmovalcev iz vseh republik razen iz Srbije in Črne gore. Največ uspeha so imeli tekmovalci mariborskega Branika.

REZULTATI — veleslalom — st. mladinci: 1. Kramar (Trzin) 1:21,51 ... 3. D. Kleindinst (Jes) ... 5. Tolar (Podnart) Ml. mladinci: 1. Zuraj (Branik) 1:21,66 ... 3. Gaz-

voda (Jes) 1:29,00 ... 5. Meglič (Rad) ... 6. Marenčič (Trzin), 7. Krmelj (Trzin), 8. Mikeš (Rad), 10. Pečar (Jes). St. mladinci: 1. Majniger (Branik) 1:51,71 ... 4. Leben (Trig) 1:55,22, 5. Pogačnik (Jes), 7. Štravs (Jes). Ml. mladinci: 1. Modrijan (Branik) 2:02,99, 2. Aljančič (Trzin) 2:06,24 ... 3. Košir (Jes), 4. Bernik (Jes) ... 6. Potočnik (Bled), 9. Dornik (Trzin). Slalom: st. mladinci: 1. Cizelj (Branik) 1:14,34, 2. Kramar (Trzin) 1:20,28, 3. Tolar (Pod-

nart) 1:20,72 ... 4. Ahačič (Trzin), 5. D. Kleindinst (Jes), 6. Ben (Rad). Ml. mladinci: 1. Zuraj (Branik) 1:10,73 ... 3. Gazvoda (Jes) 1:15,72 ... 5. Pečar (Jes), 6. Krmelj (Trzin), 7. Vikeš (Rad). St. mladinci: 1. Sevnikar (Branik) 98,80 ... 6. Ješe (Rad), 7. Leben (Trig), 8. V. Smid (Rad), 9. Aleš (Jes). Ml. mladinci: 1. Bernik (Jes) 1:05,30, 3. Aljančič (Trzin), 4. Košir (Jes), 5. Ravnik (Rad).

-dh

Danes tekmovalje v veleslalomu v Begunjah

Tekmovalja v sankanju preteklo nedeljo v Kropi se je udeležilo 106 tekmovalcev — Prihodnje leto sindikalne športne igre

Občinski sindikalni svet v Radovljici si že nekaj let prizadeva, da bi se čimveč delavcev vključilo v tako imenovani množični šport. Rekreativna, ki naj v prostem času zajame čimveč zaposlenih, katere glavni namen je prav množičnost, ne pa rezultati tekmovalja in vrhunska kvaliteta — to je glavni namen različnih športnih tekmovalj, ki jih že nekaj let prireja. Doslej so največ uspeli z balinanjem in šahom, ker pa so ugotovili, da je na Gorenjskem pozimi največ zanimanja in največ možnosti le za zimske športe, so letos začeli tudi s temi.

Sankanje, smučanje, drsanje — to je tisto, kar v prostem času pozimi zaposluje največ Gorenjcev. Seveda ob tem ne mislijo opustiti že kar tradicionalnih tekmovalj v balinanju in šahu poleti, razmišljajo pa tudi o odbojki in kegljanju. V prihodnjem letu nameravajo vse to vključiti v sindikalne športne igre; za balinanje, šah in kegljanje so prepricani, da bo šlo, ne vedo pa še, kako bo z odbojko. Prav tako se nameravajo prihodnje leto vključiti v kolektorski zimski športni prireditveni pri občinski zvezi za telesno kulturo, da ne bo prihajalo do neskladnosti.

V letošnji zimski sezoni so z množičnim športom začeli preteklo nedeljo, 28. januarja, in sicer s sindikalnim prvenstvom v sankanju v Kropi, ki se ga je udeležilo 106 tekmovalcev iz številnih sindikalnih podružnic radovljiške občine. Pokrovitelj tekmovalja je bil občinski sindikalni svet, izvajalec pa športno društvo Partizan Kropa in sindikalna podružnica Plamena. Proga na Petelinovcu (proti Jamniku) je bila dolga 3 km, višinska razlika pa 300 m. Prehodni pokal (silhueta sankarja, ki so ga izdelali v UKO Kropa) občinskega sindikalnega sveta je prejela sindikalna podružnica UKO Kropa, druga je bila (ekipno) sindikalna podružnica Iskre iz Lipnice, tretja pa sindikalna podružnica Plamena iz Kroke. Vsi tekmovalci so dobili spominske značke (prav tako s silhueto sankarja), vsem tekmovalcem do tretjega mesta pa so podelili diplome. Prva mesta so zasedli: tekmovalne sani, enosedežne, moški — Slavko Gašperšič (Iskra Lipnica); navadne enosedežne

sani, moški do 35 let starosti — Slavko Lazar (UKO Kropa); navadne enosedežne sani, moški nad 35 let — Franc Ažman (Plamen Kropa); navadne dvosedežne sani, moški — Pero Rabič, Marjan Butorac (Plamen Kropa); navadne enosedežne sani, ženske — Štefka Gašperšič (UKO); navadne dvosedežne sani, ženske — Slavica Bertoncelj, Marinka Blaznik (veletrgovina Živila — Koloniale Bled); oglarske sani za štiri osebe (tekmovalje je 8 ekip) — ekipa Plamena.

Drugo tako tekmovalje bo danes, v soboto, 3. februarja,

Uspešen zaključek smučarskih tečajev v Kranju

Občinska zveza za telesno kulturo Kranj je s sodelovanjem zbora smučarskih učiteljev in kranjskih osnovnih šol organizirala med letošnjimi zimskimi počitnicami večje število tečajev za šolsko mladino. Letošnjih udeležencev je bilo toliko, da je zbor učiteljev komaj zagotovil zadostno število vadiateljev za vse prijavljene. Največ tečajnikov je vadilo vse kakor v Torkliji. Najštevilnejši so bili iz osnovne šole Lucijan Seljak (140), nadalje 70 uencev iz šole France Prešeren. Večje skupine so vadile še v Bavhenku, na Ovčanovem, v Naklem, Predosljah, Visokem in na Jezerškem.

V vseh teh krajih so imeli ob koncu tečajev pregledna tekmovalja. Minulo soboto

Pokal ostal doma

Na osmem medruštenem veleslalomu za pokal TVD Partizan iz Sece je nastopilo okrog 100 tekmovalcev iz 8 društev. Ekipni prehodni pokal so osvojili domačini pred prvo ekipo Transturista iz Skofje Loke in Akademikom iz Ljubljane. V posameznih kategorijah so bili naslednji zmagovalci: člani — 1. Logonder (Transturist), st. mladinci — Zupan (Akademik), ml. mladinci — Košir (Selca); članice — 1. Gartner (Selca), st. mladinke — 1. Dobrun (Jezerško), ml. mladinke — 1. Hafner (Transturist).

P. Pokorn

in sicer v veleslalomu na smučišču v Krpinu pri Begunjah. Začelo se bo ob desetih dopoldne. Pokrovitelj je spet občinski sindikalni svet, organizator pa športno društvo sindikalne podružnice tovarne športnega orodja Elan Begunje. Tekmovali bodo v treh disciplinah: veleslalom za moške do 35. leta, za moške nad 35 let in za ženske vseh starosti. Proga za moške bo dolga 1000 m z višinsko razliko 200 m, proga za ženske pa 800 m z višinsko razliko 150 m. Občinski sindikalni svet, ki je o tekmovalju že obvestil vseh 86 sindikalnih podružnic na svojem področju, bo tudi tokrat podelil prehodni pokal za najboljšo ekipo, vsem tekmovalcem pa bodo podelili značke s silhueto smučarja (zadelek UKO Kropa). Pričakujejo precejšnjo udeležbo, saj je zanimanje za tekmovalje v veleslalomu veliko.

— at

in nedeljo pa so bila zaključna tekmovalja vseh udeležencev letošnjih tečajev. Na tem tekmovalju smo opazili vrsto mladih talentov, ki bi jih morali vključiti klubi v svoje vrste in jim zagotoviti primerno strokovno vodstvo.

Rezultati tekmovalja v Torkliji: pionirke — (začetnice) 1. Sonja Peterneš (LS), 2. Jana Štifter (LS) 3. Jasna Bavdek (FP); pionirji (začetniki) — 1. Branko Plestenjak, 2. Rafko Kavčič, 3. Marko Blatnik (vsi LS); mlajše pionirke 1. Polonca Oblak, 2. Jana Sparovec, 3. Saša Pričič (vse LS); starejše pionirke — 1. Majda Bajželj (LS), 2. Tilka Laznik (ST. Z.), 3. Barbka Fajon (LS); mlajši pionirji — 1. Vili Hladnik, 2. Franc Perdan, 3. Boris Volčič (vsi LS); starejši pionirji — 1. Miran Hladnik (LS), 2. Janko Jensterle (ST. Z.), 3. Stane Žagar (ST. Z.).

J. Gračič

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroska cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števk 0,40 N din. — Inozemstvo 40,00 N din. — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.